

Dr Marzena Zielińska oprowadza po swoim oddziale Noela Thompsona z BBC Northern Ireland.

Wyjadą czy nie?

Brytyjskie media postanowiły sprawdzić czy to prawda, że w Polsce prawie już nie ma polskich lekarzy. Na Dolnym Śląsku w ciągu paru tygodni pojawiło się w związku z tym kilka reporterskich ekip z Londynu, Belfastu i Dublina.

Czytaj str. 16

W NUMERZE

Przesłanie rektora Akademii Medycznej

„Panie daj mi siłę zmienić to, co mogę zmienić, daj odwagę przyjąć to, czego zmienić nie mogę i rozum, by odróżnić jedno od drugiego”. Chcę, by każdy, kto zdecyduje się związać swoje życie z medycyną pamiętał te słowa.
Czytaj str. 18

NRL o samorządach lekarskich

Naczelna Rada Lekarska podjęła stanowisko, w którym opowiada się za istnieniem samorządu zawodowego jako ważnego elementu tzw. państwa obywatelskiego. **Czytaj str. 4**

Miasto muzycznych spotkań

Pierwsza
Wrocławia
Cantans
pod mistrzowską
batutą
Paula
McCreesh'a
za nami.
Czytaj str. 14

Na Dachy Świata

Ostatnie kilkanaście lat otwarcia się Chin na świat sprawiły, że również Tybet zaczął być osiągalny dla przybyszów z innych krajów. **Czytaj str. 8**

WYDARZYŁO SIĘ

1-8 lipca 2006, w Montecatini Terme (Włochy) odbyły się światowe igrzyska zawodowców medycznych. Startowało 3,5 tysiąca uczestników w 25 dyscyplinach sportu. Znakiem czasu stał się Grzegorz Winkiel, ginekolog z Obornik Śląskich, który zdobył w tenisie stołowym 3 medale. Został wicemistrzem świata w swojej kategorii wiekowej indywidualnie. Do srebrnego medalu dorzucił jeszcze 2 brązowe w deblu grając z lekarzem z Korei oraz w grze mieszanej - z lekarką z Ukrainy. Dobrze spisała się również jego żona Ewa, mgr rehabilitacji, pracownik NFZ, która w deblu wywalczyła brązowy medal.

Medaliści Grzegorz i Ewa Winkielowie.

W nowym sezonie orkiestra wrocławskich filharmoników wystąpi w zmienionym, odmłodzonym składzie. Filharmonia Wrocławska zaprasza 29 września na koncert połączony z aukcją charytatywną na rzecz dzieci będących pod opieką Fundacji MAM MARZENIE. W programie koncert fortepianowy nr 3 C-dur op.26 Prokofiewa i Symfonia nr 4 G-dur Mahlera. 3 października zapowiadany jest koncert jazzowy Nigel Kennedy Quintet, 6 października koncert symfoniczny z muzyką Mendelssohna i Beethovena, 7 i 9 recitale fortepianowe i utwory Bacha, Mozarta, Liszta, Schumanna i Busoniego, 11 w cyklu Filharmonia dla Młodych usłyszymy wybrane chóry dolnośląskie z akompaniamentem Orkiestry Dętej Komendy Wojewódzkiej Policji. W listopadzie przewidziano 3 Festiwal Jazztopad.

W środku dyrektor filharmonii Andrzej Kosendiak

Wrocław czeka kolejne wielkie wydarzenie artystyczne. W Operze Wrocławskiej wystawiony zostanie dramat muzyczny Ryszarda Wagnera „Pierścień Nibelunga”, największe muzyczno-teatralne dzieło XIX wieku. Jak powiedziała na konferencji prasowej dyr. Ewa Michnik, do 2003 roku kolejne części cyklu prezentowane były oddzielnie. Teraz w Hali Ludowej w dwa kolejne weekendy październikowe zobaczymy wszystkie cztery części: Złoto Renu – 6.10, Walkirię – 7.10, Zygfrйда – 13.10 i Zmierzch Bogów – 15.10.

Wrocławską tetralogię reżyseruje Hans-Peter Lehman – wybitny niemiecki znawca Wagnera i autor wspaniałych inscenizacji jego dzieł prezentowanych na największych scenach operowych świata. Jak podkreślał w czasie konferencji, każda nowa realizacja jest dla niego kolejnym wyzwaniem.

Na scenie Hali Ludowej wystąpi 120-osobowa orkiestra, 150-osobowy chór i soliści międzynarodowych scen operowych pod batutą Tomasza Szredera, kierownika muzycznego i dyrygenta w operze we Wrocławiu. Scenografię przygotował Waldemar Zawodziński (z Hanoweru przyjechały już 22 wagony elementów niezbędnych do zbudowania dekoracji), a kostiumy Małgorzata Słoniowska.

Ewa Michnik i Hans-Peter Lehman

BĄDŹ ODWAŻNY. NIE BÓJ SIĘ WIEDZY. Pod takim hasłem odbywa się IX Dolnośląski Festiwal Nauki w dniach od 14 września do 13 października we Wrocławiu, Jeleniej Górze, Legnicy, Wałbrzychu i Ząbkowicach Śląskich. Zwiedzający pasażer naukowy przygotowane przez jedenaście uczelni i dwa instytuty PAN będą mogli zapoznać się z pracą i osiągnięciami naukowców, wziąć udział w prezentacjach multimedialnych i interaktywnych wydarzeniach. Prof. Kazimiera A. Wilk - koordynator Festiwalu - wprowadziła dolnośląską imprezę na poziom europejski. DFN uczestniczy w projekcie międzynarodowym WONDERS, finansowanym przez Komisję Europejską. Tym większy prestiż także dla Wrocławskiej Akademii Medycznej, od lat współpracującej z Festiwalem Nauki.

Prof. Kazimiera A. Wilk

FOT. ZDZISŁAWA MICHALSKA

19 sierpnia 2006 r. 91. urodziny obchodził prof. dr hab. n. med. Jan Słowikowski, współtwórca chirurgii dziecięcej na Dolnym Śląsku, wieloletni kierownik Kliniki Chirurgii Dziecięcej, dr honoris causa Akademii Medycznej we Wrocławiu, członek honorowy Towarzystwa Chirurgów Polskich, Polskiego i wielu zagranicznych Towarzystw Chirurgów Dziecięcych, wychowawca wielu pokoleń chirurgów i chirurgów dziecięcych. Najserdeczniejsze urodzinowe życzenia Panie Profesorze!

7-9 września 2006 Akademia Medyczna we Wrocławiu gościła ubiegłorocznego laureata Nagrody Nobla, współodkrywcę *Helicobacter pylori*, prof. Barry Marshalla. Profesor uczestniczył w XIX Międzynarodowych Warsztatach poświęconych *Helicobacter* i roli tej bakterii w przewlekłym zapaleniu przewodu pokarmowego. Spotkanie zorganizowały Europejska Grupa *Helicobacter pylori* oraz Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii AM. Pomysłodawcą konferencji był prof. Leszek Paradowski, kierownik tej kliniki. Oficjalne otwarcie obrad odbyło się w budynku Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego. Wykład inauguracyjny wygłosił prof. Barry Marshall. 8 września noblista spotkał się ze studentami i młodymi pracownikami nauki wrocławskiego środowiska naukowego. Spotkanie miało charakter otwarty. Wzięli w nim udział głównie doktoranci Akademii Medycznej we Wrocławiu, ale także przedstawiciele Wydziału Weterynarii Akademii Rolniczej oraz Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN. Prof. Marshall otrzymał godność Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii oraz Medal Marshalla & Warrena. To odznaczenie zostało wręczone we Wrocławiu po raz pierwszy. Odtąd medal będzie przyznawany przez międzynarodową kapitułę corocznie za wybitne osiągnięcia w dziedzinie mikrobiologii i gastroenterologii.

FOT. Z ARCHIWUM „GAZETY WYBORCZEJ”

**Adres internetowy
redakcji – e-mail:
redakcja@diinet.wroc.pl**

Terminy Dyżurów

Prezes DIL Andrzej Wojnar
(poniedziałek-czwartek 12-16, piątek 11-12)
Zastępcy prezesa DIL:
Katarzyna Bojarowska
(czwartek 14-15)
Teresa Bujko
(czwartek 14-15)
Krystyna Kochman
(czwartek 14-15)
Artur Kwaśniewski
(czwartek 10.30-15)
Skarbnik Józef Lula
(czwartek 12-14)
Sekretarz Jacek Chodorski
(czwartek 15-16)
Zastępca sekretarza
Barbara Bruzewicz-Mikłaszewska
(czwartek 9-11)
Komisja Finansowa Piotr Knast
(ostatni wtorek miesiąca 12-14)
Komisja Etyki Wiesława Dec
(3 i 4 czwartek miesiąca 15-16)
Rzecznik odpowiedzialności zawodowej Krystian Błok
(środa 11.00-12.00)
Przewodniczący Okręgowego Sądu Lekarskiego Jan Spodzieja
(czwartek 12.00-14.00)
Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Igor Chęciński
(ostatni wtorek miesiąca 14.00-16.00)
Przewodnicząca Lekarskiej Kasy Pomocy Koleżeńskiej Krystyna Gniatkowska-Gładysz
(czwartek 12.00-14.00)
Komisja ds. Rejestracji Lekarzy Andrzej Wojnar
(czwartek 12.00-12.30)
Komisja ds. Stażu Podyplomowego Andrzej Wojnar
(czwartek 12.00-12.30)
Posiedzenia Zarządu Koła Lekarzy Seniorów odbywają się w ostatni piątek miesiąca o godz. 9.00, a zebranie ogólne – godz. 10.00. Grupa Lekarek Dolnośląskich MWIA spotyka się raz w miesiącu, we wtorek o godz. 13.00, przed posiedzeniem Komisji Współpracy z Zagranicą.

**Roczna prenumerata
„Medium”
11 numerów – 40,66 zł**

FOT. ZDZISŁAWA MICHALSKA

W dniach 22-23 września 2006 r. odbyło się we Wrocławiu wyjazdowe posiedzenie Komisji ds. Lekarzy Emerytów i Rencistów Naczelnej Rady Lekarskiej. Obecny był prezes Dolnośląskiej Izby Lekarskiej dr n. med. Andrzej Wojnar oraz wiceprezes Wojskowej Izby Lekarskiej płk lek. med. Jerzy Chmielewski.

W obradach wzięła udział Komisja ds. Emerytów i Rencistów DIL, której przewodniczył dr Roman Hajzik oraz koleżanki i koledzy z zarządów kół lekarzy seniorów z całej Polski.

Tematyka posiedzenia dotyczyła: programu i form działania Komisji Ogólnopolskiej, pomocy lekarzom emerytom, współpracy z komisjami okręgowymi, znalezienia formuły ciekawych spotkań oraz integracji środowiska lekarzy seniorów.

Dzięki gościnności dyrektor Biura DIL pani Danuty Jarosz i znakomitej pomocy pani Ewy Galińskiej obrady oraz wycieczka do Panoramy Racławickiej, a także zwiedzanie Ostrowa Tumskiego, o którego historii i zabytkach opowiadał kolega Zdzisław Bednarek, przewodniczący Komisji ds. Emerytów i Rencistów przy NRL, spotkały się uznaniem koleżanek i kolegów seniorów.

Koledzy seniorzy wojskowi zaprosili uczestniczących w obradach na piknik zorganizowany na terenie wojskowych ogródków działkowych.

2-3 października we Wrocławiu odbyły się Dni Seniora. Obradowano pod hasłem „Zintegrowanie działań społeczności lokalnych na rzecz środowisk senioralnych na terenie województwa dolnośląskiego”. O problemach zdrowotnych starzejącego się społeczeństwa mówił konsultant wojewódzki ds. geriatry, dr Zbigniew Machaj. Akademię Medyczną we Wrocławiu reprezentowała dr Iwona Baranowicz. Agnieszka Gadzina z Regionalnego Biura Województwa Dolnośląskiego w Brukseli zaprezentowała sieć SEN@ER stworzoną w Europie dla podniesienia jakości życia osób starszych. O formach aktywizowania seniorów mówili Volker Tegeler z Saksonii oraz insp. Mariusz Zebrowski z wrocławskiej Straży Miejskiej. W Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej zorganizowano Otwarte Dni Seniora w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizatorem Dni Seniora był Dolnośląski Urząd Marszałkowski.

UWAŻAM, ŻE...

...w chwili, kiedy w mediach padają słowa o zlikwidowaniu fundamentalnej podstawy izb, czyli ich obligatoryjności, muszę bronić tej zasady przedstawić moją koncepcję samorządu zawodowego, którą konsekwentnie realizuję od 17 lat bycia działaczem izby od jej zarania.

Dla mnie izba to korporacja zawodowa wszystkich bez wyjątku lekarzy. Izba to korporacja reprezentująca ich i dbająca o godność i prestiż zawodu oraz o godziwe warunki pracy wykonywanej przez profesjonalnie wykształconego i przygotowanego do pracy lekarza, czy lekarza dentyście, i oczywiście właściwie ubezpieczonego. Izba stojąca z daleka od wszelkich zabarwień politycznych i z daleka od zabarwień związkowych. Izba tworząca Kodeks Etyki Lekarskiej i przestrzegająca realizowania go w praktyce. Izba sprawująca sądownictwo zawodowe, wydająca Prawo Wykonywania Zawodu, prowadząca rejestr lekarzy oraz rejestr Indywidualnych Praktyk Lekarskich i kontrolująca je.

Aby to wszystko można było realizować niezbędna jest, jako warunek sine qua non, obligatoryjność przynależności do izby. Samorządność zawodowa, w takim właśnie kształcie, obok samorządności terytorialnej jest podstawą samorządności obywatelskiej i istotą właściwie pojętej demokracji.

Przed laty, kiedy zdecydowałem się na bycie przewodniczącym koła izby i delegatem na zjazd, marzyłem sobie, że izba to będzie rodzaj zakonu, rodzaj stowarzyszenia na wzór muszkietierów, z ich wiernością ideałom i właściwie rozumianym ich zawołaniem: „Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego!”

Izba było to wtedy coś innego, coś nowego na forum społecznym, w naszej ówczesnej rzeczywistości lat osiemdziesiątych.

Mijały lata. Wiele z tych naszych oczekiwań i marzeń nie zrealizowano, a zależało to też od nas samych, ale dużo zrobiliśmy i chyba coś pozostało.

A dla mnie na zawsze pozostanie magia białego wykrochmalonego fartucha i stetoskopu oraz tego zaufania, z jakim ja, będąc pacjentem, zwracam się do lekarza zawierając mu wszystkim. I ten zwrot: Koleżanko! Kolego!

Andrzej Wojnar

STANOWISKO Nr 11/06/V NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ

z dnia 8 września 2006 r.

w sprawie wypowiedzi polityków dotyczących przyszłości samorządu lekarskiego

Naczelna Rada Lekarska wyraża zaniepokojenie atmosferą publicznej dyskusji na temat miejsca samorządności zawodowej w systemie demokracji polskiej, a szczególnie wypowiedziami niektórych polityków zapowiadających ograniczenie roli czy zniesienie obowiązkowej przynależności do samorządu lekarskiego, mogące doprowadzić do jego likwidacji.

Istnienie samorządu lekarzy i lekarzy dentyistów w Polsce jest wieloletnią tradycją licznych państw Europy, w tym Polski. Obecnie ponad 80% lekarzy i lekarzy dentyistów praktykujących w państwach członkowskich Unii Europejskiej jest obligatoryjnie zrzeszonych w samorządach zawodowych.

Powstanie samorządów tych zawodów na ziemiach polskich (lekarskiego w 1920 r. i lekarzy dentyistów w 1938 r.) nastąpiło w okresie budowy niepodległej Rzeczypospolitej po latach niewoli – uznano wtedy, że taka obowiązkowa organizacja jest niezbędnym elementem nowoczesnego, demokratycznego Państwa. Oba te samorzady podjęły także działalność natychmiast po II wojnie światowej, włączając się w odbudowę struktur Państwa. Taka forma odpowiedzialności obywatelskiej była jednak nie do pogodzenia z totalitarnym państwem komunistycznym. W 1950 r. doszło do likwidacji izb lekarskich i lekarsko-dentyistycznych. Jednak już w 1989 r. przemiany demokratyczne zawoocowały przywróceniem samorządu, tym razem wspólnego dla lekarzy i lekarzy dentyistów. Odbudowa demokratycznej i obywatelskiej Polski oparła ją, obok instytucji Państwa, na rozwijaniu samorządności obywatelskiej stanowiącej najlepszą gwarancję trwałości demokracji. Uznano wówczas powszechnie, że dla dobra całego społeczeństwa samorządność terytorialna i zawodowa są najlepszymi formami uczestnictwa obywateli w sprawach, które bezpośrednio ich dotyczą. Wśród orędowników samorządności było wiele osób sprawujących dziś najwyższe funkcje państwowe. Zasadę oparcia organizacji Państwa na samorządności potwierdziła w 1997 r. Konstytucja RP, czyniąc z niej jedną z podstawowych reguł rządzących Polską. Samorządom w zakresie opisanym odpowiednimi ustawami Państwo

powierzyło część swojej władzy i odpowiedzialności za sprawy ogółu. W samorządzie lekarskim rozumienie tej idei dominowało od początku jego funkcjonowania. W tworzenie jego struktur zaangażowało się wiele osób, dla których odbudowa demokracji i sprawiedliwości oraz dobro wspólne były priorytetami.

Zgodnie z ustawą o izbach lekarskich samorząd lekarski reprezentuje w różnych sprawach interesy zawodowe lekarzy i lekarzy dentyistów. Wśród zadań samorządu znalazło się także wiele obszarów, w których działa on w interesie Państwa i ogółu obywateli, a w szczególności sprawuje pieczę nad należytych wykonywaniem zawodu lekarza i lekarza dentyisty w interesie pacjentów.

Są to:

- prowadzenie centralnego i okręgowych rejestrów lekarzy i lekarzy dentyistów (jedynie kompletne źródło danych o tym środowisku),
- wykonywanie wszystkich czynności dotyczących prawa wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentyisty (sprawdzanie warunków niezbędnych do uzyskania prawa, kontrola stanu zdrowia, orzekanie o niezdolności do wykonywania zawodu itp.),
- rejestrowanie praktyk lekarskich i lekarsko-dentyistycznych i nadzór nad jakością udzielanych w nich świadczeń,
- uczestniczenie we wszystkich obszarach podyplomowego doskonalenia zawodowego (w organizacji lekarskiego i lekarsko-dentyistycznego egzaminów państwowych, stażu podyplomowego, specjalizacji oraz kształcenia ustawicznego) – niestety wpływ samorządu na wiele regulacji prawnych w tym zakresie jest ograniczony,
- akredytacja podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe i sprawdzanie dokumentacji potwierdzającej udział w kształceniu,
- prowadzenie całości spraw związanych z odpowiedzialnością zawodową lekarzy i lekarzy dentyistów,
- określanie zasad etycznych obowiązujących wszystkich lekarzy i lekarzy dentyistów,
- aktywny udział w dyskusji o kształcie polskiego systemu ochrony zdrowia oraz w tworzeniu prawa w zakresie ochrony zdrowia poprzez współpracę z organami państwa w obszarze legislacji i praktyki działania systemu,

– wykonywanie zadań Państwa wynikających z uczestnictwa Polski w Unii Europejskiej jako tzw. instytucja właściwa do spraw zawodów lekarza i lekarza dentyisty,

– opiniowanie kandydatów na ważne stanowiska w ochronie zdrowia, w tym także na ordynatorów.

Mimo formalnego obowiązku pokrywania kosztów tych działań przez budżet państwa, od wielu lat samorząd finansuje je w znacznym stopniu (około 60% poniesionych kosztów) z funduszy własnych (ze składek członkowskich).

Samorząd lekarski był, jest i będzie rzecznikiem nieustannego podnoszenia kwalifikacji lekarzy i lekarzy dentyistów, w szczególności specjalizowania się, z jak najszerzym dostępem do wszelkich form kształcenia podyplomowego.

Naczelna Rada Lekarska stwierdza, że izby lekarskie w Polsce postrzegane są dobrze przez większość partnerów na różnych szczeblach. Współpraca z Parlamentem RP, Ministerstwem Zdrowia, Narodowym Funduszem Zdrowia oraz licznymi instytucjami centralnymi i regionalnymi układa się dobrze. Samorząd lekarski w Polsce jest także wysoko oceniany przez instytucje Unii Europejskiej. Samorząd lekarski jest gotowy do współdziałania z odpowiednimi organami państwa (także w zakresie porządkowania przepisów dotyczących izb) w celu podniesienia jakości tej współpracy, jak również jakości wykonywania jego ustawowych zadań.

Naczelna Rada Lekarska stwierdza, że podejmowanie radykalnych zmian w zakresie podstaw prawnych działania samorządu lekarskiego jest bezzasadne. Może to zaburzyć prawidłowe funkcjonowanie samorządowych struktur Państwa. Propozycje zniesienia obowiązkowej przynależności do samorządu uniemożliwią wykonywanie większości zadań ustawowych w stosunku do wszystkich lekarzy i lekarzy dentyistów. Usunięcie samorządności zawodowej lekarzy i lekarzy dentyistów z systemu organizacji Rzeczypospolitej Polskiej oznaczałoby poważny uszczerbek w podstawach demokracji obywatelskiej naszej Ojczyzny i mogłoby stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów.

PREZES
Konstanty Radziwiłł
SEKRETARZ
Mariusz Janikowski

**KOMISJA ETYKI DRL ORGANIZUJE
1 GRUDNIA 2006 ROKU**

X Ogólnopolską Konferencję Okrągłego Stołu

na temat:

RELACJE MIĘDZY LEKARZAMI

Zadamy pytania lekarzom, etykom, prawnikom i sobie samym:

1. Co to jest solidarność korporacyjna i jakie są jej granice?
2. Ile współpracy, a ile rywalizacji powinno być w naszych wzajemnych stosunkach?
3. Jakie są źródła konfliktu między lekarzami?
4. Jak dziś wygląda układ mistrz-uczeń, ordynator-asystent? Ile autonomii i ile zależności powinno być w tych relacjach? I gdzie zaczyna się patologia?
5. Czy potrzebny nam Kodeks Etyki, regulujący stosunki między nami lekarzami?
6. Jakim pacjentem jest lekarz?

Przyjdź i zadaj swoje pytania! Spróbujmy na nie odpowiedzieć! Zapraszamy wszystkich lekarzy!

Przewodnicząca Komisji Etyki DRL
lek. n. med. Wiesława Dec

PODZIĘKOWANIA

Dr Dorocie Dupli, dr. Markowi Bębenkowi oraz dr. Piotrowi Hudźcowi składam podziękowania za ogromną pomoc i opiekę nad moją Mamą.
Katarzyna Kapelko-Słowik

**LEKARSKA KASA
POMOCY
KOLEŻEŃSKIEJ**
przyjmuje interesantów
w następujących terminach:
środy, godz. 8.00-15.30,
czwartki, godz. 11.00-16.00,
piątki, godz. 8.00-15.30.
dr Krystyna Gniatkowska-Gładysz
przewodnicząca Lekarskiej
Kasy Pomocy Koleżeńskiej

Zimowych podróży czas

Tylko u nas znajdziesz tak bogaty wybór komfortowych wyjazdów do bliskich i dalekich krajów
ZIMA 06/07. NOWE KATALOGI.

ZAPRASZAMY
do naszego biura na ul. Odrzańskiej 24 w godzinach
9.00 – 20.00 (pon. – pt.)
10.00 – 14.00 (sobota)

BIURO PODRÓŻY DLA WYMAGAJĄCYCH

bissole
TRAVEL

Autoryzowany agent TUI

- fascynujące zabytki Chin,
- bajkowe Wyspy Zielonego Przylądka,
- wycieczki po Indiach, Ameryce Południowej i RPA w języku polskim,
- wygodne przeloty czarterowe do Kenii i na Kubę,
- wypoczynek na Wyspach Kanaryjskich i w Afryce Północnej,
- zimowe atrakcje w ALPACH.

tel. +48 71 337 65 10, fax: +48 71 337 65 12, info@bissole.pl
Zamów katalog na:

www.bissole.pl

BLISKE PODRÓŻE	ŚRODKIENNE PODRÓŻE	ZIMOWY WYPOCZYNEK
EGIPT Hotel Dreams Resort ***** 18 dni, wakacje, pełny 2-mealowy 2 tygodnie od 1814 zł Wyjazd z Warszawy np. 03.12, 07.01, 14.01.07 tel 1598 zł (10 osób)	KENIA Hotel Reef ***** 2 tygodnie, wakacje 2-mealowy Przebieg zabytkowy z Warszawy np. 21.11.06 tel 3962 zł (10 osób)	SŁOWACJA Hotel Luborna ***** 2 tygodnie, pełny 2-mealowy 2 tygodnie od 1180 zł Dziękuję z Warszawy np. 21.12.06 tel 552 zł (10 osób)

+0 **Bezpieczny** Pracownicy Biura Podróży BISOLE TRAVEL

V posiedzenie Naczelnej Rady Lekarskiej

FOT. ZDZIŚLAWA MICHAŁSKA

W Warszawie 8 września 2006 r. odbyło się V posiedzenie Naczelnej Rady Lekarskiej piątej kadencji. W programie posiedzenia znalazły się m.in. następujące tematy:

1. sprawozdanie z działalności prezesa NRL od 22 czerwca do 8 września 2006 r.; 2. omówienie aktualnej sytuacji w ochronie zdrowia; 3. rozpatrzenie projektów stanowisk NRL w sprawach: – zakazu palenia tytoniu w miejscach publicznych; – projektu ustawy Ministerstwa Sprawiedliwości o lekarzu sądowym wraz z projektami aktów wykonawczych; – projektu ustawy Ministerstwa Zdrowia o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych; – projektu ustawy Głównego Inspektora Sanitarnego o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi; – projektu ustawy Prawo Farmaceutyczne; – uzupełnienia składu przedstawicieli NRL w KREL; 4. dyskusja na temat roli ordynatora w systemie opieki zdrowotnej. Rada zajęła się też wyborami uzupełniającymi na stanowisko zastępcy sekretarza NRL i sprawozdaniem skarbnika NRL z wykonania preliminarza budżetowego za I półrocze br.

Posiedzenie Rady, na prośbę prezesa, rozpoczął wykład prof. Jacka Jassema na temat inicjatywy poselskiej w sprawie ustawy o zakazie palenia tytoniu w miejscach publicznych. Sprawa dla lekarzy jest oczywista. Palenie bierne jest tak samo szkodliwe jak palenie czynne. Na Zachodzie już od wielu lat funkcjonuje swoista moda na niepalnie i dlatego trudno jest nie popierać inicjatywy, aby w takich miejscach jak: kawiarnie, restauracje, puby, środki masowej komunikacji, poczekalnie wprowadzić zakaz palenia tytoniu. Po uchwaleniu stosownego Stanowiska Rady prezes Radziwiłł omówił swoje sprawozdanie z działalności za okres od 22.06.2006 r. (posiedzenie NRL w Częstochowie przy okazji Światowego Kongresu Polonii Medycznej). Ograniczę się tylko do najważniejszych spraw z tego sprawozdania. I tak: Rada wynajęła kancelarię prawną w sprawie publikacji w dzienniku „Fakt” artykułu na temat „Lekarze – terro-

ryści”. Okazuje się, że sprawa z punktu widzenia prawnego nie jest taka prosta, niemniej wynajęci prawnicy mają wystąpić do sądu przeciwko dziennikowi i żądać stosownego zadośćuczynienia za ten artykuł. Nie jest to tanie – wynajęcie kancelarii kosztowało ok. 20 tys. zł. i za każde posiedzenie sądu Rada będzie płaciła prawnikom około 1000 zł. Omówiona została możliwość korzystania z pomocy unijnej przez lekarzy przedsiębiorców. W kontaktach z NFZ prezes poruszył sprawę zatrudnienia lekarzy w różnych placówkach ochrony zdrowia, które mają kontrakty z NFZ. Zgodnie z obecnymi przepisami lekarz może być zatrudniony tylko u jednego świadczeniodawcy, który z kontraktował swoje usługi. Jeżeli lekarz dodatkowo podejmuje pracę u innego świadczeniodawcy, to ten drugi nie może już podpisać umowy z NFZ. Chodzi tu np. o lekarzy specjalistów zatrudnionych w szpitalu i jednocześnie w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej (u innego pracodawcy). W swoim sprawozdaniu prezes poruszył też sprawę obcokrajowców kończących polskie uczelnie medyczne. Jest ogromnie ważne, aby ściśle przestrzegać przepisów w sprawie wydawania prawa wykonywania zawodu. Np. w Poznaniu działa angielskojęzyczny wydział stomatologii, który kończą obcokrajowcy. I tu powstaje problem. Zgodnie z naszymi przepisami prawo wykonywania zawodu może otrzymać obcokrajowiec po zdaniu egzaminie z języka polskiego. Tego warunku nie spełniają obcokrajowcy – absolwenci tego wydziału. Z drugiej strony trzeba pamiętać, że polskie prawo wykonywania zawodu lekarza jest obowiązujące w całej Unii Europejskiej, więc tak bardzo ważne jest, żeby nie tworzyć jakichś precedensów, bo będzie to szybko zauważone w krajach Unii i staniemy się, jako samorząd, niewiarygodni. I na koniec dwie dla naszego środowiska przykre sprawy. Otóż Fundacja Helsińska, zajmująca się prawami człowieka, złożyła skargę konstytucyjną do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie ustawy o izbach lekarskich. Pretekstem do skargi była „sprawa łomżyńska”. Przypomnę, że chodzi tu o odmowę wykonania badań genetycznych prenatalnych u kobiety w ciąży, która urodziła już wcześniej dziecko z

wadą genetyczną. Efekt: drugie dziecko też urodziło się z wadą. Sprawa znalazła już swoje zakończenie w sądzie powszechnym, natomiast wskutek swoistego ping-ponga między organami Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej nastąpiło po 5 latach przedawnienie tej sprawy. Stąd obecna skarga Fundacji Helsińskiej. Sprawa jest bardzo poważna i może skutkować np. pozbawieniem samorządu lekarskiego całego sądownictwa lekarskiego. I na koniec: do tej pory zebrano tylko ok. 40 tys. podpisów pod obywatelskim projektem ustawy w sprawie kształcenia ustawicznego lekarzy – chodzi o dodatkowe wolne dni na szkolenia, możliwość odpisów podatkowych itd.

Ten punkt obrad zakończyło wystąpienie wiceprezesa NRL do spraw stomatologii kol. A. Fortuny, który omówił sprawy poruszane na posiedzeniu Komisji Stomatologicznej NRL. Najważniejszym tematem było przyznanie się NFZ do tego, że kontraktuje usługi stomatologiczne poniżej rzeczywistych kosztów. Czy to spowoduje wzrost wyceny tych usług – tego jeszcze nie wiadomo.

Przy omawianiu aktualnej sytuacji w ochronie zdrowia nawiązano do publicznych wypowiedzi polityków, w tym m.in. ministra zdrowia, w sprawie obligatoryjnej przynależności lekarzy do izby lekarskiej. Oczywiście jest mi trudno, jako sekretarzowi DRL i członkowi NRL, wypowiadać się w tej sprawie w sposób obiektywny. Czytelnicy pewnie domyślają się, że jestem zwolennikiem obowiązkowej przynależności lekarzy do izby. Wzorem dla mnie jest izba adwokacka, radców prawnych czy notariuszy. Zwracam uwagę, że różnica między nami polega m.in. na tym, że te izby odpowiadają za wszystkie sprawy dotyczące wykonywania zawodu. Tymczasem izba lekarska jest niewątpliwie ułomna, bo np. cały obszar dotyczący kształcenia podyplomowego, specjalistycznego, ustawicznego jej nie podlega. Tak jak izba nie ma realnego wpływu na obsadę stanowisk ordynatorskich, pomimo że deleguje swoich przedstawicieli do komisji konkursowych. Uważam, że tutaj musi obowiązywać zasada „wszystko albo nic”. Czyli albo izba decyduje o wszystkich aspektach życia zawodowego lekarza albo... rozwiążmy izbę. Tylko kto wtedy będzie stroną w rozmowach z decydentami? Uwaga na marginesie: na zjazdach okręgowych izb adwokackich obecność wszystkich adwokatów jest obowiązkowa. Nieobecność, z ważnego powodu, usprawiedliwia osobiście tylko prezes. Na terenie Dolnego Śląska działają izby adwokackie: wrocławsko-legnicka i jeleniogórsko-wałbrzyska. Jest to w sumie około 350 czynnych zawodowo adwokatów. Ostatecznie Rada podjęła stanowisko, w którym opowiada się za istnieniem samorządu zawodowego jako ważnym elementem tzw. państwa obywatelskiego. Przypomniano, jakie zadania obecnie wykonuje samorząd lekarski i że budżet państwa nie wypełnia swoich obowiązków pokrywania wszystkich kosztów za zadania, które zostały przejęte przez samorząd od administracji państwowej. Obecnie w skali kraju budżet państwa pokrywa jedynie 60% poniesionych przez izbę kosztów. Chodzi tu np. o prowadzenie centralnego i okręgowych rejestrów lekarzy i lekarzy dentystów, wykonywania wszystkich czynności dotyczących prawa wykonywania zawodu (np. druk książeczek, zaświadczeń itp.) czy rejestrowania praktyk lekarskich i lekarsko-dentystycznych. Oczywiście w tym miejscu należy wspomnieć o najczęstszym i najważniejszym zarzucie podnoszonym w stosunku do samorządu, czyli sprawie sądownictwa lekarskiego. Czy lekarz może w sposób obiektywny ocenić pracę innego lekarza i czy nie obowiązuje tu zasada fałszywie pojętej solidarności środowiska w kryciu lekarskich błędów? Może nie miejsce tu i czas, aby rozpocząć dyskusję, ale zwróć uwagę, że argument, aby prze-

nieść rozpatrywanie tych spraw do sądów powszechnych jest nie do końca uczciwy. Co może zrobić sędzia w sądzie powszechnym, który rozpatruje sprawę błędu lekarskiego? Powoła biegłego, czyli... innego lekarza i na podstawie jego opinii wyda swój wyrok. Tak więc czy inaczej tylko lekarz może ocenić innego lekarza. Jaka różnica, czy będzie to robił w sądzie powszechnym, czy w sądzie korporacyjnym? W sądach powszechnych sprawy też toczą się latami. I w ten oto sposób przechodzimy do projektu ustawy Ministerstwa Sprawiedliwości o lekarzu sądowym. Od razu wyjaśniam, że nie chodzi tu o biegłych sądowych. Ministerstwo Sprawiedliwości postanowiło zdecydowanie ograniczyć plagę przedłużania postępowań przed sądami powszechnymi z powodu nieobecności stron. Dotyczy to zarówno oskarżonych, świadków, biegłych i adwokatów. Pomysł jest taki, że prezes Sądu Okręgowego podpisze umowę z wybranymi lekarzami, których zwolnienia (usprawiedliwienia nieobecności z powodu choroby) będą honorowane przez sąd. Lista takich lekarzy będzie wywieszona w dostępnym miejscu w sądzie. Obowiązkiem lekarza sądowego będzie prowadzenie odpowiedniej dokumentacji i przedkładanie w sądzie corocznych sprawozdań z wydanych zwolnień. Ponadto lekarz sądowy będzie musiał złożyć oświadczenie o znajomości skutków usprawiedliwienia niestawienia uczestników postępowania, określonych w kodeksach postępowania cywilnego i karnego. I najważniejsze: Ministerstwo Sprawiedliwości proponuje, aby za każde wydane zwolnienie lekarz otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 40 zł. NRL sformułowała swoje uwagi kończąc, że za 40 zł trudno będzie znaleźć chętnych lekarzy, którzy podejmą się dodatkowego zajęcia przy wykonywaniu czynności lekarza sądowego. 40 zł to: nakład pracy lekarza, koszty sporządzenia i archiwizacji dokumentacji, koszty jednorazowego sprzętu medycznego, sterylizacja sprzętu wielorazowego, podatek VAT.

Dalej Rada, na razie w formie bardzo ogólnej i wstępnie, omówiła temat przedstawiony w formie propozycji przez ministra Z. Religę wprowadzenia systemu konsultanckiego w pracy oddziałów szpitalnych. Innymi słowami: system ordynatorski czy, wzorem wielu krajów zachodnich, system konsultancki. Wstępem do dyskusji był materiał opracowany przez kol. R. Golańskiego, który oparł się na materiałach ze zorganizowanej kilka lat temu w Warszawskiej Izbie Lekarskiej konferencji na ten temat i w zapisach dyskusji, jaka również odbyła się w tej sprawie dwa lata temu w Fundacji Batorego. To dopiero początek dyskusji, która niewątpliwie powinna odbyć się w środowisku lekarskim. Każdy pracujący w oddziale szpitalnym czy w klinice ma swoje doświadczenia (także piszący te słowa) i myślę, że także redakcja „Medium” rozpocznie tego typu dyskusję w środowisku dolnośląskim.

Posiedzenie NRL trwało tak długo, że delegaci DIL chcąc zdążyć do ostatni pociąg do Wrocławia, musieli opuścić posiedzenie. Okazało się ponadto, że warszawscy taksówkarze właśnie strajkują, więc korzystaliśmy ze środków transportu MZK. Dla porządku dokończę: Rada rozpatrzyła i przyjęła uwagi do następujących projektów ustaw: – Ministerstwa Zdrowia o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych; – GIS o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi; – Prawo Farmaceutyczne (projekt przewiduje, że jedna apteka średnio na 4 tys. mieszkańców). Ponadto uzupełniono składy przedstawicieli NRL w KREL. W wyborach uzupełniających na stanowisko zastępcy sekretarza NRL wybrano kol. J. Kruszewskiego i przyjęto sprawozdanie skarbnika NRL z wykonania preliminarza budżetowego za I półrocze br. Na tym posiedzenie Rady zakończono – następne 17 listopada br.

lek. med. Jacek Chodorski

Potrzeba integracji środowiska medycznego dla poprawy sytuacji pacjenta w systemie ochrony zdrowia (1)

Zakłady opieki zdrowotnej mają ustawowy obowiązek udzielania świadczeń zdrowotnych, ale Polska jest krajem, który nie zapewnił pełnego finansowania tych świadczeń od początku

FOT. ZDZISŁAWA MICHALSKA

ku reformy. Wśród kilkunastu przyczyn uznawanych jako powód tak poważnego zadłużenia szpitali w kraju, jako pierwszy (choć nie najważniejszy) uznawany jest brak ich wyposażenia w środki obrótowe z dniem 01.01.1999 roku. Najważniejszą jednak i najbardziej istotną przyczyną zadłużenia szpitali były zbyt niskie nakłady na ochronę zdrowia (rządu niepełna 3% PKB), co skutkowało niedoszacowaniem wyceny procedur medycznych w szpitalach. Potwierdza to obecny minister zdrowia prof. dr hab. Zbigniew Religa, zapowiadając wzrost nakładów na ochronę zdrowia do 4,9% PKB w latach 2007-2009. Przy przedstawianych przez ministra założeniach poprawy systemu nakłady na ochronę zdrowia wzrosną z obecnych 30 mld zł do 54,9 mld zł w 2009 r.

Trudna sytuacja finansowa i organizacyjno-prawna systemu ochrony zdrowia wynika z:

- braku jednolitego kreatora systemu polityki zdrowotnej,
- monopolistycznej pozycji płatnika posługującego się historycznymi danymi w kontraktowaniu, a nie faktyczną potrzebą zdrowotną,
- wielości podmiotów o różnej strukturze własnościowej,
- rozczłonkowania odpowiedzialności za zabezpieczenie opieki zdrowotnej,
- wielości organizacji prowadzących własną politykę,

- stałego konfliktu interesów między szpitalami branżowymi, akademickimi, wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi,

- znaczącego wpływu polityki na placówki medyczne.

W systemie ochrony zdrowia nie ma pełnej solidarności między pracującymi w nim grupami zawodowymi, chociaż narasta determinacja co do potrzeby podwyżek płac dla środowiska medycznego. W samym środowisku toczą się spory, co należy rozumieć pod pojęciem „strajk generalny”. Ile osób ma protestować, jaki ma być czas jego trwania, czy ma on dotyczyć sektora publicznego, czy publicznego i prywatnego. Są to dwa różne sektory, których interesy najczęściej nie są zbieżne. Według wielu osób specyfika zawodu lekarza uniemożliwia dotkliwy strajk generalny. Jednak pozostawienie aktualnego stanu organizacyjno-prawnego i finansowego bez zmian w systemie ochrony zdrowia, doprowadzi w końcu do tragicznych skutków tej niewydolnej opieki dla samych pacjentów i pogłębi frustrację pracowników służby zdrowia, którzy są zmuszani do pracy w wielu miejscach, aby zapewnić sobie godziwe życie. Już teraz wskutek emigracji pielęgniarek i niektórych grup specjalistów (głównie anestezjologów, radiologów) zdarzają się problemy kadrowe w wielu szpitalach Dolnego Śląska i kraju. Dlatego dość trudno obecnie liczyć na to, że zwycięży zdrowy rozsądek i zostanie znaleziony kompromis, który będzie zadowalający dla lekarzy i w ogóle wszystkich pracowników służby zdrowia, jeśli środowisko medyczne postuluje jedno, a politycy drugie. Gdyby jednak doszło do strajku, będzie to wydarzenie nieszczęśliwe ze względu na koszty, jakie poniosą pacjenci i sami pracownicy służby zdrowia. W środowisku medycznym, osobom zatrudnionym w szpitalach, często uwidaczniają się problemy wynikające głównie z:

- konfliktu interesów poszczególnych medycznych grup zawodowych,

- różnorodności interesów pomiędzy poszczególnymi grupami zawodowymi,

- różnorodności interesów w środowisku lekarskim wynikających z pozycji zawodowej, typu specjalizacji, stażu pracy,

- konfliktu między rodzajami świadczeń wynikającego z nakładających się kompetencji i braku ich jasnego podziału,

- dysonansu relacji „dać pacjentowi wszystko co ma medycyna”, a „odpowiedzialności za gospodarkę finansową”,

- niezrozumienia konieczności współistnienia personelu medycznego i administracyjno-zarządzającego.

To wszystko powoduje sytuację, którą mamy w tej chwili. Sytuację dramatyczną, która mimo istniejących wyjątków może doprowadzić w krótkim czasie do załamania medycyny na Dolnym Śląsku. Aby zmienić ten trend musimy coś wspólnie zrobić. Według mnie jest pięć obszarów, w których integracja może zmienić sytuację, korzystnie wpływając na opiekę nad pacjentem w systemie.

I. Integracja rynku medycznego w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu finansowania służby zdrowia

1. Integracja wszystkich decydentów, polityków, urzędów państwowych i samorządowych, organizacji i samych świadczeniodawców w zakresie racjonalnego podziału środków na świadczenia zdrowotne na poszczególne regiony kraju. Nie można dalej tolerować sytuacji, w której Oddział Dolnośląski NFZ płaci 2,7 raza więcej za hospitalizowanego pacjenta naszego regionu w szpitalach Górnego Śląska czy Mazowsza dla tamtejszych oddziałów NFZ niż płaci to naszym szpitalom.

2. Skoordynowanie działań mających na celu pozyskanie i odpowiedni

podział środków z funduszy UE na cele medyczne w ramach „Wojewódzkiego Programu Zintegrowanego 2007-2013”, a także Sektorowego Programu Operacyjnego w ramach priorytetu 8-regionalnego. Dla odpowiedniego wykorzystania tych środków samorząd województwa winien opracować strategię (określić kryteria, priorytety) w ramach priorytetu 11: Modernizacja struktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku w projekcie Zintegrowanego Programu Wojewódzkiego (ZPW) na lata 2007-2013, w którym nie można pomijać jako beneficjenta szpitali klinicznych (a tak jest w dotychczasowym wstępnym projekcie).

3. Lobbowanie na rzecz wprowadzenia do systemu prywatnych ubezpieczalni, tworzących konkurencję na rynku medycznym.

4. Skoordynowanie działań w zakresie działań międzyregionalnych np.: Dolny Śląsk – Saksonia – Interreg 2004-2006.

II Integracja rynku medycznego w celu stworzenia instytucji kreatora polityki zdrowotnej w regionie

1. Powołanie ciała decyzyjnego, którego zadaniem będzie stworzenie jednolitej, szeroko rozumianej polityki zdrowotnej, wyłonionej z urzędów publicznych, Akademii Medycznej, samorządów zawodowych, przedstawicieli placówek medycznych. Byłby to „kreator polityki zdrowotnej” ponad dotychczasowymi organami założycielskimi dla szpitali, tj. wójtami, starostami, rektorem AM i marszałkiem województwa.

2. Uzyskanie większego wpływu tak powołanego kreatora polityki zdrowotnej oraz samych placówek medycznych na ustalanie zasad kontraktowania i podziału pieniędzy w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Cdn.

Jego Magnificencja Rektor prof. dr hab. n. med. Ryszard Andrzejak

Z prac Prezydium i Rady DIL

31 sierpnia

Delegowani przedstawiciele Dolnośląskiej Izby Lekarskiej do składu Komisji Egzaminacyjnej Lekarskiego Egzaminu Państwowego oraz Lekarsko-Dentystycznego Egzaminu Państwowego, a także przedstawiciele DIL na egzaminy specjalizacyjne I stopnia w sesji jesiennej 2006 roku.

Przyznano dwie zapomogi dla lekarzy.

Na wniosek Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej DIL Prezydium postanowiło zlecić wykonanie portretów okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej DIL w formacie A3, które zostaną umieszczone w Biurze OROZ. Na wniosek dr. Józefa Luli członkowie Prezydium postanowili dodatkowo zlecić wykonanie portretów przewodniczących Okręgowego Sądu Lekarskiego.

Dyrektor Biura DIL mgr Maria Jarosz zdała relację z realizowanego przez DIL programu unijnego „Program rozwoju kadr dolnośląskiej służby zdrowia”. Zaznaczyła, iż cały czas przyjmowane są zgłoszenia i dokumenty od osób, które wyraziły chęć wzięcia udziału w szkoleniach. Osoby, które nie zakwalifikują się na szkolenia, utworzą listę rezerwową. W Legnicy szkolenia rozpoczynają się w październiku 2006 roku i będą trwać do stycznia 2007 roku. Następną delegaturą, która rozpoczyna szkolenia jest Wałbrzych (styczeń 2007 r. – kwiecień 2007 r.).

Dr Katarzyna Bojarowska zdała relację z drugiego realizowanego przez DIL projektu unijnego „Szansa na awans – program doskonalenia zawodowego lekarzy”. Zaznaczyła, iż w związku z wytycznymi narzuconymi przez instytucję wdrażającą, w projektach

mogą wziąć udział tylko lekarze i lekarze dentyści zatrudnieni na podstawie umowy o pracę. Komisja Kształcenia DRL mając na uwadze tę krzywdzącą sytuację dla lekarzy samozatrudniających się (indywidualne/indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, indywidualne umowy z NFZ) wystąpiła do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego o zmianę interpretacji rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 w działaniu 2.1 „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie”, tak aby lekarze i lekarze dentyści samozatrudniający się mogli korzystać z ww. szkoleń. Równocześnie Komisja Kształcenia podjęła starania w Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędzie Pracy o zmianę decyzji w tej sprawie. Żadnej konkretnej odpowiedzi nie uzyskano także w czasie spotkania z Pawłem Chorążym – dyrektorem Departamentu Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Dr Katarzyna Bojarowska zaznaczyła, iż oczekuje, że powyższe działania odniosą pożądany skutek przy wdrażaniu kolejnych projektów szkoleniowych. Nadmienila również, że w dalszym ciągu lekarze/lekarze dentyści pozabawieni możliwości ustawicznego szkolenia, będą mogli liczyć na ciągłość szkoleń ustawicznych, które są organizowane przez DIL. Zdaniem dr Teresy Bujko trzeba naciskać dalej na zmianę przepisów w powyższej kwestii.

Dr Alicja Marczyk-Felba zaznaczyła, że środowisko lekarzy dentyistów negatywnie przy-

jęło fakt, pobawienia prawa lekarzy samozatrudniających się uczestnictwa w programie unijnym. W związku z tym jest prośba, by przy wyborze następnego programu zastosować działania, które umożliwi im uczestnictwo w nim. Dr Katarzyna Bojarowska poinformowała, iż w projekcie zostało napisane, że szkolenie jest dla wszystkich lekarzy. Miała to umożliwić stosowna nowelizacja. Niestety, tak się nie stało.

Szkolenia z realizacji programu „Szansa na awans – program doskonalenia zawodowego lekarzy” zostaną przeprowadzone w następujących miejscowościach: Wrocław, Legnica, Lubin, Głogów, Wałbrzych, Świdnica, Kłodzko, Zgorzelec, Jelenia Góra, a dla lekarzy dentyistów w: Wałbrzychu, Jeleniej Górze i Legnicy. W projekcie weźmie udział 300 lekarzy i 100 lekarzy dentyistów w 18-30-osobowych grupach. Cykl szkoleń obejmuje 4 bloki tematyczne dla lekarzy i 4 bloki tematyczne dla lekarzy dentyistów. Kupowany jest właśnie sprzęt niezbędny do przeprowadzania szkoleń. Zajęcia rozpoczną się od października 2006 roku i będą realizowane do kwietnia 2008 roku.

Dr Artur Kwaśniewski poinformował, iż II wspólne posiedzenie Prezdytów Wielkopolskiej i Dolnośląskiej Izby Lekarskiej odbędzie się w dniach 20-22.10.2006 roku w Szklarskiej Porębie w hotelu „Szenica”. Następnie omówił sprawy organizacyjne związane ze spotkaniem i proponowane tematy.

Pełnomocnicy Delegatur DIL omówili aktualną sytuację w ochronie zdrowia.

Dr Katarzyna Bojarowska zdała relację ze spotkania w Naczelnej Izbie Lekarskiej w Warszawie, które odbyło się 23.08.2006 roku.

Było ono poświęcone uwagom do projektu rozporządzenia ministra zdrowia w sprawie rejestru podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe lekarzy i lekarzy dentyistów.

Dr Jacek Chodorski odczytał bieżącą korespondencję:

14 września

Podjęto uchwały ewidencyjne. Członkowie Prezydium zdali sprawozdanie ze swojej działalności. Następnie Dolnośląska Rada Lekarska w tajnym głosowaniu opiniowała kolejną kandydaturę na stanowisko konsultanta wojewódzkiego.

Dr Jacek Chodorski zdał relację z posiedzenia Naczelnej Rady Lekarskiej, które odbyło się 8 września br.

Dr Katarzyna Bojarowska omówiła przebieg realizowanych przez DIL programów unijnych: „Szansa na awans – program doskonalenia zawodowego lekarzy” oraz „Program rozwoju kadr dolnośląskiej służby zdrowia”. Omówiono sytuację w ochronie zdrowia na Dolnym Śląsku. Rozpatrzone sprawy finansowe. Delegowani przedstawiciele DIL do składu komisji konkursowych na stanowiska ordynatorów.

Dr Artur Kwaśniewski przedstawił zebrany materiał sprawy organizacyjne związane z II wspólnym spotkaniem Prezdytów Wielkopolskiej i Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, które odbędzie się w dniach 20-22.10.2006 roku w Szklarskiej Porębie.

Odczytano bieżącą korespondencję.

Opracowała A.J.

Szansa na awans

Przedstawiamy krótkie sprawozdanie z przebiegu rekrutacji na specjalistyczne szkolenia w ramach programu „Szansa na awans”, finansowane z funduszy unijnych.

Zgodnie z planem, 5 września na stronie www.szansanaawans.pl została aktywowana ankieta, którą należało przesłać, aby zgłosić chęć udziału w projekcie.

22 września planowo mieliśmy zakończyć rekrutację, jednakże czas agitacji naboru do projektu przypadł na okres wakacji; w związku z tym Komisja Rekrutacyjna podjęła decyzję o przedłużeniu terminu rekrutacji do 29 września, o czym poinformowaliśmy Państwa na stronach internetowych.

Dokumenty rekrutacyjne były zbierane codziennie w siedzibie DIL oraz, w celu ułatwienia dopełnienia formalności lekarzom mieszkającym poza Wrocławiem, w poszczególnych delegaturach DIL, tj.

- 25.09.2006 w Wałbrzychu,
- 26.09.2006 Legnicy,
- 27.09.2006 Jeleniej Górze.

Serdecznie dziękujemy pracownikom delegatur za pomoc w realizacji rekrutacji: pani Eugenii Serbie z Jeleniej Góry, pani Krystynie Krupie z Legnicy, pani Ilonie Mazur-Homeniuk i Pani Beacie Szołowskiej z Wałbrzycha.

W dniu dzisiejszym, tj. 28 września br., jesteśmy na końcowym etapie rekrutacji; podpisujemy umowy szkoleniowe, kompletujemy dokumenty i tworzymy grupy szkoleniowe. W dniach 29.09-02.10 br. przystąpimy do ustalenia dokładnych harmonogramów zajęć dla każdej z grup we wszystkich 9 miejscowościach:

- dla lekarzy: we Wrocławiu, Legnicy, Lubinie, Głogowie, Wałbrzychu, Świdnicy, Kłodzku, Zgorzelcu, Jeleniej Górze oraz dla lekarzy dentystów: w Wałbrzychu, Jeleniej Górze i Legnicy.

Poniżej zamieszczamy terminy, nazwy hoteli, sal w których będą odbywać się zajęcia w poszczególnych miejscowościach.

Wałbrzych, 14.10.2006 – hotel „Qubus”, Wałbrzych, ul. Wysockiego 45

Świdnica, 21.10.2006 – w trakcie ustalen (uczestnicy zostaną powiadomieni indywidualnie)

Kłodzko, 28.10.2006 – hotel „Metro”, Boguszyn 79B

Jelenia Góra, 4.11.2006 – w trakcie ustalen

Zgorzelec, 18.11.2006 – restauracja „Kaprys”, Lubańska 18a

Legnica, 25.11.2006 – hotel „Arkadia”, ul. Gliwicka 6

Głogów – w trakcie ustalen – pierwsze zajęcia **9.12.2006**

Lubin, 2.12.2006 – „Muza”, ul. Armii Krajowej 1

Przypominamy, że w projekcie udział weźmie 300 lekarzy i 100 lekarzy dentystów w **18-30-osobowych grupach**. Wszystkie miejsca szkoleniowe są zajęte. Tworzymy listę osób rezerwowych.

Cykl szkoleń obejmie 4 bloki tematyczne dla lekarzy i 4 bloki tematyczne dla lekarzy dentystów. Lekarz, zakwalifikowany do programu, będzie zobligowany do wzięcia udziału we wszystkich czterech 6-godzinnych blokach. Zajęcia rozpoczną się od października 2006 i będą realizowane do kwietnia 2008 r. Pierwsze zajęcia – blok z „Medycyny ratunkowej” – rozpoczynamy 7.10.2006 r. we Wrocławiu. Szkolenia będą odbywać się w siedzibie DIL przy ul. Matejki 6 od godz. 9.00.

Każdy uczestnik projektu otrzyma certyfikat o ukończeniu kursu – 24 punkty edukacyjne za udział w projekcie.

Informujemy, że w szkoleniach mogą uczestniczyć tylko zakwalifikowani lekarze, którzy podpisali z DIL umowę szkoleniową. Pozostali chętni, którzy nie zostali zakwalifikowani, będą mogli wziąć udział w innych szkoleniach organizowanych przez Izbę.

Zwracamy się z prośbą o zgłoszenie propozycji interesującej Państwa tematyki szkoleń pod adresem: komisja.kształcenia@dilnet.wroc.pl lub pisemnie na adres Izby (ul. Matejki 6, 50-333 Wrocław) z dopiskiem „Szkolenia”. Będziemy mogli wykorzystać je przy planowaniu i organizacji kolejnych programów szkoleniowych finansowanych z funduszy unijnych.

**Asystent koordynatora
mgr Joanna Fastowicz**

SZANSA NA AWANS
PROGRAM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO LEKARZY
Szkolenia specjalistyczne dla lekarzy i lekarzy dentystów

Ratownictwo medyczne - Onkologia - Toksykologia - Choroby wewnętrzne
Stomatologia - kardiologia i alergologia w stomatologii
24 punkty edukacyjne

DOLNOŚLĄSKA IZBA LEKARSKA
Biuro projektu: ul. Matejki 6, 50-333 Wrocław, tel.: 071 798 80 81, fax: 071 798 80 81, e-mail: biuro@szansanaawans.pl

**Medical
English
Centre**

**kursy językowe dla personelu
medycznego i studentów
kierunków medycznych**

- medyczną terminologię specjalistyczną wraz z odpowiednikami w mowie potocznej
- język pomocny w prowadzeniu rozmów z pacjentem i współpracownikami
- w jaki sposób sporządzać dokumentację w języku angielskim

**Na naszych kursach poznacie
Państwo między innymi:**

- w jaki sposób napisać dobre CV i list motywacyjny
- jakich pytań oczekiwać podczas rozmowy kwalifikacyjnej
- w jaki sposób prowadzić rozmowy telefoniczne
- poznasz inne aspekty języka Business English niezbędne w pracy i codziennym życiu

Ale także dowiedzie się:

**PROGRAM PROPONOWANEGO KURSU UWZGLĘDNI
SPECYFICZNE POTRZEBY JĘZYKOWE PRACOWNIKÓW
SEKTORA MEDYCZNEGO I KŁADZIE SZCZEGÓLNY
NACISK NA UMIEJĘTNOŚĆ EFEKTYWNEJ KOMUNIKACJI**

Więcej informacji o kursach: www.medical-english.pl
nr tel.: 515 981 351 - 353 skype: [medical-english-centre](https://www.skype.com/partner/medical-english-centre)
email: kursy@medical-english.pl

www.medical-english.pl

LEP

Stowarzyszenie Akademii Młodych Lekarzy ma zaszczyt zawiadomić Państwa o uruchomieniu naboru do I Edycji Ogólnopolskiej Akcji LEP, odbywającej się pod patronatem siedmiu rektorów uczelni medycznych (wrocławskiej, poznańskiej, białostockiej, gdańskiej, katowickiej, szczecińskiej, toruńskiej, bydgoskiej). Ogólnopolska Akcja LEP jest pierwszym programem edukacyjnym mającym na celu przybliżenie formy, zakresu i selekcji obowiązującej wiedzy podczas Lekarskiego Egzaminu Państwowego.

Akademia jest inicjatywą non-profit adresowaną do wszystkich młodych lekarzy w Polsce. W ramach pięciu dwudniowych zjazdów weekendowych, poprzedzających jesienną sesję LEP, odbędzie się wiele wykładów prowadzonych przez najwybitniejsze osobistości polskiej medycyny. Łącznie program obejmuje 75 godzin dydaktycznych.

Licząc na zainteresowanie Państwa stażystów możliwością przygotowania się do wspomnianego egzaminu, zwracamy się z uprzejmą prośbą o umieszczenie załączonego plakatu informującego o rozpoczęciu naboru do ogólnopolskiej Akcji LEP w widocznym dla lekarzy stażystów miejscu.

Pragnę nadmienić, iż Akademia Młodych Lekarzy współpracując z Fundacją Kazimierza Pułaskiego posiada status organizacji pożytku publicznego.

Informacji udziela:
Karolina Dowchań
Dyrektor Akademii Młodych Lekarzy, Fundacja im. Kazimierza Pułaskiego, ul. Roślinna 17/2, 91-502 Łódź, Poland
tel./fax +48 426 17 04 33, mobile phone +48 601 66 55 32; e-mail: kdowchan@pulaski.pl, www.pulaski.pl, www.aml.edu.pl

Program Rozwoju Kadr Dolnośląskiej Służby Zdrowia

W czasie od 17 sierpnia 2006 r. do 28 września 2006 r. do udziału w projekcie „Program Rozwoju Kadr Dolnośląskiej Służby Zdrowia” zgłosiło się 630 osób, w tym 549 lekarzy i 81 lekarzy dentystów.

Na kurs języka angielskiego zgłosiło się 524 lekarzy i lekarzy dentystów, natomiast na kurs języka niemieckiego 106 lekarzy i lekarzy dentystów:

JELENIA GÓRA	35 lekarzy i lekarzy dentystów
WAŁBRZYCH	134 lekarzy i lekarzy dentystów
LEGNICA	84 lekarzy i lekarzy dentystów
WROCŁAW	377 lekarzy i lekarzy dentystów

Na szkolenia w Legnicy zakwalifikowało się 40 osób tworzących 3 grupy szkoleniowe o różnym poziomie zaawansowania:

- poziom podstawowy	17 osób
- poziom średni	14 osób
- poziom zaawansowany	9 osób

Ze względu na zbyt małą liczbę zgłoszeń na kurs języka niemieckiego nie zdołano utworzyć żadnej grupy.

Szkolenia w Legnicy rozpoczynają się 2 października 2006 i trwają do końca stycznia 2007 r. Szkolenia językowe będą odbywały się w Szkole Języków Obcych „Empik”, Rynek 33 w Legnicy, natomiast szkolenia interpersonalne w hotelu „Arkadia”, ul. Gliwicka 6.

Szczegółowy plan zajęć dla grup szkoleniowych z Legnicy jest dostępny na stronie internetowej www.szkoledlalekarzy.pl

W pozostałych delegaturach wstępnie zarezerwowano sale konferencyjne na szkolenia interpersonalne w następujących ośrodkach:

- Delegatura Wałbrzyska – hotel „Qubus”, ul. Wysockiego 45 w Wałbrzychu,
- Delegatura Wrocławska – siedziba Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, ul. Matejki 6,
- Delegatura Jeleniogórska – hotel „Mercure”, ul. Sudecka 63 w Jeleniej Górze.

Szkolenia językowe będą odbywały się w Szkole Języków Obcych „Empik” w Legnicy, Wałbrzychu, Wrocławiu i Jeleniej Górze.

Szkolenia interpersonalne będą odbywały się w soboty (średnio raz w miesiącu), natomiast szkolenia językowe – jeden raz w tygodniu (od poniedziałku do piątku) po 3 godziny lekcyjne.

Pięć pytań do dr. n. med. Jakuba Śmiechowicza

O to, jaki poziom reprezentuje dana dziedzina medycyny na Dolnym Śląsku, jakie są jej problemy, a jakie sukcesy – pytamy konsultantów wojewódzkich. W tym miesiącu na naszą ankietę odpowiada dr n. med. Jakub Śmiechowicz – specjalista anestezjologii i intensywnej terapii.

„Medium”: Jaki poziom reprezentuje obecnie anestezjologia i intensywna terapia na Dolnym Śląsku?

Bardzo zróżnicowany w zależności od możliwości diagnostyczno-terapeutycznych poszczególnych szpitali, wyposażenia oddziałów, organizacji pracy oraz od kadr medycznych. O poziomie naszych kadr najlepiej świadczą wysokie oceny, jakie otrzymują pracujący za granicą polscy anestezjodolodzy. Z pozostałymi czynnikami borykamy się z różnym skutkiem na co dzień. Anestezjologia i intensywna terapia należą do specjalności podstawowych i ich zakres działania jest szeroki – obejmu-

je znieczulanie chorych do zabiegów operacyjnych, leczenie bólu pooperacyjnego i opiekę nad chorym w bezpośrednim okresie pooperacyjnym, intensywną terapię oraz leczenie bólu przewlekłego. Podejmujemy działania interwencyjne w stanach zagrożenia życia i innych nagłych sytuacjach. Prowadzimy leczenie krytycznie chorych w oddziałach intensywnej terapii. Wobec rosnących oczekiwań pacjentów, co raz więcej bolesnych, lub nieprzyjemnych procedur jest wykonywanych w znieczuleniu bądź sedacji z udziałem anestezjologa. Nowoczesne środki znieczulające i nowoczesny sprzęt umożliwiają skrócenie pobytu pacjenta w szpitalu przyczyniając się do oszczędności i większej wygody pacjenta.

Intensywna terapia opiera się na technikach inwazyjnych i jej poziom zależy bardzo od sprzętu, jakim dany oddział dysponuje. Z tym jest, niestety, bardzo różnie i chyba niewiele oddziałów na Dolnym Śląsku spełnia absolutnie wszystkie warunki zapisane w Rozporządzeniu z 22 czerwca 2005 roku dotyczące intensywnej terapii. Mimo niedoborów sprzętowych szereg oddziałów stara się reprezentować całkiem przyzwo-

ity poziom europejski chociażby biorąc udział w programie leczenia ciężkiej sepsy. Rozległe zabiegi operacyjne przeprowadzane u coraz starszych pacjentów stanowią wyzwanie dla anestezjologa na sali operacyjnej ze względu na większe ryzyko powikłań prowadzących do niewydolności wielonarządowej. Chorzy ci trafiają następnie na oddział intensywnej terapii i ich leczenie jest często długotrwałe i kosztowne.

● Jakie są największe problemy dolnośląskich anestezjologów?

Z jednej strony drastycznie brakuje stanowisk intensywnej terapii dla dorosłych i dla dzieci. Niedawna ankieta sporządzona na potrzeby MZ ujawnia niedobór aż 186 stanowisk wobec rzeczywistości istniejących 131 (nie licząc szpitali resortowych). Jednocześnie coraz bardziej zaznacza się niedobór lekarzy anestezjologów koniecznych do zapewnienia pracy tych oddziałów. Marne zarobki i otwarcie się Unii Europejskiej sprawiły, że wielu wybrało pracę za granicą. Tam zarabiają nieporównywalnie więcej pracując znacznie mniej. Kilkanaście dyżurów w miesiącu i pozostawanie w pracy po dyżurze nie jest czymś wyjątkowym dla wielu anestezjologów, a jest nie do pomyślenia w krajach Europy Zachodniej. Dochodzą do tego lepsze warunki pracy, szacunek i uznanie, na które trudno liczyć w naszym kraju. Spowodowało to, że znacznie ponad 10% dolnośląskich anestezjologów wyjechało już z kraju. Obecnie niektóre szpitale na Dolnym Śląsku oferują już specjalistom całkiem przyzwoite stawki, a mimo to do wyjeżdżających specjalistów dołączają także młodzi lekarze w trakcie specjalizacji nie widzący tu dla siebie perspektyw.

Osobnym problemem jest finansowanie intensywnej terapii, zbyt niskie w stosunku do rzeczywistych kosztów. Może to niekiedy skutkować ograniczeniem dostępności właściwego leczenia krytycznie chorych i ograniczeniem wprowadzania nowoczesnych metod leczenia.

Planowane zmiany zasad kontraktacji w przyszłym roku i objęcie finansowaniem chorych leczonych w

OIT już od 19 pkt. TISS stwarza nadzieję na poprawę warunków leczenia w OIT.

● Jakie są największe sukcesy dolnośląskich anestezjologów?

Zawsze największym sukcesem i satysfakcją anestezjologa jest uratowanie komuś życia i z pewnością każdy z nas ma się czym pochwalić. Leczenie wstrząsu czy reanimacja to przecież domena anestezjologa. Do chorób o dużej śmiertelności należy m.in. sepsa. Badania epidemiologiczne w USA wykazały, że jest ona równie częstą przyczyną zgonów jak zawał serca, a znacznie częściej niż udar mózgu. Do niedawna w Polsce, podobnie jak w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, brak było jakichkolwiek danych na temat częstości występowania sepsy. Pod przewodnictwem prof. Andrzeja Küblera – kierownika Katedry i Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii AM we Wrocławiu utworzono Polską Grupę Roboczą ds. Sepsy, która podjęła trud organizacji ogólnopolskiego rejestru ciężkiej sepsy i wdrożenia Programu Leczenia Ciężkiej Sepsy. Rejestr ten, obejmujący aktualnie ponad 3 tys. zarejestrowanych przypadków ciężkiej sepsy w OIT, stanowi niespotykany w całej Europie materiał do analiz. Wzorując się na naszych dokonaniach, podobne działania podjęto w sąsiednich krajach, również w Niemczech. Ciężka sepsa jako uogólniona i niekontrolowana reakcja zapalna organizmu wywołana czynnikiem zakaźnym i powodująca niewydolność narządów musi być leczona na oddziale intensywnej terapii. O przeżyciu pacjenta decyduje szybkość rozpoczęcia prawidłowego leczenia wymaga więc sprawnej organizacji. Oddziały intensywnej terapii na Dolnym Śląsku aktywnie włączyły się do programu i nasz region przodkuje w Polsce w ilości zgłaszanych przypadków ciężkiej sepsy. Dzięki nowoczesnemu leczeniu, w którego skład wchodzi często także podaż aktywowanego białka C, udaje się nam uratować wielu chorych. W 2006 roku rozpoczęto wdrażanie tzw. pakietów diagnostyczno-terapeutycznych leczenia ciężkiej sepsy, których celem jest zmniejszenie śmiertelności w najbliższych 5 latach z 54 do 25%.

Duże znaczenie w upowszechnianiu nowych metod postępowania mają organizowane w regionie konferencje i szkolenia. Coroczne spotkania ordynatorów dolnośląskich oddziałów anestezjologii i intensywnej terapii (Szkoła Zimowa Ordynatorów) pozwalają na realizację ustawicznego szkolenia a także wymianę doświadczeń i omówienie aktualnych problemów. Konferencje poświęcone postępowaniu w intensywnej terapii organizowane cyklicznie w Książu przybrały charakter ogólnopolski i zyskują wysoką ocenę anestezjologów nie tylko dolnośląskich, ale także z całej Polski.

● Jakie zmiany planowane są w najbliższym czasie w funkcjonowaniu oddziałów, zatrudniających lekarzy Pańskiej specjalności?

Wejście Polski do Unii Europejskiej nakłada obowiązek dostosowania naszych szpitali do wymogów europejskich. Ma to szczególne znaczenie w anestezjologii i intensywnej terapii, której podstawowym zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa choremu. Związane jest to z

koniecznością zapewnienia standardów wyposażenia stanowisk anestezjologicznych i stanowisk intensywnej terapii. Oznacza też potrzebę dodatkowych nakładów finansowych i zmian organizacyjnych. Jest tu sporo do nadrobienia, gdyż jak już wspomniałem, niewiele oddziałów spełnia wszystkie standardy wyposażenia.

● W jakim kierunku będzie rozwijać się dolnośląska anestezjologia. Czy będą używane jakieś nowe metody diagnostyczne i terapeutyczne?

To nie muszą być nowe metody – wystarczy zacząć powszechnie stosować w praktyce to, co w innych krajach Unii Europejskiej znane jest od lat. Analgeza porodu jest tutaj najlepszym przykładem. Kobiety rodzą u nas w straszliwym cierpieniu, bo wmawia się im, że tak ma być i tak jest zdrowiej. To prawdziwy ciemnogród na tle reszty Unii. Najskuteczniejszą, jak dotąd, metodą analgezji porodu jest znieczulenie zewnątrzoponowe. W krajach Europy Zachodniej do 70% rodzących korzysta z dobrodziejstw tego znieczulenia, u nas rutynowo nadal jest to możliwe jedynie w pojedynczych szpitalach. Dochodzi do tego, że niewspółmiernie wzrasta ilość cięć cesarskich – cięcie cesarskie traktuje się jako metodę znieczulenia porodu! Choć ból porodowy jest uznany jako jeden z najsilniejszych bólów, to NFZ refunduje znieczulenie zewnątrzoponowe porodu jedynie ze wskazań medycznych. W efekcie nawet tam, gdzie to znieczulenie stosowano rutynowo, rezygnuje się z powodu braku refundacji.

Nadal zbyt często niedocenia się leczenia bólu pooperacyjnego. Polega ono zazwyczaj na jednorazowym podaniu tzw. zastrzyku przeciwbólowego, natomiast w krajach rozwiniętych istnieją specjalne zespoły anestezjologiczne zwane APS – Acute Pain Service, zajmujące się tylko leczeniem bólu pooperacyjnego. Jest to działanie kompleksowe, rozpoczyna się jeszcze przed operacją, wykorzystuje się często metody znieczulenia przewodowego i blokady nerwowe i przynosi znakomite rezultaty. Wymaga to jednak pewnego wysiłku organizacyjnego, odpowiedniej ilości personelu i środków finansowych, które będą musiały się znaleźć by sprostać oczekiwaniom pacjentów coraz mniej godzących się znosić ból.

Wciąż wiele jest do zrobienia w dziedzinie bezpieczeństwa pracy. Przebywamy całymi dniami na salach operacyjnych narażeni na szkodliwe działanie gazów anestetycznych. Fałszywie pojęta oszczędność sprawia, że nadal stosowany jest szkodliwy dla pacjentów i personelu, ale tani halotan. Dostępne, nowoczesniejsze środki wziewne są droższe ale za to nowoczesne aparaty do znieczulenia pozwalają prowadzić znieczulenie z niskimi przepływami gazów, co zmniejsza zużycie wziewnych anestetyków. Daje to duże oszczędności finansowe i zmniejsza zanieczyszczenie środowiska.

Nowoczesne środki anestetyczne i metody znieczulenia pozwalają skrócić konieczny czas pobytu pacjenta w szpitalu, dzięki czemu można ograniczyć czas hospitalizacji i zwiększyć ilość zabiegów w trybie jednego dnia. To wszystko powinno przyczynić się do oszczędności przy zapewnieniu maksimum bezpieczeństwa.

Pierwszy dzień na Dachy Świata

Tybet w moich wyobrazeniach jawił się jako zupełnie inna kraina niż Chiny, przesiąknięta mitami oraz powabem tajemniczości. Kiedyś Tybet sam próbował się odizolować od reszty świata. Później, gdy został „wyzwolony” przez żołnierzy Mao Tse-tunga, jego niedostępność wynikała z decyzji władz w Pekinie. Dopiero ostatnie kilkanaście lat otwarcia się Chin na świat sprawiły, że również Tybet zaczął być osiągalny dla przybyszów z innych krajów.

Aby się dostać do Tybetu cudzoziemiec potrzebuje nie tylko chińskiej wizy, ale i osobnego pozwolenia. Starając się o zgodę władz nie należy ujawniać, że jest się dziennikarzem, w tym również „Gazety Lekarskiej” czy „Medium”. Chińskie władze mogą bowiem odmówić wydania pozwolenia. Już znacznie bezpieczniej jest być lekarzem, a nawet gospodynią domową. Ważne też, by podróżować w grupie. Wszystko co jawi się jako zorganizowane, jest dopuszczalne, bo łatwe do skontrolowania. W tym najbardziej ludnym kraju świata gospodarką rządzą zasady brutalnego kapitalizmu, ale w życiu społecznym panuje tu nadal komunizm. Nasza rodzinna grupa wycieczkowa składała się z dwóch osób. Taka liczba była już wystarczająca dla urzędu wydającego pozwolenie na wjazd.

Serce Lhasy bije po chińsku czy tybetańsku

Po trzech godzinach lotu z Xi'anu wylądowaliśmy na przysłowiowym Dachy Świata. Pierwsze kroki i, o dziwo, nie odczuwaliśmy żadnych duszności czy innych sensacji przebywania na wysokości 3600 metrów. Kiedy przesiadaliśmy się do autobusu i dojeżdżaliśmy do stolicy Tybetu – Lhasy, zaczęły przyskać nasze wyobrażenia o tej mitycznej krainie. Szerokie ulice, nowoczesne budynki, sztuczne palmy. I to ma być Tybet!!! Cały czas lądziłem się, że może jednak to wciąż nie to miasto. Ale uwierzyłem, gdy ujrzałem – jakby zawieszony wysoko na szczycie Czerwonej Góry – budynki Pałacu Pota-

la. Ten widok był znany m.in. z zielonego banknotu o nominale 50 juanów. Na odwrocie „pięćdziesiątki” spogląda z kolei „wyzwoliciel” Tybetu przewodniczący Mao.

Rozczarowanie „chińską stroną” Lhasy przeżywa każdy, kto przybywa od strony lotniska.

Dopiero za Pałacem Potala wszystko zmieniło się raptownie. Wzdłuż głównej ulicy, tym razem „tybetańskiej” części miasta, kursowali rykszarze pedałujący na swoich trzykołowych wózkach. Zobaczyliśmy postawiane niedbale straganiki i przechadzających się rdzennych mieszkańców tych ziem i kobiety ubrane w długie, brązowe suknie z pasiastymi fartuchami. Pojawili się też mnisi w swych ciemnoczerwonych szatach, z krótko przystrzyżonymi włosami lub zupełnie wygolonymi czaszkami. Tybetańczy mają kolor skóry znacznie ciemniejszy niż Chińczycy.

Czymś niezwykle żywym i ekscytującym było zanurzenie się w załki tybetańskiej dzielnicy otaczającej najświętszą budowlę Tybetu, świątynię Dżok'ang. W odległej przeszłości – w VII wieku n.e. nepalska księżniczka ujrzała w krajobrazie Tybetu zarys postaci wielkiej demony. Jej ujarznienie było możliwe wówczas, gdy na najważniejszych częściach ogromnej kobiety-demoni zostałyby pobudowane buddyjskie świątynie. A w najbardziej wrażliwym miejscu – sercu demony – zbudowano świątynię Dżok'ang. Pozostałe dwanaście świątyni przytrzymały olbrzymkę za ramiona, biodra, łokcie, kolana, stopy i dłonie.

Kora, młynki, modlitwa i stragany

Zapaść stopniowo zmrok, gdy w towarzystwie wielu pielgrzymów podążaliśmy zgodnie ze wskazówkami zegara wzdłuż sławnej pętli Barkhoru czyli kory, szlaku biegnącego wokół świętego dla Tybetańczyków miejsca – świątyni Dżok'ang. Ale termin kora oznacza pielgrzymowanie nie tylko po pętli Barkhoru. Obchodzić korę można dookoła Pałacu Potala czy np. świętej góry Kajlas na odległych rubieżach zachodniego Tybetu. Przejście kory przynosi buddyście zgromadzenie zasług i łask, tak aby mógł zasłużyć na lepsze życie w kolejnym wcieleniu. Niektórzy, szczególnie gorliwi, mają nawet szansę na opuszczenie raz na zawsze nieskończonego cyklu powtórnych narodzin.

Okrażanie jest połączone z modlitwą z różańcem w rękę lub cią-

głym kręceniem minimłynkiem modlitewnym. W środku takiego młynka znajdują się ciasno zwinięte kawałki papieru z wydrukowanymi modlitwami. Dominuje mantra „Om mani padme hum” czyli „Kleńnot jest w kwiecie lotosu”. Przy każdym obrocie ten święty tekst zostaje według Tybetańczyków wyrecytowany. Wewnątrz może się zmieścić nawet i czterdzieści tysięcy wypisanych mantr. Łatwo więc policzyć, że przez pięć minut takiego obracania modlitwy zostaną odmówione ponad milion razy. Nie są one tylko zasługą religijną dla obracającego, ale i rozsyłają błogosławieństwo na całe otoczenie. W tym pierwszym dniu znaleźliśmy się więc w bardzo dobrym miejscu.

Wśród nas byli również i ci, którzy nie szli, ale dosłownie czołgali się po wypolerowanych płytach granitu. Padali i wstawali po oddaniu czci w kierunku świątyni. Aby uniknąć bólu mieli specjalne rękawiczki w formie małych chodaków czy też fartuchy chroniące ubranie. Ich żarliwość w tym modlitewnym oddaniu była zupełnie odmienna w porównaniu z tym, co dotychczas widzieliśmy w Chinach.

Barkhor to nie tylko modlitwa, setki obracanych młynków i kroki tysięcy pielgrzymów podążających zawsze w jednym kierunku. Szlak kory łatwo było rozpoznać dzięki rzędom straganów. Można było tam kupić dosłownie wszystko: od biżu-

terii po wyposażenie chińskiej armii. Handlowano i kwitło życie towarzyskie. Pielgrzym podczas kory może więc za każdym okrzykiem pomodlić się, coś kupić i poplotkować.

Letnia rezydencja Dalajlamy

W pierwszą noc na Dachy Świata nie mogłem zasnąć. Tak poznałem dogłębnie jeden z objawów choroby wysokościowej. To była dolegliwość, która mi najbardziej doskwierała na tej wysokości. Na duszności, bóle głowy czy zmęczenie nie miałem okazji narzekać. Mojemu synowi Jackowi z kolei na samym początku najbardziej dokuczał ciągły katar.

Bardzo chcieliśmy zwiedzić symbol Lhasy – Pałac Potala, ale było to absolutnie nieosiągalne dla indywidualnego turysty. Latem Lhasa, szczególnie po otwarciu linii kolejowej 1 lipca 2006 roku, stała się bardzo zatłoczona, a liczba biletów do pałacu była bardzo ograniczona. Skoro nie udało się nam zobaczyć zimowej rezydencji Dalajlamy, dlaczego by nie odwiedzić jego letniej rezydencji Norbulingk'a (Pałac Klejnotów)? Sam budynek nie zrobił na nas zbyt dużego wrażenia. Został zbudowany 3 lata przed ucieczką ostatniego Dalajlamy do Indii w 1956 roku. Choć było tu nieco krzeseł, tron, a nawet radio, ale dla mnie stanowił on przede wszystkim nieme świadectwo wygnania.

XIV Dalajlama uciekł właśnie z Norbulingk'i przebrany w wojskowy mundur z zajętej przez chińskich żołnierzy Lhasy. Z drugiej strony widać było z jakim nabożeństwem miejsce to jest traktowane przez odwiedzających je Tybetańczyków.

Trafiliśmy tam w momencie, gdy w progi pałacu weszła kilkudziesięcioosobowa wycieczka buddyjskich mnichów. To już całkiem inne pokolenie. Prawie każdy z nich miał swój aparat fotograficzny, i to często z dość wysokiej półki. Korzystali z nich aż do przesady. Wpierw chyba z 20 minut trwała sesja zdjęciowa przed frontem budynku. Każdy z mnichów musiał się uwiecznić na zdjęciu ze swym dostojnym przełożonym. My też zostaliśmy dostrzeżeni. Okazało się, że stanowiliśmy dla nich sporą atrakcję. Czy to z racji wzrostu, czy przynależności do innej rasy, byliśmy dla nich osobliwością. Ledwie mogliśmy nadążyć z towarzyszeniem w kolejnych zdjęciach. Niezłe utrudzeni tymi niespodziewanymi zajęciami, dopiero po kilkunastu minutach uwolniliśmy się od mnisiego towarzystwa.

Gdy wychodziliśmy z letniej rezydencji Dalajlamy minęły pierwsze 24 godziny naszego pobytu w Tybecie. Nam wydawało się, że były to prawie wieki. Czekają nas następne wyzwania – w tym eskapada do bazy pod Mont Everestem. Ale to już zupełnie inna historia.

Piotr Wiland

KOMISJA STOMATOLOGICZNA

Z PRAC KOMISJI

lek. dent. Teresa Bujko

DRL we Wrocławiu...

6 września 2006 Komisja Stomatologiczna DRL uroczyste powitała nowego konsultanta ds. stomatologii dr n. med. Zofię Sozańską oraz prezesa Dolnośląskiego Oddziału PTS dr n. med. Danutę Nowakowską.

Po powitaniu lek. dent. Teresa Bujko, zastępca przewodniczącego DRL, przekazała informację ze wspólnego posiedzenia Prezydium Wielkopolskiej i Dolnośląskiej Izby Lekarskich w Antoninie. Następnie z uwagą wysłuchano sprawozdania ze Światowego Kongresu Polonii Medycznej w Częstochowie. Jednakże najważniejsze dla lekarzy dentystów są szkolenia ustawiczne organizowane w ramach środków unijnych. Koleżanka Alicja Felba zapoznała zebranych z zasadami korzystania ze środków unijnych. Z przykrością przyjęliśmy do wiadomości, że szkolenia te obecnie są dostępne tylko dla lekarzy zatrudnionych w NZOZ-ach i SPZOZ-ach.

Od dysponentów środków unijnych otrzymaliśmy jednak zapewnienie, że to krzywdzące dla lekarzy pracujących indywidualnie ograniczenie zostanie zniesione. Będziemy bieżąco monitorować ten problem. Pierwsza transza pieniędzy dla lekarzy dentystów i odpowiednie programy przygotowane w formie 3 modu-

łów po 6 godzin dla lekarzy dentystów, plus jeden wspólny, udostępniono lekarzom z Jeleniej Góry, Legnicy i Wałbrzycha. Miejsca, które nie zostaną zagospodarowane, zajmą lekarze z Wrocławia. Alicja Felba zaproponowała też, aby osoby nieobecne trzykrotnie na szkoleniach bez usprawiedliwienia nie mogły uczestniczyć w kolejnych zajęciach. Propozycja została zaakceptowana przez Komisję Stomatologiczną.

Korzystając z obecności dr Z. Sozańskiej pytano o dalsze losy sprywatyzowanej jeszcze przed śmiercią dr. Andrzeja Maciejewskiego Specjalistycznej Przychodni Stomatologicznej. Pismo z takim pytaniem skierowane zostało do wojewody dolnośląskiego. Dr Z. Sozńska poinformowała o istnieniu kilku jednostek specjalizujących na terenie Dolnego Śląska oprócz Akademii Medycznej. Kolejne posiedzenie Komisji Stomatologicznej zostanie poświęcone specjalizacjom lekarzy dentystów.

Tradycyjnie dr M. Nakraszewicz zapoznała uczestników spotkania z dotychczasowymi działaniami związanymi z kontraktowaniem. W dalszym ciągu czekamy na informację o kolejkach dla pacjentów: tylko protetyki i ortodoncji. W tym zakresie, mimo złożenia naszych propozycji, obowiązują stare zasady. Szczegółowe zasady porozumienia z NFZ drukowaliśmy w poprzednim numerze „Medium”. Przypominamy, że wszystkie pisma do NFZ można znaleźć na stronie internetowej Komisji Stomatologicznej. Alicja Dziewiątkowska i Teresa Bujko przekazały informacje ze spotkania z wojewódzkim sanepidem. Bieżące informacje będą przekazywane w formie wkładki do „Medium”. Przed zakończeniem spotkania goście podziękowali za zaproszenie i podkreślili wagę spraw, którymi zajmuje się komisja oraz zadeklarowali wolę dalszych kontaktów i współpracy

... i NRL W Warszawie

Na posiedzeniu 7 września w Warszawie przewodniczący Komisji Stomatologicznej NRL przedstawił bardzo bogaty kalendarz pracy przewodniczącego i Prezydium NKS od 2 czerwca do 7 września.

A. Lella i K. Bryndał omówili przebieg wizyty w Berlinie i rozwój ko-

rzystnej współpracy naukowej lekarzy dentystów i pracy Polaków w Niemczech. Anna Lella zasygnalizowała spodziewany zmierzch amalgamatów. Scharakteryzowano udział przedstawicieli lekarzy dentystów w strukturach europejskich i powołaniu grupy roboczej CED i przedstawiła w Unii Europejskiej. Jak zwykle gorącą dyskusję wywołały sprawy współpracy NRL z centralą NFZ. A. Baszowski i R. Stępień pochwalili się sukcesem – po raz pierwszy centrala zainteresowała się sposobem dochodzenia do rzeczywistych cen świadczeń stomatologicznych. Okazało się, że prace inż. Styllko z Krakowa nie poszły na marne i posłużyły za wzór w centrali NFZ. Z powodu nieprzewidzianej zmiany planów, wiceprezesa NFZ Janusza Wesołowskiego zastąpiła Wiesława Kłos. A. Baszowski był rozczarowany, że 5% funduszu dla stomatologii nigdy nie zrealizowano, a wydatki na świadczenia stomatologiczne zmniejszono o 75 mln PLN. Wskazano, że budżet stomatologii w żadnym przypadku nie może być przeliczony na inne dziedziny.

W stosunku do rzeczywistości ceny w katalogu NFZ są trzykrotnie zaniżone. Od 2 lat nie jest realizowany plan zabezpieczeń usług medycznych. Pani Kłos poinformowała, że NFZ będzie dążył do zmniejszenia różnic w finansowaniu usług w poszczególnych oddziałach – powstanie nowy katalog. Zaleca się wycenę za punkt 8,5 gr. Do tej pory nie ma informacji o budżecie dla stomatologii na rok 2007 na Dolny Śląsk. Porozumienie Zielonogórskie wystosowało list do ministra zdrowia w sprawie zmiany systemu prowadzonej profilaktyki fluorkowej w szkołach. Tekst wkrótce znajdzie się na stronie internetowej Komisji Stomatologicznej DIL.

Z przyjemnością informuję, że wniosek DIL (zgłaszany od 1993 roku) o możliwości zatrudnienia drugiego lekarza w indywidualnej praktyce w relacji mistrz-uczeń został przyjęty przez Komisję Stomatologiczną Naczelnej Rady Lekarskiej. Nie została natomiast zaakceptowana propozycja A. Okonia zmiany ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty tak, aby można ją było wykonywać w formie praktyki wyjazdowej.

Drogie Koleżanki i Koledzy

W poprzednim numerze „Medium” dr Katarzyna Bojarowska, przewodnicząca Komisji Kształcenia, szczegółowo poinformowała nas o programie i przebiegu szkoleń z funduszy unijnych. W przypadku lekarzy dentystów obwarowanie w postaci umowy o pracę praktycznie wyłączyło większość nas z możliwości uczestniczenia w tych szkoleniach. Dlatego postanowiono, że poszczególne moduły szkoleń dla stomatologii zostaną powtórzone w każdej z czterech delegatur w późniejszym terminie dla wszystkich chętnych lekarzy. Tematy przewodnie to:

- Periodontologia,
- Zaburzenia czynnościowe układu stomatognatycznego,
- Kardiologia i alergologia w stomatologii,
- Medycyna ratunkowa.

Na posiedzeniu Prezydium Rady DIL we wrześniu poświęconym szkoleniom UE jednomyślnie postanowiono, że kolejny projekt finansowany z funduszy europejskich będzie tak wybrany, aby mogli w nim uczestniczyć wszyscy, a więc także lekarze samozatrudniający się na równych prawach z innymi.

Będziemy nadal kontynuowali cykl szkoleń w ramach szkolenia ustawicznego i dlatego zachęcam koleżanki i kolegów do współuczestniczenia poprzez przekazywanie mam interesujących Państwa tematów i ewentualne zaproponowanie wykładowców. Informację o propozycjach proszę przekazać Komisji Stomatologicznej (071 798 80 88 pani Joanna Fastowicz, komisja.stomatologiczna@dilnet.pl)

Jestem winna Państwu informację jak został rozwiązany problem, który sygnalizowałam w ostatnim „Medium”. 6 września członkowie Komisji Stomatologicznej ustalili, że osoby, które dwu- lub trzykrotnie zapisały się na szkolenie, a były nieobecne bez usprawiedliwienia, nie mogą uczestniczyć w kolejnych dwóch (trzech) bezpłatnych szkoleniach w DIL.

UWAGA!!!

W nawiązaniu do informacji, która jest zamieszczona na tej stronie odnośnie szkoleń w Izbie Lekarskiej proszę zwrócić uwagę na nowy harmonogram czasowy. Szkolenia zaczynamy od 8.30 i kończymy o 13.00.

Alicja Marczyk-Felba

Plan szkoleń dla lekarzy dentystów przygotowany przez

Komisję Stomatologiczną, które odbywają się w Izbie Lekarskiej przy ul. Matejki 6

19 października 2006

godz. 8.30-10.30, 11.00-13.00

Temat: Znieczulenia oraz diagnostyka i leczenie bólów w zakresie jamy ustnej i twarzoczaszki

Wykładowca: prof. Jan Wnukiewicz

Zapisy od 10 października 2006 telefonicznie (071 798 80 88 – pani Joanna Fastowicz) i drogą mailową na adres: komisja.stomatologiczna@dilnet.pl

20 listopada 2006

godz. 8.30-10.30, 11.00-13.00

Temat: Znaczenie świadomości ergonomicznej w stomatologii

Wykładowca: dr n. med. Tomasz Dzierniakowski

Zapisy od 10 listopada 2006 telefonicznie (071 798 80 88 – pani Joanna Fastowicz) i drogą mailową na adres: komisja.stomatologiczna@dilnet.pl

UWAGA!!!

Wszystkie szkolenia „wrocławskie” są powtarzane w delegaturach.

Alicja Marczyk-Felba

ODPOWIADAMY NA PYTANIA

I. Osoby niepełnosprawne wymagające leczenia w znieczuleniu ogólnym przyjmowane są w placówkach zakontraktowanych przez NFZ na takie usługi. Nie jest wymagane skierowanie. Wypisujemy skierowanie jedynie w przypadku leczenia szpitalnego, zgodnie z zapisami szczegółowych materiałów informacyjnych § 5 pkt. d.

Jak informuje rzecznik prasowy Oddziału Dolnośląskiego NFZ pani Joanna Mierzwińska:

„Świadczenia stomatologiczne dla osób upośledzonych umysłowo w stopniu znacznym lub głębokim, jeżeli wynika to ze wskazań medycznych, przysługują w znieczuleniu ogólnym i udzielane są w trzech placówkach na terenie Dolnego Śląska:

1. Dolnośląskie Centrum Pediatryczne im. Janusza Korczaka, Wrocław, ul. Kasprzowicz 64/66,

2. NZOZ Prywatne Centrum Stomatologiczne Maciej Kozłowski, Oleśnica, ul. Spokojna 23,

3. NZOZ Przychodnia Stomatologiczno-Chirurgiczna „Uśmiech”, Jelenia Góra, ul. Ogińskiego 6/212”.

II. Lekarz dentysta nie ma możliwości zlecenia przewozu pacjenta. Zgodnie z informacją uzyskaną w DOW NFZ druk przewozu wystawia lekarz POZ-u.

III. Do czynności świadczeniodawcy w ramach umowy z NFZ należy wydawanie opinii i orzekanie o stanie zdrowia w zakresie określonym w ustawie (szczegółowe materiały informacyjne § 5 pkt e). Także lekarz dentysta wydaje orzeczenie o niezdolności do pracy, a nie kieruje pacjenta do lekarza POZ-u.

Prosimy o uwagi i pytania, na które systematycznie będą odpowiadać.

lek. dent. Małgorzata Nakraszewicz

ZAPROSZENIE

Kolo lekarzy prywatnie Praktykujących przy Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej bardzo serdecznie zaprasza na spotkanie, które odbędzie się 14 października 2006 r. (sobota) o godz. 11.00 w siedzibie Dolnośląskiej Izby Lekarskiej przy ul. Matejki 6 w sali konferencyjnej.

Porządek obrad:

1. Szkolenia unijne
2. Szkolenia ustawiczne
3. Sprawy bieżące

Z poważaniem

Przewodniczący
Dolnośląskiej Rady Lekarskiej
dr n. med. Andrzej Wojnar

Przewodnicząca
Koła Lekarzy Prywatnie Praktykujących
lek. dent. Teresa Bujko

PRAWO NA CO DZIEŃ

radca prawny DIL
mec. Beata
Kozyra-Lukasiak

Pamiętajmy, że nieznanostwo prawa nie zwalnia z odpowiedzialności za jego nieprzebrzeżenie. W naszej pracy każdego dnia tymczasem spotykamy się z przepisami prawnymi, które dodatkowo cały czas ulegają zmianom. Dzięki „Medium” możecie śledzić najważniejsze zmiany w prawie dotyczące zawodu lekarza nie wertując nerwowo Dzienników Ustaw ani Monitorów Polskich. Jeśli macie jakieś pytania lub wątpliwości prawne, skontaktujcie się z nami osobiście (ul. Matejki 6, godz. 9-15.00), wyślijcie list zwykły czy elektroniczny (redakcja@dilnet.wroc.pl). Postaramy się, by na naszych łamach na każde Wasze pytanie odpowiedział radca prawny Dolnośląskiej Izby Lekarskiej. Swoje dane można zastrzec do wiadomości redakcji.

Leczenie uzdrowiskowe

1 lipca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 maja 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie leczenia uzdrowiskowego, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 94 poz. 655.

Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia potwierdza skierowanie, jeżeli:

- lekarz specjalista aprobował celowość skierowania,
- są miejsca w odpowiednich zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, przewidziane w umowach z tymi zakładami.

Potwierdzając skierowanie, Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia określa:

- rodzaj leczenia uzdrowiskowego i jego tryb,
- odpowiedni zakład lecznictwa uzdrowiskowego,

– datę rozpoczęcia leczenia i czas jego trwania w przypadku leczenia uzdrowiskowego w trybie stacjonarnym,

– termin ważności skierowania i okres leczenia w przypadku leczenia uzdrowiskowego w trybie ambulatoryjnym.

W przypadku skierowania na leczenie uzdrowiskowe w trybie ambulatoryjnym, potwierdzonego przez właściwy oddział wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia, świadczeniobiorca uzgadnia termin rozpoczęcia leczenia uzdrowiskowego z zakładem lecznictwa uzdrowiskowego, do którego otrzymał skierowanie, nie później niż 14 dni przed planowaną datą rozpoczęcia leczenia.

Zakład lecznictwa uzdrowiskowego potwierdza świadczeniobiorcy

uzgodniony termin rozpoczęcia leczenia uzdrowiskowego w formie pisemnej lub elektronicznej.

Częściowa odpłatność za koszty wyżywienia i zakwaterowania w sanatorium uzdrowiskowym za jeden dzień pobytu świadczeniobiorcy wynosi:

- od 29,00 zł w pokoju jednoosobowym z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym w okresie od 1 maja do 30 września,
- do 7,20 w pokoju jednoosobowym bez pełnego węzła higieniczno-sanitarnego w okresie od 1 października do 30 kwietnia.

Skierowania wystawione na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują swoją ważność i nie wymagają dodatkowego potwierdzenia przez oddział wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Powoływanie i odwoływanie prezesa NFZ

10 sierpnia 2006 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, opublikowana w Dzienniku Ustaw nr 143 poz. 1030.

Prezesa Funduszu powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia po zasięgnięciu opinii Rady Funduszu.

W przypadku rażącego naruszenia obowiązków ustawowych Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia może odwołać Prezesa Funduszu bez zasięgnięcia opinii Rady Funduszu. W takim przypadku Prezes Rady Ministrów niezwłocznie informuje o tym Radę Funduszu, przedstawiając jej uzasadnienie.

Minister Zdrowia, na wniosek Prezesa Funduszu, po zasięgnięciu opinii Rady Funduszu, powołuje i odwołuje zastępców Prezesa oraz ustala ich wynagrodzenie.

Zastępcę Prezesa do spraw służb mundurowych powołuje i odwołuje Minister Zdrowia, na wniosek Prezesa Funduszu, Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Rady Funduszu.

W przypadku gdy Prezes Funduszu nie przekaze do 5 września roku poprzedzającego rok, którego dotyczy ten plan, planu finansowego Funduszu, Minister Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Finansów ustala, w drodze zarządzenia, plan finansowy Funduszu do dnia 20 września roku poprzedzającego.

W razie nieusunięcia przez Fundusz w wyznaczonym terminie nieprawidłowości, Minister Zdrowia może wystąpić do:

- 1) Prezesa Rady Ministrów – o odwołanie wszystkich członków Rady Funduszu, jeżeli nieprawidłowości dotyczą zakresu działania Rady Funduszu,
- 2) Prezesa Funduszu – o odwołanie dyrektora oddziału wojewódzkiego Funduszu, jeżeli nieprawidłowości dotyczą zakresu jego działania.

Restrukturyzacja publicznych zakładów opieki zdrowotnej

1 sierpnia 2006 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o zmianie ustawy o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej, opublikowana w Dzienniku Ustaw nr 137 poz. 971.

Samodzielnemu publicznemu zakładowi opieki zdrowotnej, w stosunku do którego wydano decyzję o zakończeniu postępowania restrukturyzacyjnego, który w okresie do 5 lat od dnia wydania ostatecznej decyzji o warunkach restrukturyzacji spłaci 30% należności głównej z tytułu pożyczki wraz z odsetkami za ten okres, umarza się pozostałą część pożyczki.

Samodzielnemu publicznemu zakładowi opieki zdrowotnej, w stosunku do którego wydano decyzję

o zakończeniu postępowania restrukturyzacyjnego, który w okresie do 5 lat od dnia wydania ostatecznej decyzji o warunkach restrukturyzacji spłaci 30% należności głównej z tytułu pożyczki wraz z odsetkami za ten okres, umarza się pozostałą część pożyczki i środków uzyskanych z tytułu jej zwiększenia.

Samodzielnemu publicznemu zakładowi opieki zdrowotnej, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada ostateczną decyzję o warunkach restrukturyzacji,
- 2) który do dnia umorzenia dokonania spłaty odsetek należnych za ten okres,
- 3) któremu przysługuje roszczenie wobec Narodowego Funduszu Zdrowia, Skarbu Państwa lub innej jednostki sektora finansów publicznych z tytułu zobowiązań tego zakładu wobec pracowników wynikających z ustawy 203,
- 4) który zrzeknie się ww. roszczeń – umarza się odpowiednio pozostałą część pożyczki albo pozostałą część pożyczki i środków uzyskanych z tytułu zwiększenia kwoty pożyczki.

Zmiana ustawy daje również możliwość zwiększenia kwoty już udzielonych pożyczek zakładom opieki zdrowotnej, które zaciągnęły ją w zeszłym roku. Zakłady mogą otrzymać dodatkowe pieniądze do wysokości kwoty zaległych składek na ubezpieczenie społeczne pracowników w części finansowanej przez zakład.

Bezpieczna praca ze źródłami promieniowania jonizującego

22 sierpnia 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpiecznej pracy ze źródłami promieniowania jonizującego, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 140 poz. 994.

Rozporządzenie określa: 1) wymagania techniczne i wymagania ochrony radiologicznej dotyczące pracowni stosujących źródła promieniotwórcze lub urządzenia zawierające takie źródła oraz wymagania dotyczące urządzeń wytwarzających promieniowanie jonizujące

ce i pracownik stosujących takie urządzenia,

2) wzory tablic informacyjnych do oznakowania wejść do pracowni, wzór tablicy informacyjnej do oznakowania miejsca przechowywania źródeł promieniotwórczych,

3) podział pracowni izotopowych z otwartymi źródłami promieniotwórczymi na klasy i kryteria tego podziału,

4) wymagania dotyczące pracy ze źródłami promieniotwórczymi, urządzeniami zawierającymi takie źródła oraz urządzeniami wytwarzającymi promieniowanie jonizujące,

stosowanymi poza pracowniami, o których mowa w pkt. 1,

5) sposób prowadzenia kontroli źródeł promieniowania jonizującego oraz ewidencji źródeł promieniotwórczych, częstotliwość tej kontroli i sposób dokumentowania jej wyników,

6) wzory kart ewidencyjnych do prowadzenia ewidencji źródeł promieniotwórczych, okres przechowywania tych kart i innych dokumentów ewidencji,

7) dokumenty ewidencji, których kopie stanowią podstawę wpisu do rejestru źródeł wysokoaktywnych,

z którymi jest wykonywana działalność związana z narażeniem oraz innych zamkniętych źródeł promieniotwórczych stosowanych i przechowywanych w jednostkach organizacyjnych wykonujących na podstawie zezwolenia działalność polegającą na stosowaniu lub przechowywaniu źródeł promieniotwórczych lub urządzeń zawierających takie źródła,

8) częstotliwość przekazywania kopii dokumentów ewidencji Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki, a także okres przechowywania przez niego tych kopii.

I
30 czerwca 2006 r. weszło w życie zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie Krajowego Centrum Bankowania Tkanek i Komórek, opublikowane w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia nr 10 poz. 54.

II
30 czerwca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawie limitów przyjęć na studia medyczne, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 114 poz. 779.

III
1 lipca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 czerwca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu leków podstawowych i uzupełniających oraz wysokości odpłatności za leki uzupełniające, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 101 poz. 697.

IV
1 lipca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 czerwca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu chorób oraz wykazu leków i wyrobów medycznych, które ze względu na te choroby są przepisywane bezpłatnie, za opłatą ryczałtową lub za częściową odpłatnością, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 101 poz. 698.

V
1 lipca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 czerwca 2006 r. w sprawie ustalenia limitów cen leków i wyrobów medycznych wydawanych świadczeniobiorcom bezpłatnie, za opłatą ryczałtową lub częściową odpłatnością, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 101 poz. 699.

VI
1 lipca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie ustalenia cen urzędowych hurtowych i detalicznych na produkty lecznicze i wyroby medyczne, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 102 poz. 700.

VII
12 lipca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie orzekania o inwalidztwie funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, emerytów i rencistów Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 124 poz. 860.

VIII
14 lipca 2006 r. weszło w życie zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie powołania Zespołu Reagowania Kryzysowego, opublikowane w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia nr 9 poz. 36.

IX
17 lipca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 czerwca 2006 r. zmie-

Środki finansowe na wzrost wynagrodzeń

6 września 2006 r. weszła w życie ustawa z dnia 22 lipca 2006 r. o przekazaniu środków finansowych świadczeniodawcom na wzrost wynagrodzeń, opublikowana w Dzienniku Ustaw nr 149 poz. 1076.

Ustawa określa zasady przekazania w roku 2006 i 2007 środków finansowych:

– zakładowo opieki zdrowotnej wykonującym zadania określone w ich statucie będącym świadczeniodawcami – z przeznaczeniem na wzrost wynagrodzeń,

– grupowym praktykom lekarskim, grupowym praktykom pielęgniarek i położnych, osobom wykonującym zawód medyczny w ramach indywidualnej praktyki lub indywidualnej specjalistycznej praktyki, będącym świadczeniodawcami oraz osobom fizycznym innym niż wyżej wymienione, które uzyskały fachowe uprawnienia do udzielania świadczeń zdrowotnych i udzielają

ich w ramach wykonywanej działalności gospodarczej.

Ustawa nie stosuje się do świadczeniodawców zajmujących się zapatrzeniem w sprzęt ortopedyczny.

Kwota zobowiązania Funduszu wobec świadczeniodawcy w umowach zawartych na rok:

1) 2006, w okresie od 1 października 2006 r. do 31 grudnia 2006 r. wzrasta, z mocy prawa, o równowartość 7,5% kosztów pracy w poszczególnych rodzajach świadczeń opieki zdrowotnej,

2) 2007, w 2007 r. wzrasta, z mocy prawa, o równowartość 30% kosztów pracy w poszczególnych rodzajach świadczeń opieki zdrowotnej

– w stosunku do podwojonej kwoty zobowiązania Funduszu wobec świadczeniodawcy w umowach zawartych na rok 2006 za okres I półrocza 2006 r. według stanu na dzień 30 czerwca 2006 r.

Koszty pracy w poszczególnych rodzajach świadczeń opieki zdrowotnej stanowią iloczyn kwoty zobowiązania Funduszu i odpowiedniego wskaźnika określonego w załączniku do ustawy.

W umowach na rok 2007 zawartych ze świadczeniodawcami udzielającymi świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej kapitałowa stawka roczna wzrasta, z mocy prawa, w stosunku do stawki kapitałowej obowiązującej w umowie zawartej na rok 2005, o równowartość iloczynu średniej stawki kapitałowej w skali kraju obliczonej na podstawie umów zawartych przez Fundusz na rok 2005 oraz 30% i wskaźnika określonego w pkt. 1 załącznika do ustawy, który wchodzi w życie 1 stycznia 2007 r.

Świadczeniodawcy przeznaczają uzyskane środki finansowe od dnia 1 października 2006 r. na wzrost wynagrodzeń za miesiące październik-gru-

dzien 2006 r. i od dnia 1 stycznia 2007 r. na wzrost wynagrodzeń za 2007 r.

Wykonując obowiązek podwyższenia wynagrodzenia świadczeniodawca uwzględni zasady wynagradzania obowiązujące z układu zbiorowego pracy lub regulaminu wynagradzania.

Wzrost wynagrodzenia pokrywany z wymienionych środków finansowych nie może być, w stosunku rocznym, wyższy niż 40% przeciętnego wynagrodzenia danej osoby w ostatnim kwartale poprzedzającym wejście w życie ustawy.

Wzrost wynagrodzeń uzyskany w okresie od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia wejścia w życie ustawy na podstawie porozumień zawartych z zakładowymi organizacjami związkowymi lub innymi organizacjami reprezentującymi pracowników świadczeniodawcy zalicza się na poczet wzrostu wynagrodzenia, o którym mowa w przepisach ustawy.

Prawo o szkolnictwie wyższym

1 września 2006 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. nr 164 poz. 1365) dotyczące pracowników uczelni.

Nauczycielem akademickim może zostać osoba, która:

1) posiada kwalifikacje określone w ustawie,

2) ma pełną zdolność do czynności prawnych,

3) nie została ukarana prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwo umyślne,

4) nie została ukarana karą dyscyplinarną,

5) korzysta z pełni praw publicznych.

Nauczyciel akademicki może pozostawać w tym samym czasie w stosunku pracy tylko w jednym podstawowym miejscu pracy.

Zatrudnienie w uczelni w charakterze nauczyciela akademickiego cudzoziemca następuje bez konieczności uzyskania zezwolenia i zgody organu zatrudnienia.

Nauczyciele akademicki zatrudnieni w uczelni medycznej lub innej uczelni prowadzącej działalność w dziedzinie nauk medycznych uczestniczą w sprawowaniu opieki zdrowotnej poprzez wykonywanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w szpitalach klinicznych lub oddziałach innych zakładów opieki zdrowotnej (szpitali), udostępnianych tym uczelniom na zasadach określonych w przepisach o zakładach opieki zdrowotnej.

W udzielaniu świadczeń zdrowotnych, o których mowa w ust. 1, nauczyciele akademicki uczestniczą na podstawie odrębnej umowy zawartej ze szpitalem klinicznym albo innym zakładem opieki zdrowotnej (szpitalem).

Wykonywanie przez nauczyciela akademickiego dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy u więcej niż jednego dodatkowego pracodawcy lub prowadzenie działalności gospodarczej łącznie z jednym dodatkowym zatrudnieniem w ramach stosunku pracy, bez uzyskania wcześniejszej zgody rektora, stanowi podstawę rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w uczelni publicznej stanowiącej podstawowe miejsce pracy.

Nauczyciel akademicki zawiadamia rektora o podjętym dodatkowym zatrudnieniu i wymiarze czasu pracy lub prowadzeniu działalności gospodarczej, w terminie siedmiu dni od podjęcia dodatkowego zatrudnienia lub rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Wymienionych przepisów nie stosuje się do nauczycieli akademickich podejmujących zatrudnienie w ramach stosunku pracy:

– w następujących urzędach:

1) Kancelarii Sejmu,

2) Kancelarii Senatu,

3) Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

4) Sądzie Najwyższym,

5) Biurze Trybunału Konstytucyjnego,

6) Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich,

7) Biurze Rzecznika Praw Dziecka,

8) Biurze Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji,

9) Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa w sprawach nieuregulowanych w odrębnych przepisach,

10) Krajowym Biurze Wyborczym,

11) Biurze Rzecznika Interesu Publicznego,

12) Państwowej Inspekcji Pracy,

13) regionalnych izbach obrachunkowych,

14) Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,

15) Instytucji Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,

16) Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,

17) urzędach ministrów i przewodniczących komitetów wchodzących w skład Rady Ministrów oraz urzędach centralnych organów administracji rządowej,

18) Rządowym Centrum Legislacji.

– w organach towarzystw naukowych i zawodowych,

– w organach wymiaru sprawiedliwości,

– w instytucjach kultury,

– we władzach Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności.

Przepisy ustawy dotyczą ponadto emerytur i rent nauczycieli akademickich, i odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz wynagrodzenia i innych świadczeń dla pracowników uczelni.

– pobierały rentę z tytułu niezdolności do pracy lub rentę rodzinną,

– po ustaniu zatrudnienia kontynuowały dobrowolne ubezpieczenie emerytalne i rentowe na podstawie art. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. nr 137 poz. 887 ze zm.).

Natomiast w oparciu o przepis 46 ustawy prawo do wcześniejszej emerytury na warunkach określonych w art. 29 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

– nie przystąpiły do otwartego funduszu emerytalnego,

– warunki do uzyskania emerytury określone wyżej spełniły do dnia 31 grudnia 2007 r.

Zaburzenia preferencji seksualnych

31 lipca 2006 r. weszło w życie zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2006 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania systemowych rozwiązań dotyczących postępowania wobec osób z zaburzeniami preferencji seksualnych, opublikowane w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia nr 11 poz. 56.

Zadaniem Zespołu jest opracowanie:

1) projektu doprecyzowania lub zmiany istniejących regulacji prawnych dotyczących funkcjonowania zakładów opieki zdrowotnej udzielających świadczeń z zakresu terapii dla osób z zaburzeniami preferencji seksualnych,

2) projektu stanowiska w sprawie finansowania świadczeń z zakresu terapii dla osób z zaburzeniami preferencji seksualnych,

3) projektu strategii działań na rzecz systemowych rozwiązań dotyczących opracowania i wdrożenia programów terapeutycznych dla osób z zaburzeniami preferencji seksualnych,

4) propozycji kompleksowego systemu pomocy terapeutycznej penitencjarnej i postpenitencjarnej dla osób z zaburzeniami seksualnymi,

5) propozycji standardów dotyczących świadczenia usług terapeutycznych i metod terapii dla osób z zaburzeniami seksualnymi,

6) projektu struktury organizacyjnej i zadań podmiotów zajmujących się terapią dla osób z zaburzeniami preferencji seksualnych,

7) propozycji sposobu nadzoru nad działalnością placówek prowadzących terapię dla osób z zaburzeniami preferencji seksualnych.

PRAWNIK ODPOWIADA

● **Jakie są możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę przez lekarza pediatrę?**

Zgodnie z przepisem art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. nr 39 z 2004 r. poz. 353 ze zm.) ubezpieczeni urodzeni przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy nie osiągnęli wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn mogą przejść na emeryturę:

1) kobieta – po osiągnięciu wieku 55 lat, jeżeli ma co najmniej 30-letni okres składkowy i nieskładkowy, albo jeżeli ma co najmniej 20-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz

została uznana za całkowicie niezdolną do pracy,

2) mężczyzna – po osiągnięciu wieku 60 lat, jeżeli ma co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy.

Wcześniejsza emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy:

– ostatnio, przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, byli pracownikami oraz

– w okresie ostatnich 24 miesięcy podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu lub rentowym pozostawali w stosunku pracy co najmniej przez 6 miesięcy, chyba że w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę są uprawnieni do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Spełnienia warunków, o których mowa wyżej, nie wymaga się od ubezpieczonych, którzy przez cały wymagany okres, o którym mowa w pkt. 1 i 2, podlegali ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu lub rentowym z tytułu pozostawania w stosunku pracy.

Prawo do przejścia na emeryturę na podstawie art. 29 wymienionej ustawy mają również osoby, dla których ostatnim ubezpieczeniem było ubezpieczenie z tytułu umowy o pracę, jeżeli bezpośrednio przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę:

– pobierały zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne,

– nie wykonywały zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,

niające rozporządzenie w sprawie zasad wynagradzania pracowników publicznych zakładów opieki zdrowotnej, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 127 poz. 892.

Przepisy rozporządzenie stosuje się do pracowników zatrudnionych w:

1) publicznych zakładach opieki zdrowotnej prowadzonych w formie jednostki budżetowej lub zakładu budżetowego,

2) zakładach opieki zdrowotnej utworzonych przez ministra lub centralny organ administracji rządowej, wojewodę, jednostkę samorządu terytorialnego w celu udzielania świadczeń zdrowotnych swoim pracownikom.

X

19 lipca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 131 poz. 924.

XI

20 lipca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalenia limitów cen leków i wyrobów medycznych wydawanych świadczeniorcom bezpłatnie, za opłatą ryczałtową lub częściową odpłatnością, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 132 poz. 930.

XII

20 lipca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 lipca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalenia cen urzędowych hurtowych i detalicznych na produkty lecznicze i wyroby medyczne, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 132 poz. 932.

XIII

20 lipca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu leków podstawowych i uzupełniających oraz wysokości odpłatności za leki uzupełniające, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 132 poz. 929.

XIV

28 lipca 2006 r. została opublikowana w Monitorze Polskim nr 51 poz. 550 Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 lipca 2006 r. w sprawie finansowania badań nad ludzkimi embrionami i zarodkowymi komórkami macierzystymi

XV

31 lipca 2006 r. weszło w życie zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 lipca 2006 r. w sprawie powołania Zespołu do opracowania założeń zmian legislacyjnych regulujących funkcjonowanie dobrowolnych prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych, opublikowane w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia nr 11 poz. 55.

Zadaniem Zespołu jest opracowanie modelu systemu dobrowolnych prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych wraz z założeniami zmian legislacyjnych regulujących ich funkcjonowanie oraz harmonogramem wdrożenia.

Zespół przeprowadzi w szczególności:

1) przegląd aktów prawnych regulujących sprawy związane z funkcjonowaniem dobrowolnych prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych i ocenę dotychczasowych rozwiązań,

2) przegląd rozwiązań i regulacji dotyczących dobrowolnych prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych funkcjonujących w innych krajach,

3) przegląd danych dotyczących aktualnych wydatków prywatnych na ochronę zdrowia oraz potrzeb obywateli w zakresie dobrowolnych prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych jak również wskaźników dotyczących obecnego stanu rynku dobrowolnych prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce,

4) analizę instrumentów regulujących oraz nadzorczych obowiązujących w innych krajach, które mogłyby zostać przyjęte w Polsce,

5) niezbędne kalkulacje finansowe dotyczące rynku dobrowolnych prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych.

V Międzynarodowe spotkanie lekarzy na Śląży

Prof. Gerwazy Świdorski prezentuje szkic prof. Ryszarda Natusiewicza.

16 lipca odbyło się V już spotkanie przy studni Świerada pod Ślążą. Zorganizowali je Komitet Badań Naukowych Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Dolnośląska Izba Lekarska oraz Towarzystwo Obrony Godności Lekarskiej.

Było to spotkanie wyjątkowe. Udział w nim wziął prof. Łukasz Kulczycki z Waszyngtonu, dziennikarka z Moskwy Rimma Markarowa, a także delegacja duchowieństwa z ks. prof. Andrzejem Małachowskim, redaktorem „Gościa Niedzielnego” i ks. Stanisławem Dragułą z wrocławskiej katedry. W tym czasie przyjechał na Święty Krzyż z Węgier prymas z 30 pątnikami, by uczcić św. Świerada, który wyleczył syna króla Węgier Emeryka. Swoją udział zapowiedział także przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski arcybiskup Józef Michalik. Niestety, obowiązki nie pozwoliły mu wziąć udziału w Świeradowym spotkaniu na Śląży. Przesłał list, w którym podkreśla rolę powołania i służby lekarza w niesieniu ulgi cierpiącym.

„Przypatrzcie się, Bracia, powołaniu waszemu” – zachęca św. Paweł (1 Kor 1, 26), będąc przekonany, że warunkiem dobrego wywiązania się z podjętej służby jest uświadomienie jej sobie i nieustanne pogłębianie tej świadomości” – napisał arcybiskup Józef Michalik. Gratulacje przesłał dr Paweł Wróblewski, marszałek województwa dolnośląskiego. W spotkaniu uczestniczyli członkowie Towarzystwa Historycznego. Akademię Medyczną reprezentował prof. Jerzy Rudnicki, prorektor ds. klinicznych. Spotkanie miało charakter międzynarodowy, wielowyznaniowy i wielokulturowy.

Gości powitał dr Andrzej Wojnar, przewodniczący Dolnośląskiej Izby Lekarskiej. Prowadzenie konwersatorium przekazał prof. Gerwazemu Świdorskiemu. Poruszane problemy to: godność człowieka, jednoczenie narodów, powołanie i posłannictwo. Dyskutowano nad tym, kto to jest lekarz z powołania. To ten, który ma wrodzone talenty i czułe serce do pacjenta. Natomiast posłany to ten, który składa przysięgę Hipokratesa po zakończeniu studiów.

Prof. Świdorski rozpoczął spotkanie od przedstawienia związku Świerada ze Ślążą oraz jego pobytu na tym terenie. Następnie przytoczył cytaty z XII wieku spisane przez benedyktynów we Wrocławiu: „W ziemi Ślążan nad rzeką Oławą pod górą Sobótką Świerad działał i krzewił naukę Jezusa”.

Następnie rozpoczęła się dyskusja. Pierwszy zabrał głos dr Jacek Pizio, lekarz z Opola. Przypomniał, że opolski książę Jan Dobry w XVI wieku pierwszy na świecie zorganizował w Tarnowskich Górach ubezpieczalnię dla chorych górników. Spisał to w statucie „Ordunek górny”. A więc kasa chorych nie powstała z inicjatywy Bismarcka w 1870 roku, a w XVI wieku w Polsce.

Prof. Świdorski zaproponował, by dyskutowano o walorach osobowych lekarza z powołaniem i o elementach posłannictwa, a więc o współczuciu, prawości sumienia, przestrzeganiu zakresu kompetencji poszczególnych specjalistów, którzy leczą pacjenta. Poruszano relacje pacjent – lekarz. Obecnie chory występuje w roli klienta. Niezadowolony z opieki lekarza ściga go przed sądem. Pacjent powinien z szacunkiem zwracać się do lekarza, któremu powierza swoje zdrowie.

Inny problem poruszył ks. Draguła. Uznał konieczność współpracy całego personelu medycznego. Nie bez znaczenia jest również wygląd przychodni i szpitala. Lekarz to nie ten, który przepisuje recepty, jest towarzyszem chorego od urodzenia do zgonu.

Dr Andrzej Wojnar podkreślił, że izby lekarskie powinny troszczyć się o doskonalenie etyki i posłannictwa lekarskiego przez wszystkie lata pracy lekarza. Nie wolno bezkarnie oczerniać lekarzy, bo to podrywa zaufanie do leczącego. Cenna jest tradycja przekazywania profesji w rodzinie z ojca na syna. Ważna byłaby też kwalifikacja kandydatów do zawodu lekarza.

Prof. Świdorski zaproponował przywrócenie dawnej korporacji studenckiej, gdzie każdego miesiąca odbywałyby się spotkania profesorów ze studentami. O właściwym kwalifikowaniu na medycynę mówił też prof. Michał Jeleń. Najważniejszą jest ocena psychosomatyczna kandydata. Nie należy opie-

rać się tylko na testach. Studenci powinni uczestniczyć w wykładach dotyczących etyki i to nie w formie okrojonej, ale przez całe studia, prowadzone przez doświadczonego profesora praktyka. Dyskusję zakończył dr Roman Hajzik sentencją: „Zdrowie chorego jest najwyższą powinnością lekarza”.

Program spotkania uświetniły recytacje grupy poetów-epików Śląży – Siedlecki, Hałat, Okulska, Morga, Marczak. Od lat krzewią oni kult Świerada, pierwszego z Polaków z przełomu X i XI wieku, uzdrowiciela kręgosłupa, jednoczyciela narodów. Ostatnim punktem było czerpanie wody ze studni Świerada, pierwszego nauczyciela naszego narodu.

Prof. Ryszard Natusiewicz kreślił piękne szkice upamiętniające kult Świerada oraz relikty ślązańskie z VII stulecia przed Chrystusem. **Z.M.**

Na sali obrad.

V spotkanie lekarzy na Śląży. Siedzą od prawej dr Andrzej Wojnar, prof. Michał Jeleń i prof. Jerzy Rudnicki.

Gloria Artis dla dr Krystyny Świdorskiej

Fot. Zdzisława Michalska

4 lipca w Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie odbyła się miła uroczystość. Za 34 lata pracy dydaktycznej na Wydziale Pedagogiki Baletu srebrny medal „Zasłużony dla Kultury Gloria Artis” otrzymała dr Krystyna Świdorska. Na wydziale tym przygotowywała studentów do wykonywania zawodu wymagającego dużego wysiłku fizycznego i wielkiej sprawności artystycznej.

Tak jak pianista musi znać budowę fortepianu, skrzypek – skrzypiec, tak tancerz musi znać budowę i funkcję ciała ludzkiego. Studia kończą się obroną pracy magisterskiej. Pani Doktor jest promotorem 42 prac.

Tancerz powinien doskonalić się zawodowo, znać budowę, funkcję i czynność swojego ciała. Narzędziem jego pracy jest własne ciało. Działania Pani Doktor miały charakter pedagogiczny i naukowy. Uczyla swoich studentów anatomii, fizjologii, biomechaniki, gimnastyki korekcyjnej – wszystkiego, co przygotowuje tancerzy do wykonywania tego trudnego zawodu. Dbała o to, by na przykład tancerze nie niszczyli sobie śródstopia ciągłym stawianiem na półpalcach, bo wiadomo że wte-

dy powstaje płaskostopie poprzeczne. Podpowiadała, co robić, by uniknąć tych dolegliwości. Ortopedyczna pedepedutyka, którą opracowała wraz z mężem prof. Gerwazym Świdorskim, wymaga ogromnej wiedzy. Dr Krystyna Świdorska jest także autorką książki „Zdrowie tancerzy”, o której we wstępie prof. Ryszard Zimak, prorektor do spraw dydaktyki pisze, że „...stanie się cenną pomocą dla nauczycieli szkół baletowych, a także wszystkich ośrodków amatorskich, uprawiających trudną, lecz jakże piękną sztukę tańca”.

Dr Krystyna Świdorska urodziła się w Warszawie. Szkołę średnią ukończyła w Poznaniu, tam też studiowała na Akademii Wychowania Fizycznego. W 1975 r. na poznańskiej AWF obroniła pracę doktorską napisaną pod kierunkiem prof. Franciszka Jaroszewskiego „Radiometryczne badanie usytuowania przestrzennego kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego w płaszczynie strzałkowej”. Swoją działalność od lat kontynuuje w zakresie selektywnej kultury fizycznej kręgosłupa w szkołach wrocławskich oraz w Klinice Spondyliatrii przy ul. Bierutowskiej 23. **Z.M.**

SILVA RERUM MEDICARUM VETERUM

Radykalne leczenie suchot płucnych i chorób przewlekłych narządów oddechowych (I)

**...Odezwał się wrodzony nałóg
Zgłębiania kuriozalnych nauk
Szperania po foliatach grubych
[...]**

**Gubienia się w drobnostkach lubych.
Z których nie będzie mieć korzyści
Ani współczesność, ani przyszłość...**

Tak w słowie wstępnym do uroczej książki „Cicer cum caule, czyli groch z kapustą” pisał jeden z moich ulubionych poetów, Julian Tuwim. „Cicer cum caule” stanowił zbiór publikowanych w latach 1949-1950 w „Problemach” niezmiernie ciekawych informacji z różnych dziedzin nauki, od historii obyczajów do dziejów reklamy, teatru etc., ukazujących się w rubryce „Panoptikum i archiwum kultury”. Od niej to czytelnicy zazwyczaj rozpoczynali wertowanie tego niezmiernie w owych latach interesującego miesięcznika. Książka ta wpadła w moje ręce u schyłku lat pięćdziesiątych, pod koniec studiów, potem towarzyszyła mi w czasie długich lekarskich dyżurów. Lektura wyraźnie poprawiała mi nastrój.

Zapamiętałem słowa Tuwima: „...nie zbierać, nie szperać, nie udawać choćby, że się zbiera – nie można”.

Wertując stare zakurzone rozsypane się nieraz roczniki czasopism medycznych wychodzących na ziemiach polskich w okresie zaborów i w pierwszych latach odrodzonej Rzeczypospolitej, zacząłem z nich wyląwiać różne medyczne ciekawostki. Niektóre były pełne humoru, bawiły, cieszyły. Ale czy, jak pisze Józef Hurwic w przedmowie do „Cicer cum caule”, humor koliduje z „naukowością”? Trzeba przyznać mu słuszność, że raczej sztuczna powaga, zawilość i napszony styl rozpraw naukowych niektórych autorów ubliża godności nauki. Jak

że nie zgodzić się z La Roche-oucauld, który twierdził, że „powaga jest obrządkiem ciała wymyślonym dla pokrycia braków ducha”?

Kilka lat temu postanowiłem podzielić się tymi kurioziami z czytelnikami „Gazety Lekarskiej”. Od października 1992 r. ukazywały się one w rubryce pt. „Silva rerum medicarum veterum”. Od kilku lat nie ma ich tamże. Wyparte zostały przez wszechobecne reklamy. Sytuację pogorszyło zmniejszenie objętości „Gazety”.

Kuriozalia wyraźnie unikają powagi. Zainteresowanie w nich wzbudza nie to, co normę potwierdza, lecz to, co od normy odbiega. Zawarto je potem w tomiku pod tym samym tytułem („Silva rerum medicarum veterum”. Atut. Wrocław 1999).

Silva rerum, łac. „las rzeczy”, zbiór najrozmaitszych wiadomości – to używana dawniej nazwa ksiąg prowadzonych przez polską szlachtę w okresie od XV do XVIII wieku, przechowywanych w polskich domach. Kazimierz Władysław Wójcicki informował, że „[b]yło to zwyczajem chwalebny, że głowa rodziny, lub przeznaczony jeden z jej członków, w księgę oprawną zapisywał nie tylko wiadomości obchodzące najbliższą rodzinę całą, ale i wypadki krajowe, a nadto drukowane świstki, ulotne wiersze itp. przepisywał razem”. Księgi pełne były dykteryjek, facecji. Te swoiste niekiedy antologie zachowywano najczęściej w rękopisach, rzadziej drukowano.

Charakter ich pochodził od potyckiego zbioru „Silvae” Stacjusza (Publius Papinusa Statius: 45-96), zbioru mieszczącego się w pięciu księgach okolicznościowych wierszy, przedstawiających szczególną wartość jako źródła do historii kultury i życia zamożnych Rzymian tego okresu.

Swoisty „silva rerum” stanowiły także urokliwe „Nowe Ateny” („Nowe Ateny albo Akademia wszelkiej sciencyj pełna... Mądrym dla memoryału. Idiotom dla nauki. Politykom dla praktyki. Melancholikom dla rozrywki erygowana...”) księdza kanonika Benedykta Chmielowskiego (1700-1763) „Dziekana Rohatynskiego, Firlejowskiego, Podkamienieckiego Pasterza”. Ta ukazująca się w latach 1745-1756 czterotomowa encyklopedia przez późniejszych krytyków odsądzana była od czci i wiary. Ignacy Chrzanowski uważał ją za książkę wysoce znamiennej, dającą wyborne pojęcie o upadku zarówno zdrowej myśli, jak i poczucia piękna. Jan Józef Lipski w przedmowie do wznowionego w 1966 r. dzieła konstatawał natomiast, że każdy, kto czytał się w tok prozy księdza kanonika, tego rzetelnego kompilatora i niewątpliwie erudyty, poznałwi pazur świetnego stylisty i poczucie tworzywa, cechujące artystę w całym tego słowa znaczeniu. Nie po raz pierwszy zdania uczonych były podzielone.

Nazwę silva rerum nosiły czasopiśma bibliofilskie, ukazujące się w

Poznaniu w latach 1887-1889 oraz wydawane przez Towarzystwo Miłośników Książki w Krakowie z przerwami w latach 1925-1939, których współpracownikami były takie tuzy nauki, jak Aleksander Ludwik Birkenmajer i Jan Stanisław Bystron. W 1981 r., także w Krakowie, spod prasy drukarskiej wyszła ciekawa pozycja pod jakże dźwięcznym tytułem „Silva rerum series nova, wychodzi już gotowa. Redagują Sowiżrzyali, co Warszawy nie widziały: niech im sprzyja łaska Boska i wolna (choć goła) Rzeczpospolita Krakowska. Finis coronat opus”.

„Silva rerum medicarum veterum” stanowi zbiór wiadomości z różnych dziedzin lekarskiej wiedzy, a także z pogranicza medycyny, dotyczący tak ludzi o sławnych w świecie nazwiskach, jak i ludzi, o których pamięć utrwalała tylko owe krótkie wzmianki. Często bowiem zapominają się o błędnie perspektyw, który popełnia się, pamiętając jedynie o wielkich osiągnięciach i wiel-

kich nazwiskach, obecnych na łamach nie mniej wielkich dzieł. „Silva rerum medicarum veterum” to także wiele licznych i barwnych drobiazgów i ciekawostek z drugiej połowy tak niezmiernie ciekawego XIX stulecia oraz z pierwszych dekad XX wieku.

Chcąc utrzymać dawny klimat epoki zachowano oryginalną pisownię. Materiały można było zamieszczać w porządku chronologicznym, można było uporządkować tematycznie. Nie skorzystałem ani z jednej, ani z drugiej drogi. Zatraciłyby wtedy swój charakter.

Głównym celem wznowienia na łamach „Medium” jest wzniecenie zainteresowania lekarzy i studentów medycyny historią własnej profesji. Może lektura „Silva rerum medicarum veterum” przyniesie im jakąś korzyść? Może nie tylko tym związanym z medycyną? Może według zasady „nie nudząc – uczyc” uda się połączyć ułile cum dulci?

Andrzej Kierzek

W Lyonie prof. Nagons stał się ofiarą przy wykonywaniu obowiązku swego powołania; kiedy bowiem zachloroformowano silnego bardzo pijaka, przebudził się tenże przy pierwszym cięciu, wyrwał nóż chirurgowi i przebił nim godząc w serce Nagonsa i zakonnice przy operacji asystującą. Mordercę przewieziono związanego do szpitala sądowego i dokonano operacji, ale bez narkozy. Zdaje się, że chory na w pół sennym stanie okrutnej dokonał zbrodni.

Nowiny Lekarskie 1890, II, 151

5. Dolnośląskie Targi Stomatologiczne

Dentamed

Wrocław 2006

Wrocław, Hala Widowiskowo-Sportowa AWF, ul. Paderewskiego 35

Targi w Krakowie

17-18.11.2006
www.targi.krakow.pl

Targi w Krakowie Sp. z o.o.
31-080 Kraków
ul. Centralna 41A
tel. 012 6441203, 6445932
fax 012 6446141
simon@targi.krakow.pl
wojtan@targi.krakow.pl

W PROGRAMIE:

- JUBILEUSZOWA KONFERENCJA NAUKOWA Z OKAZJI 50-LECIA PTS organizowana w dniach 17-18.11.2006r. we współpracy z Zarządem Głównym Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego p.t. „STOMATOLOGIA DZIS I JUTRO”. Za udział w konferencji przewidziano parły edukacyjne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia.
- 2. Wrocławski Meeting Profilaktyczno-Ergonomiczny Higienistek i Asysterek Stomatologicznych organizowany w dniu 18.11.2006r. we współpracy z Polskim Towarzystwem Higienistek Stomatologicznych.
- Prezentacje i sesje szkoleniowe firm uczestniczących w targach.

Dojazd samochodem - kierunkowy "Stadion Olimpijski"
Dojazd z Dworca Głównego PKP: ① nr 9, 17, ② nr 145
Godziny otwarcia dla zwiedzających: codziennie 10.00 - 17.00
Bilet wstępu na targi: 10 zł/osoba ● Bilet ulgowy: 6 zł/osoba ● Parking: 2 zł/osoba

Informacje telefoniczne:
do 13.11.2006 - tel. 012-6441203, 6445932
od 15.11.2006 - tel. 071-3473388 (recepcja targów)

PATRONATY:

Patronat honorowy:
Prof. dr hab. Marek Zyski
Prezydent Polskiego
Towarzystwa
Stomatologicznego

pełny program Targów **Dentamed** ▶
www.targi.krakow.pl

Patronat internetowy:

Patronat prasowy:

41. Międzynarodowy Festiwal Wroclavia Cantans

Miasto muzycznych spotkań

Koncert *The Gabrieli & Players* pod dyr. Paula McCreasha w katedrze Marii Magdaleny.

Hasło reklamowe Wrocławia „Miasto spotkań” dla Paula McCreasha, obecnego dyrektora artystycznego festiwalu, stało się swoistą metaforą tego, co chciałby osiągnąć. W swoich wypowiedziach artysta deklaruje pragnienie wyjścia poza to co zwykłe, oraz chęć współpracy z wieloma znakomitymi artystami. Deklarował także powrót do idei twórcy festiwalu Andrzeja Markowskiego, czyli „celebrowania wielkiej muzyki w inspirujących wnętrzach”, w okresie komunizmu wyraźnie ukierunkowanej na muzykę sakralną. Czasu na realizację swoich zamierzeń miał mało, bo niespełna rok. Tego typu imprezy planuje się z kilkuletnim wyprzedzeniem. Program tegorocznego festiwalu był oczywiście wynikiem pewnych kompromisów. Nowa dyrekcja, funkcję dyrektora generalnego festiwalu pełni Andrzej Kosendiak, musiała realizując własną koncepcję, zaakceptować wcześniejsze uzgodnienia poprzedniej dyrektor Lidii Geringer d'Oedenberg.

Cykl niemal 20 koncertów – wieczornych i nocnych, które usłyszeliśmy we Wrocławiu (festiwal miał też swoją edycję dolnośląską) dostarczył prawdziwie głębokich i niejednokrotnie wspaniałych przeżyć przy słuchaniu muzyki od jednogłosowego śpiewu chorałowego po rozbudowane formy muzyki XX wieku. Pierwszy koncert wieczorny, jak od lat, odbył się w katedrze św. Marii Magdaleny. Dla uczczenia Roku Mozartowskiego wypełniła go muzyka wielkiego Wolfganga Amadeusza w stylowej i pełnej uroku interpretacji *The Gabrieli Consort & Players* pod batutą Paula McCreasha. Najpierw była to znana Symfonia g-moll KV550 finałowa z kapitalnie zagranymi częściami szybkimi. Potem słuchaliśmy urokliwej Mszy c-moll, z pełną radością i bardzo efektowną „Gloria”. Publiczność, choć może nie tak liczna jak w czasach Andrzeja Markowskiego, długo i na stojąco oklaskiwała wykonawców. Paul McCreesh pięciokrotnie występował w roli dyrygenta podczas tegorocznego festiwalu i przyznać trzeba iż były to zawsze świetne kreacje dyrygenckie, także z zespołem *Kammerorchester Basel*.

W nurcie koncertów wieczornych, słuchaliśmy m. innymi oratorium „Stworzenie Świata” J. Haydna pod dyktando P. McCreasha ze znakomitą sopranistką Gillian Webster w partii Ewy. I był to jeden z wieczorów wypełnionych muzyką pełną prawdziwej radości. Chwile refleksji nad cierpieniem i tym co ostateczne, i nieuniknione, niosły dzieła przejmujące jak „Stabat Mater” K. Szymanowskiego, pod batutą także nowego dyrygenta filharmoników – Jacka Kasprzyka. Słuchaliśmy pięknej interpretacji odnowionej wrocławskiej orkiestry filharmonicznej i nowo powstałego chóru oraz grona solistów, wśród których niewątpliwą znakomitością okazała się wrocławianka Agata Zubeł, znana kompozytorka i wykonawczyni muzyki awangardowej. Zaśpiewała z dużą łatwością w sposób niezwykle przejmujący i bardzo głęboko poruszyła serca słuchaczy. Tak pięknego i natchnionego wykonania tej kompozycji (cudowne zakończenie!) dawno nie słyszeliśmy. W trochę może ryzykownym uproszczeniu można powiedzieć, że muzyka, której słuchaliśmy podczas festiwalu, przynosiła wielką radość bądź głęboką refleksję nad cierpieniem i śmiercią. I tak VII Symfonia Brucknera (znakomita pod batutą J. Semkowskiego), niezapomniane, wstrząsające wykonanie wielkiego oratorium Honnegera „Joanna d'Arc na stosie” na zakończenie festiwalu, czy Haydna „Siedem ostatnich słów” w mistrzowskiej interpretacji Rosamunde Quartet. Ten właśnie zespół wykonał również jeden z najbardziej przejmujących kwartetów w literaturze muzycznej – ostatni kwartet Szostakowicza – w kościele pw. św. Stanisława, Doroty i Wacława. Podczas tego koncertu zobaczyłam Paula McCreasha, który na stojąco w wielkim skupieniu słuchał muzyki, tak zafascynowany, że zapewne nie czuł zmęczenia po koncercie w bazylice św. Elżbiety, gdzie dyrygował dopiero co serenadami Elgara, Brittena i Mozarta. Wieczory z serenadami to jeden z niewątpliwie bardzo udanych pomysłów McCreasha. Natomiast doświadczeniem zdecydowanie chybionym (jedynym pod-

czas tegorocznego festiwalu) był dla mnie recital fortepianowy w kościele pw. Najświętszej Marii Panny na Piasku, gdzie Joanna McGregor wykonała niezwykle trudną kompozycję Messiena „Vingt Regards sur l'Enfant Jesus”. Męczący huk dźwięku fortepianu w wielkiej świątyni przy oślepiających publiczność wielokolorowych reflektorach nie dały szansy na refleksję nad finezjami muzyki Messiena. Próbowałam ukoić zmęczenie spacerem po Ostrowie Tumskim, pięknie oświetlonym nocą, jednym z najbardziej urokliwych miejsc Wrocławia.

W tym samym kościele kilka dni wcześniej w wielkim skupieniu i z zachwycie słuchaliśmy S. Rachmaninowa „Całonocnego czuwania” w bardzo zróżnicowanej dynamicznie i wyrazowo interpretacji świetnego chóru z Estonii. Zespół ten następnego dnia, także z dużą maestrią, w kościele św. Krzyża, wykonał „Da Pacem”, wybór utworów sakralnych Arvo Pärt'a. Ta wielka świątynia była też miejscem występu światowej sławy „The Hilliard Ensemble” z przejmującymi utworami mistrzów z XVI stulecia, znów o tematyce ostatecznej (Missa „Media vita in morte sumus”).

Natomiast pogodny nastrój dominujący w dworskiej muzyce renesansowej wprowadziła Emma Kirkby i nie zawiodła miłośników swojego krystalicznie pięknego głosu. Szkoda tylko, że koncert zorganizowano w Oratorium Marianum, mogącym pomieścić tak niewielu słuchaczy.

Jako jedno z największych przeżyć tegorocznego festiwalu zapamiętam wieczór z *Gabrieli Consort* pod dyr. P. McCreasha zatytułowanym „Droga do raj” z nadzwyczaj pięknym śpiewem chorałowym; hymnami renesansowymi, dziełami późnoromantycznymi po współczesne. Koncert zakończono śpiewem na wyjście „Do raj” powiodą Cię aniołowie...”, wskazującym na ostateczny cel drogi pielgrzyma. Przemówiło to zapewne do każdego z zasłuchanych w muzykę podczas tego niezwykłego spotkania, w niezwykłym mieście.

Zofia Owińska

Występ Emmy Kirkby podczas 41. Festiwalu Wroclavia Cantans.

Dyrygent Paul McCreesh.

Karpacz 20-22 kwietnia 2006

XIV Ogólnopolski Zjazd Studenckich Kół Nefrologicznych oraz Medycyny Rodzinnej z udziałem lekarzy

Profesor Andrzej Steciwko wygłasza wykład inauguracyjny.

Ponad 100 uczestników z wielu miast Polski, a także z Białorusi, wzięło udział w sesjach naukowych i spotkaniach integracyjnych w Ośrodku Wczasowym „Stokrotka” w Karpaczu Górnym.

Zjazd zgromadził przedstawicieli braci studenckiej kierunków lekarskich, pielęgniarskich oraz opiekunów kół naukowych, a przede wszystkim grono znakomitych naukowców z największych ośrodków akademickich w Polsce.

Głównym organizatorem zjazdu był prof. Andrzej Steciwko – kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Rodzinnej we Wrocławiu, a zarazem rektor Instytutu Pielęgniarstwa Państwowej Medycznej Wyższej Szkoły Zawodowej w Opolu. Współorganizatorzy to kadra naukowa z Katedry i Zakładu Medycyny Rodzinnej oraz członkowie Studenckiego Koła Naukowego działającego przy katedrze.

Pierwszego dnia zjazdu w godzinach popołudniowych trwały przyjazdy i rejestracja uczestników. Każdy otrzymał teczkę zjazdową, w której znajdowały się: program szcze-

gółowy zjazdu, czasopisma naukowe sponsorów zjazdu: „Terapia”, „Essentia Medica”, „Nefrologia i Nadciśnienie Tętnicze” oraz tom 7 „Wybranych zagadnień z praktyki lekarza rodzinnego”. O godzinie 18.00 prof. Andrzej Steciwko uroczystie powitał wszystkich zebranych i otworzył kolejny zjazd wykładem inauguracyjnym „Wpływ erytropoetyny na jakość terapii i życia pacjentów z przewlekłą niewydolnością nerek”.

Po krótkiej części naukowej zebraliśmy się wokół ogniska i przy akompaniamencie miejscowego zespołu muzycznego rozpoczęła się zabawa na świeżym powietrzu. Była to okazja do zawarcia nowych znajomości oraz przywitania się z przyjaciółmi z poprzednich zjazdów. Pogoda dopisała, dlatego też tańce oraz biesiadowanie przy ognisku trwały do późnych godzin wieczornych.

W piątkowy poranek, zaraz po śniadaniu, rozpoczęły się pierwsze wykłady programowe zaprezentowane przez:

- dr n. med. Beatę Karakiewicz: „Metody diagnostyki i terapii osób uzależnionych w praktyce lekarza rodzinnego”,

- dr. hab. n. med. Jerzego Chudka: „Zatrucie ciążowe z punktu widzenia nefrologa”,

- dr. n. med. Pawła Syzydóła: „Choroba niedokrwienna serca u kobiet”,

- prof. dr hab. Zygmunta Zdrojewicza: „Seksualność kobiet”,

Następnie odbyła się sesja nefrologiczna, na której przedstawiono 9 prac z zakresu ultrasonografii i transplantologii nerek.

W czasie przerwy na kawę można było kupić czasopisma medyczne wydawnictwa Continuo oraz książki autorstwa gości spotkania, z możliwością zdobycia autografów. Również główny sponsor zjazdu – firma HERBAPOL WROCŁAW S.A. – zaprezentowała swoje stoisko reklamowe.

Kolejna sesja zawierała 8 prac z zakresu chorób metabolicznych i opieki nad pacjentem.

Po obiedzie kolejne wykłady programowe wygłosili:

- dr n. med. Iwona Pirogowicz: „Ból i cierpienie w malarstwie”,

- dr n. med. Jacek Imiela: „Leki β -adrenolityczne u chorych z przewlekłą niewydolnością nerek i niewydolnością serca” i „Nagła śmierć sercowa u chorych z przewlekłą niewydolnością nerek”.

Następnie zaprezentowano prace z zakresu ginekologii i onkologii, które wzbudziły największe zainteresowanie wśród uczestników zjazdu. Część naukowa piątkowego dnia zakończyła się kolejną sesją nefrologiczną.

Po długich obradach spotkaliśmy się na uroczystym bankiecie. Zebraliśmy się przy elegancko i suto zastawionych stołach i w dobrych nastrojach bawiliśmy się przy tanecznej muzyce do białego rana.

Nie było nam dane wypaść się ani odpocząć, gdyż w sobotni poranek czekały nas kolejne wykłady. Wygłosili je:

- prof. dr hab. Zbigniew Rudkowski: „Styl życia dziecka – ruch, żywienie, zdrowie”,

- dr n. med. Donata Kurpas: „Zaburzenia lękowe i depresyjne jako problem diagnostyczny i terapeutyczny w opiece podstawowej”,

- dr n. med. Agnieszka Masztalerz-Migas: „Rola stresu oksydacyjnego w procesach chorobowych”.

Ciekawa tematyka i różnorodność tematyczna wykładów obudziła nas i ożywiła.

Ostatnia sesja naukowa zawierała prace z różnych dziedzin, m.in.

z zakresu psychologii, pediatrii czy medycyny rodzinnej. Wszystkie prezentowane przez uczestników prace były oceniane przez Komitet Naukowy, który po krótkiej naradzie wyłonił zwycięzców. Podczas uroczystego zakończenia zjazdu ogłoszono wyniki i wręczono nagrody autorom najlepszych prac. Na zakończenie prof. Andrzej Steciwko podziękował wszystkim uczestnikom zjazdu, osobom prezentującym prace, lekarzom i naukowcom oraz Komitetowi Organizacyjnemu za wspaniałą atmosferę i niezapomniane wrażenia. Nie zapomniał również o podziękowaniach dla głównego sponsora, który od lat pomaga i wspiera spotkania naukowe.

Nastąpił czas pożegnania oraz wzajemne obietnice, że zobaczymy się wszyscy na kolejnym – jubileuszowym XV Zjeździe. Już dziś wszystkich serdecznie zapraszamy!

JUSTYNA JANOCHA
Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Medycyny Rodzinnej AM we Wrocławiu
AGNIESZKA MUSZYŃSKA
Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej AM we Wrocławiu

Macarena zachęcała wszystkich do zabawy przy ognisku.

Zarząd Główny Unii Polskich Pisarzy Lekarzy
ogłasza

KONKURS LITERACKI

Do udziału w konkursie zapraszamy lekarzy spoza UPPL, którzy nie przekroczyli 40. roku życia. Prace literackie o dowolnej tematyce (utwory poetyckie lub prozatorskie) do trzech stron formatu A-4, w trzech egzemplarzach, prosimy nadsyłać do 30 grudnia 2006 roku pod adresem:

ZG UPPL 93-005 Łódź, ul. Czerwona 3

Teksty powinny być podpisane wyłącznie godłem, natomiast w zaklejonej kopercie (oznakowanej tym samym godłem) należy dołączyć imię i nazwisko autora, jego adres i numer telefonu. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w lutym 2007 roku, a o wynikach uczestnicy zostaną powiadomieni indywidualnie. Przewidziane są nagrody książkowe oraz dyplomy.

Oficjalne ogłoszenie wyników konkursu i wręczenie nagród odbędzie się podczas VII Ogólnopolskiej Biesiady Literackiej 2 marca 2007 r. w łódzkim Klubie Lekarza.

Do udziału w biesiadzie będą zaproszeni wszyscy uczestnicy konkursu, a w prasie lekarskiej zostaną zamieszczone relacje z tego spotkania.

ZAPROSZENIE

Dolnośląska Izba Lekarska, Świętokrzyska Izba Lekarska
oraz autor

uprzejmie zapraszają na promocję książki

MACIEJA ANDRZEJA ZARĘBSKIEGO

„Dotknięcie Ameryki – pięćdziesiąt dni w Stanach”,

która odbędzie się 27 października 2006 r. (piątek)
w siedzibie Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu,
ul. Matejki 6, sala konferencyjna (parter). Początek o godz. 13.00.

Promocję poprowadzi dr n. med. Andrzej Wojnar.
Promowaną książkę omówi dr Jerzy Bogdan Kos.
Fragmenty zaprezentuje autor dr Maciej Andrzej Zarębski.

Promocji będzie towarzyszyć autorska wystawa fotograficzna:
Od Atlantyku po Pacyfik.
Serdecznie zapraszamy!

Redakcja

Wyjadą czy nie?

Doktor Jakub Śmiechowicz na oddziale.

Dr Marzena Zielińska i Noel Thompson z BBC Northern Ireland.

Pretekstem do napisania niniejszego reportażu stało się kilka wizyt brytyjskich ekip prasowych i telewizyjnych w ostatnich tygodniach na Dolnym Śląsku. To w pewnym sensie odprysk akcji władz miejskich, skierowanych do Brytyjczyków i Polaków w Wielkiej Brytanii **WROCŁAW MIEJSCEM PRZYSZŁOŚCI. Po prostu brytyjskie media postanowiły sprawdzić na Dolnym Śląsku czy to prawda. Zazwyczaj przyjeżdżali z gotowymi tezami. Jedną z nich, poświęconą lekarzom, było coś w rodzaju: „Czy to prawda, że wasi lekarze pracują u nas, a u was pacjenci umierają, bo nie ma ich kto ratować?”**

Kiedy w połowie sierpnia pojawiła się pierwsza brytyjska ekipa, udało mi się ustalić, że od chwili wstąpienia Polski do UE w 2004 roku do czerwca br. w DIL wydano lekarzom i dentystom 285 zezwoleń na pracę w krajach Unii. Oczywiście nie oznacza to automatycznie, że wszyscy oni taką pracę podjęli. Z danych wynika, że najliczniejszą grupę zawodową starającą się o zezwolenia, stanowią anesteziolodzy. Polską i brytyjską prasę obiegła wieść o wydarzeniach w śląskim szpitalu, skąd zwolnili się wszyscy anesteziolodzy, a lekarz z wynajętej przez dyrekcję zewnętrznej firmy miał pecha. Pacjent zszedł podczas operacji. Sprawą zajęli się prokuratorzy. Zapewne także i z tego powodu brytyjskie ekipy BBC chciały, abym zorganizowała im wywiady z anesteziologami. Na wrześniowe spotkanie ekipy BBC z Belfastu i dr Marzeny Zielińskiej, ordynator Oddziału Intensywnej Terapii Dziecięcej AM we Wrocławiu, szłam z wielkim niepokojem. Widok szpitala zdecydowanie mnie uspokoił. Jasno, kolorowo, czysto, wszyscy się uśmiechają.

Dr Zielińska z wielką swobodą i wdziękiem odpowiadała nienaganną angielszczyzną na pytania jednego z bardziej znanych brytyjskich prezenterów Noela Thompsona z BBC Northern Ireland. Chciał wiedzieć, dlaczego polscy lekarze wyjeżdżają. Dr Zielińska kilkakrotnie powtarzała, że obok kwestii finansowych, a w niektórych specjalizacjach za granicą zarabia się kilka razy lepiej, istnieje potrzeba pracy w godnych warunkach. Dobrze jest mieć czas wolny po dyżurze, dobrze jest przeznaczyć ten czas na rozwój swoich zawodowych kompetencji, na pracę nad sobą, odpoczynek czy przyjemności. Trzeba było wyjaśniać jak

pracuje polski lekarz. 8-10 dyżurów w miesiącu, najczęściej słabszy niż w Unii sprzęt, biurokracja, marne warunki socjalne i niskie zarobki, dzieci, dla których pierwsze słowo w lekarskiej rodzinie to „dyżur”.

– Jestem coraz bardziej zmęczona. Mam też zajęcia ze studentami, których nie mogę i nie chcę prowadzić nieprzygotowana. W tej chwili na moim oddziale pracują same kobiety. Ich mężowie, najczęściej także lekarze, pracują za granicą. Sama tego doświadczam, mój mąż – anesteziolog – 3 miesiące pracuje we Wrocławiu, a 3 pod Sztokholmem. Potem znów zmiana.

– Jak wobec tego wygląda wasze życie rodzinne? – zatroskał się irlandzki gwiazdor.

– Córki na szczęście są już samodzielne, a młodszy syn ma dopiero 15 lat. Jemu chyba jest najciężej.

– Wobec tego dlaczego nie zdecydowanie się na stały wyjazd za granicę?

– Kiedy nie masz już 18 lat, a masz pewne osiągnięcia, to nie jest takie łatwe. Obydwoje włożyliśmy zbyt dużo energii w swoje polskie miejsca pracy. Ten oddział jest jak moje czwarte dziecko. Nie chcielibyśmy także zostawiać pacjentów. To byłoby trochę nieuczciwe. Traktujemy te wyjazdy jako okres przejściowy.

Prezentując swój znakomicie wyposażony oddział dr Zielińska powiedziała:

– Marzyłam o tym, aby chore dziecko po wybudzeniu mogło zobaczyć wesoły obrazek na suficie. I udało się! Chyba dlatego, że jestem taka uparta.

Zadzwoił telefon. Dr Zielińska musiała pobiec na salę operacyjną. Krzyknęła tylko: „Przepraszam. Mam szcicie rozbitej głowy!” Na Jej oddziale rocznie wykonuje się 700 operacji, 2-3 tysiące procedur onkologicznych i 600 gastroenterologii. Dobry wygląd oddziału to m.in. efekt współpracy ze sponsorami.

Ekipę BBC News z Londynu, pod kierunkiem Emmy Jane Kirby, skierowałam do Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii AM i dr. Jakuba Śmiechowicza – od czerwca wojewódzkiego konsultanta w swojej dziedzinie. On i Jego koledzy od kilku lat współpracują z Instytutem Karolińskim pod Sztokholmem. Tak więc dr Śmiechowicz zna życie anesteziologa na walizkach.

Na pytanie czy wyjazdy anesteziologów są niebezpieczne dla pacjen-

tów, wydaje się poruszony.

– Nie można tak powiedzieć! Niedobór anesteziologów jest dotkliwy w szpitalach, na oddziałach operacyjnych, na intensywnej terapii. My zajmujemy się znieczulaniem, bólem pooperacyjnym i leczeniem bólu przewlekłego. Poradni tego rodzaju jest na Dolnym Śląsku niewiele.

– Dlatego że wyjeżdżacie?

– Ten niedobór wynika z braków organizacyjnych, pomieszczeń i pieniędzy. Na przykład w Szpitalu Klinicznym brakuje rąk do pracy.

Z obserwacji dr. Śmiechowicza wynika, że anesteziolodzy wybierają najczęściej Anglię, Danię, Szwecję, Irlandię, Holandię, Francję, ostatnio Hiszpanię. Najsilniejszy jest bodziec finansowy. Rok 2003 był przełomowy. Wiele szpitali nie wypłacało wtedy pensji, ulegało likwidacji, miało zadłużenia. A lekarze chcieli normalnie żyć. Właśnie wtedy zaczęły się wyjazdy, mimo że formalności z tym związane były o wiele trudniejsze niż dzisiaj. Trudno powiedzieć, czy zechcą wracać do Polski. W większości przypadków wygląda na to, że polscy lekarze nie planują powrotów. Po przepracowaniu kilku lat w normalnych warunkach okazuje się, że polski system organizacji pracy jest bez mała niewolniczy. Wszyscy, którzy wyjeżdżają do pracy za granicę podkreślają, jak na początku jest im trudno z powodu dużej ilości wolnego czasu. Po każdym dyżurze należy się wolny czas. Wakacje są dłuższe niż w Polsce. Lekarz pracuje 40 godzin tygodniowo. Zarobki są dużo wyższe. Np. w Szwecji pensja podstawowa anesteziologa to 40 tysięcy koron. Dyżurów w miesiącu nie może być więcej niż 5-6, a dostaje się za nie prawie 10 razy więcej niż w Polsce. Z czasem może okazać się, że anesteziologia jest specjalizacją zanikającą. W czerwcu 2006 roku na klinikach był tylko jeden etat rezydencji dla anesteziologa.

– Walczyliśmy przez tyle lat, aby mieszkać w wolnym kraju. Jeśli ktoś chce wyjechać, niech jedzie! Tam mamy dobrą pracę w dobrze zorganizowanych szpitalach.

Magdalena Furman-Turowska

PS.
Nazajutrz po napisaniu reportażu o wizycie ekip brytyjskich, z prośbą o pomoc przy realizacji podobnego reportażu zwróciła się do mnie ekipa TV francuskiej.

Tablica pamiątkowa dla prof. Cieszyńskiego

Komisja Historyczna oraz Komisja Stomatologiczna DIL serdecznie zapraszają na uroczystość odsłonięcia tablicy ku czci prof. Antoniego Cieszyńskiego (1882-1941) ufundowanej przez prezydenta Rafała Dutkiewicza przy wsparciu Jarosława Brody i Joanny Hajłasz z Komisji Kultury Urzędu Miejskiego. Tablica zostanie umieszczona na ścianie historycznego budynku przy ulicy, której patronem jest prof. Cieszyński, a gdzie od 10 maja 1945 roku do 23 września 2003 roku mieściła się uniwersytecka Stomatologia, obecnie Centrum Rehabilitacyjne DIKUL.

Spotkajmy się 18 października 2006 (środa) o godz. 12.00 przy ul. Cieszyńskiego 17/19! Będzie to dokładnie 60. rocznica podjęcia przez Radę Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu decyzji o utworzeniu Oddziału Stomatologii Wydziału Lekarskiego uniwersytetu.

Do zobaczenia.

Przewodnicząca Komisji Stomatologicznej DIL
lek. dent. **Teresa Bujko**
Przewodnicząca Komisji Historycznej
dr **Barbara Bruziewicz-Miklaszewska**

WHO przebadania Dolnoślązaków

Doc. Andrzej Szuba z Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Zawodowych i Nadciśnienia Tętniczego AM we Wrocławiu został powołany do zespołu badawczego polskich lekarzy, którzy przez 15 lat, na zamówienie WHO i prof. kardiologii Salima Yusufa z kanadyjskiego Uniwersytetu McMaster przebadają w 15 krajach świata 150 tysięcy osób w wieku 35-70 lat. Badania odbywają się w ramach programu PURE. Obejmują pomiary antropometryczne, ciśnienia tętniczego krwi, EKG, spirometrię, badania krwi – poziom cukru, funkcje nerek, gospodarka tłuszczowa oraz badania genetyczne. Program PURE jest w Polsce finansowany przez WHO, Minister-

stwo Zdrowia i władze lokalne. We Wrocławiu i Gminie Zórawina przeprowadzi się na 5000 tysiącach ochotników. Podobnie jak na całym świecie, wyniki mieszkańców wsi i miast zostaną porównane. W Polsce uczestnicy badań w razie choroby będą objęci opieką ośrodków akademickich. Jest to jedyna korzyść dla pacjentów – 15-letnia, bezpłatna, stała opieka lekarska. Drugim europejskim krajem uczestniczącym w projekcie PURE jest Szwecja. Polskim zespołem kieruje prof. Ryszard Andrzejak – rektor AM we Wrocławiu. Szczegółowe informacje o PURE można znaleźć na stronie: www.ccc.mcmaster.ca/pure

MFT

Konferencja Lekarzy Dolnego Śląska, 27-29 października. Organizatorzy: Związek Pracodawców Ochrony Zdrowia Dolnego Śląska oraz Dolnośląski Związek Lekarzy Rodzinnych – Pracodawców

Promocja zdrowia i profilaktyka

Oba regionalne związki pracodawców, skupione w Federacji Porozumienie Zielonogórskie, zapraszają do udziału w Konferencji Lekarzy Dolnego Śląska, która poświęcona zostanie promocji zdrowia i profilaktyce w POZ oraz praktykach lekarzy rodzinnych. Celem zjazdu jest zainteresowanie świadczeniodawców tą dziedziną opieki medycznej i zaangażowanie ich w jej ożywienie. Konferencja odbędzie się w dniach 27-29 października w hotelu „Bornit” w Szklarskiej Porębie.

Na Dolnym Śląsku, podobnie jak w całym kraju, nie ma profesjonalnego, zintegrowanego programu promocji zdrowia, a środki przeznaczone na ten cel przez Narodowy Fundusz Zdrowia są wykorzystywane tylko częściowo. Brakuje długofalowych programów profilaktycznych, narzędzi ich monitorowania i oceny wyników. Nie istnieje również w naszym regionie ośrodek koordynujący działania różnych instytucji, które z mocy ustawy odpowiedzialne są za przygotowanie i wdrażanie takich programów.

Zdaniem organizatorów konferencji, świadczeniodawcy i lekarze PZ dysponują wystarczającym potencjałem, aby rozpocząć prace nad spójną koncepcją nowoczesnej promocji zdrowia. – W pierwszym etapie współpracy z płatnikiem należy złożyć ofertę na te programy, które mogą być realizowane przez lekarzy w POZ-ach, tak aby podopiecznym zapewnić kompleksową opiekę, z profilaktyką włącznie – argumentuje Wiktor Wolfson, przewodniczący Związku Pracodawców Ochrony Zdrowia Dolnego Śląska.

Konferencja będzie również okazją do dyskusji na temat wizerunku lekarza i próbą aktywnego budowania go przez środowisko świadczeniodawców PZ. Jest to zagadnienie szczególnie istotne w świetle pojawienia się nowego medium finansowanego przez członków Federacji – periodyku „Zdrowie dla każdego”. Pismo w niedługim czasie może stać się nie tylko doskonałym środkiem komunikacji z pacjentami, ale także narzędziem służącym promocji reputacji zawodu lekarza.

Program konferencji

Uczestnicy zjazdu zawitają do Szklarskiej Poręby w piątek, 27 października, około godz. 17.00. Po zakwaterowaniu w hotelu „Bornit” oraz wspólnej kolacji około godz. 20.00 rozpocznie się zebranie członków Sekretaria-

tu PZ. W sobotę rano odbędzie się uroczyste otwarcie konferencji wraz z wykładem inauguracyjnym dr. Władysława Sidorowicza, senatora RP pt. „Profilaktyka i promocja zdrowia z perspektywy doświadczeń lekarza miejskiego Wrocławia”. Jeszcze przed południem swój wykład na temat koncepcji nowoczesnej promocji zdrowia w POZ w aspekcie współpracy z NFZ i samorządem terytorialnym wygłosi dr Leszek Kulmatycki. Po przerwie obrady wznowione zostaną w panelach. Panel pierwszy zajmie się aktywnym kształtowaniem wizerunku lekarza POZ poprzez promocję zdrowia i programy profilaktyczne („Budowanie wizerunku lekarza i środowiska PZ w społeczeństwie” – dr Wiesław Gałązka; „Podstawy do kontraktowania długofalowych programów profilaktyki zgodnie z dokumentem UE Health 21” – dr Leszek Kulmatycki; „Przegląd programów profilaktycznych dotychczas realizowanych w Dolnośląskim Oddziale NFZ z perspektywy płatnika” – przedstawiciel DOW NFZ; „Realizacja zadań profilaktyki i promocji zdrowia przez samorządy” – przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego). Po przerwie obiadowej ruszą dyskusje w ramach panelu drugiego, który poświęcony zostanie aspektowi medialnemu promocji zdrowia oraz możliwościom partnerstwa publiczno-prywatnego w realizacji programów profilaktycznych („Jak wykorzystać media dla celów profilaktyki i promocji zdrowia” – dr Wiesław Gałązka; „PR w relacjach z pacjentami” – dr Wiesław Gałązka; „Wykonywanie zadań publicznych przez świadczeniodawców w zakresie profilaktyki” – prof. Zdzisław Kubot; „Realizacja podwyżek wynagrodzeń pracowników oraz medycznego personelu kontraktowego na podstawie Ustawy z 22 lipca 2006 roku” – prof. Zdzisław Kubot; „Programy pomocowe Unii Europejskiej – wsparcie dla profilaktyki” – Dorota Kiedik).

Patronat medialny nad konferencją objął periodyk pacjentów lekarzy Porozumienia Zielonogórskiego „Zdrowie dla każdego”.

Szczegółowe informacje na temat zjazdu udzielane są w siedzibach obu związków pracodawców, we Wrocławiu przy pl. Dominikańskim 6.

Zdaniem eksperta

● **Profilaktyka chorób i promocja zdrowia dla Dolnego Śląska (lata 2006-2010)**

Na początku lat 90. Wrocław skorzystał z szansy kreowania własnej polityki zdrowotnej. Stało się to za sprawą rzeczowego i odpowiedzialnego samorządu terytorialnego, który nie oglądając się na niemoc kolejnych ekip ministerialnych zbudował spójny i długofalowy program zdrowotny dla mieszkańców miasta. Niestety, nie udało się tego doświadczenia przenieść na całe województwo dolnośląskie. Kolejne próby, oparte o Kasę Chorych i NFZ oraz struktury wojewódzkie czy marszałkowskie, niewiele dały. Mało tego, przy kolejnych posuto to, co zostało stworzone.

Przedstawiciele Związku Pracodawców Ochrony Zdrowia Dolnego Śląska są świadomi marnowania olbrzymiej szansy, jaka wiąże się z niewykorzystaniem programów profilaktycznych i promocji zdrowia. Tym bardziej że taka szansa istnieje od ponad dwóch dekad dla mieszkańców wielu krajów Unii Europejskiej, wraz z powstaniem założeń programu „Zdrowie dla Wszystkich 2000” i najnowszej jej wersji „Zdrowie 21”, której cele zostały rozpisane do 2020 roku. Niestety, pomimo przynależności do UE nadal nie dotyczy to naszego kraju. Powodów takiego stanu rzeczy jest bardzo wiele – brak reform sektora ochrony zdrowia, czy brak miejsca dla profesjonalnej promocji zdrowia, to tylko szersze tło, na które większość z nas ma niewielki wpływ. Jedyną szansą jest budowanie programów w odniesieniu do konkretnych regionów, gmin czy miast.

● Co można zrobić w najbliższym czasie?

– **Weryfikacja zasobów** – odpowiedź na pytania: kto? co? z jakich środków? dla kogo? itp. przygotowuje, realizuje i ewaluuje programy profilaktyki chorób i promocji zdrowia (PCPZ).

– **Budowa struktur** – nacisk na instytucje, które powinny tworzyć departamenty, wydziały, zespoły czy działy promocji zdrowia. W wielu krajach opracowane są wskaźniki dotyczące zatrudnienia specjalistów promocji zdrowia w związku z liczbą mieszkańców lub wielkością środków, które jest na ten cel przeznaczone. Instytucje, które z racji swojej odpowiedzialności za politykę zdrowotną powinny takie zespoły posiadać, to: Oddział Dolnośląski NFZ, Urząd Marszałkowski, Urząd Wojewódzki, sanepid, urzędy miejskie.

Wiktor Wolfson

Jacek Krajewski

– **Ustalenie celów** – na poziomie strategicznym obejmującym całą populację terenu oraz w odniesieniu do specyficznych grup, na poziomie operacyjnym w ustaleniu konkretnych zadań. Jest to niewrażliwy moment tworzenia długofalowej strategii, dlatego że zapis celów i zadań najczęściej podlega weryfikacji po czasie. Zapis ten powinien być zgodny z Narodowym Programem Zdrowia i europejskim programem dla krajów UE „Health 21”.

– **Dobór programów** – opracowanie, dobór i zakup programów dopasowanych do aktualnych problemów zdrowotnych, grup adresatów, możliwości finansowych, długości trwania, sposobu realizacji itp. To jest końcowy etap związany z ustaleniem szeregu szczegółowych definicji, kryteriów i procedur. Dotyczą one m.in. zdefiniowania „programu promocji zdrowia”, ustalenia kryteriów przyjęcia i finansowania, warunków konkursowych, form rozliczania, sposobu przygotowania ewaluacji itp.

– **Kształcenie kadr** – osoby zajmujące się promocją zdrowia powinny mieć kierunkowe przygotowanie do wykonywania swojego zawodu. W obecnej sytuacji dotyczy to przede wszystkim możliwości uzupełniania wykształcenia poprzez studia podyplomowe, kursy, warsztaty.

● **Jakie warunki realizacji długofalowej koncepcji promocji zdrowia na Dolnym Śląsku powinny być spełnione?**

– Reaktywowanie Zespołu Promocji Zdrowia w strukturach NFZ przynajmniej na poziomie z okresu działalności Kas Chorych, co oznacza powołanie kompetentnego zespołu fachowców (studia z promocji zdrowia oraz doświadczenie w realizacji takich programów).

– Powrót do idei Dolnośląskiego Zespołu ds. Promocji Zdrowia (DZPZ), reprezentującego najważniejsze sektory wojewódzkie, odpowiedzialne za sprawy profilaktyki chorób i promocji zdrowia.

dr Lesław Kulmatycki

adiunkt Zakładu Psychologii AWF we Wrocławiu, koordynator programów promocji zdrowia dla grup etnicznych w Sydney, współtwórca miejskiej koncepcji promocji zdrowia Wydziału Zdrowia Urzędu Miejskiego oraz kierownik zespołu, twórca i koordynator Wrocławskiego Programu Szkół Promujących Zdrowie, przewodniczący Dolnośląskiego Zespołu ds. Promocji Zdrowia przy Urzędzie Marszałkowskim, kierownik Zespołu Promocji Zdrowia Dolnośląskiej Regionalnej Kasy Chorych, twórca i redaktor kwartalnika „Promotor Zdrowia”, kierownik Podyplomowych Studiów Promocji Zdrowia.

Ocena prawna działania DOW NFZ w kwestii wydawania druków recept

Wyjątkowo drogie recepty

Związek Pracodawców Ochrony Zdrowia Dolnego Śląska jeszcze w czerwcu tego roku wystąpił do Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z prośbą o wyjaśnienie przyczyn wysokiej, w porównaniu z innymi województwami, ceny za druki recept. Jak wskazano w piśmie średnia cena bloczku recept w województwie dolnośląskim wynosi 4,50 zł, podczas gdy w województwie wielkopolskim już tylko 1,34 zł.

W odpowiedzi na pismo przedstawiciele Funduszu wyjaśnili, że w województwie dolnośląskim wpro-

wadzono zasadę dystrybucji recept poprzez tzw. Punkty Druku, z którymi oddział NFZ zawarł umowy na druk recept, bez żadnego zapisu odnoszącego się do odpłatności za taką usługę. Zdaniem urzędników kwestia ta pozostaje w gestii stron konkretnej umowy sprzedaży, tj. danego Punktu Druku i upoważnionego do wydawania recept podmiotu.

Tymczasem, zgodnie z opinią prawną, skonstruowaną na wniosek Związku Pracodawców Ochrony Zdrowia, przez radcę prawnego Miłosza Wozińskiego, działanie to

narusza przepisy, a Fundusz nie wywiązuje się ze swoich ustawowych obowiązków.

Zgodnie z prawem to Fundusz wydaje upoważnionym podmiotom druki recept. Robi to odpłatnie, ale opłata za bloczek może obejmować tylko koszt jego wytworzenia (nie obejmuje kosztów naniesienia numerów, dodatkowych zabezpieczeń papieru i dystrybucji). Opłata ta nie może zatem obejmować jakiegokolwiek narzutu.

Procedura zaopatrywania w druki recept przewiduje dwie możliwości: wydanie druków przez Fundusz

lub zaopatrywanie się świadczeniodawców w druki we własnym zakresie, po przydzieleniu im przez Fundusz zakresu liczb, mających służyć jako numery recept. Dolnośląski Fundusz, dystrybuując recepty poprzez Punkty Druku, przyjął niejako pierwsze rozwiązanie.

Rozwiązanie to okazuje się jednak również niezgodne z obowiązującym prawem. Wydawanie recept leży bowiem w gestii NFZ-u i nie może być powierzane osobom trzecim. Istota takiego zapisu pozostaje w ścisłym związku z zapewnieniem otrzymania recept „po kosztach”.

UWAGA!

Stosownie do art. 415 kodeksu cywilnego – kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia – w przypadku wykazania, że cena druków recept wydawanych za Fundusz przez Punkty Druku, nie odpowiada kosztom ich wytworzenia, świadczeniodawcy mogą domagać się od NFZ-u odszkodowania. Szkodę stanowić będzie różnica pomiędzy ceną druków recept oferowaną przez Punkty Druków a rzeczywistym kosztem ich wytworzenia.

Nowy rok akademicki na Akademii Medycznej we Wrocławiu według Jego Magnificencji Rektora prof. Ryszarda Andrzejaka

● Jakie przesłanie ma JM Rektor na rozpoczynający się właśnie rok akademicki V dla studentów i ich kadry, dla przyszłych i już praktykujących lekarzy?

– „Panie daj mi siłę zmienić to co mogę zmienić, daj odwagę przyjąć to czego zmienić nie mogę i rozum by odróżnić jedno od drugiego”.

Chcę, by każdy, kto zdecyduje się związać swe życie z medycyną pamiętał te słowa. Niech pamiętają je ci, którzy jako praktycy walczyć będą o zdrowie i życie każdego chorego i ci, którzy jako naukowcy będą poszerzać granice tego co możliwe. Te słowa dotyczą bowiem emocjonalnego sedna medycyny, tego osobliwego spłotu odwagi i pokory, nadziei i zwątpienia, jakie na co dzień są udziałem tych wszystkich, którzy służą ludziom.

● Jakie nowe zadania ma w nadchodzącym czasie przed sobą Akademia Medyczna we Wrocławiu?

– Priorytetów jest kilka. Należy do nich na pewno uruchomienie pierwszych klinik w Centrum Klinicznym Nowej Akademii Medycznej, dokończenie remontu i wyposażenie siedziby Katedr i Zakładów Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego przy ul. Krakowskiej, czy wreszcie rozpoczęcie budowy, jeżeli otrzymamy środki, tzw. Nowej Farmacji. Rów-

nież rozwiązanie problemu zadłużenia szpitali klinicznych, chociaż są to jednostki samodzielne, leży w centrum uwagi władz akademii.

● Kiedy zakończy się budowa nowej siedziby akademii?

– Wiem, że ten temat u wielu wywołuje uśmiech. Terminów oddania do użytku Centrum Klinicznego Nowej Akademii Medycznej było już kilka. Niektórzy z moich współpracowników pamiętają jak w czasie studiów obiecywano im ukończenie nauki już w nowym obiekcie...

A mówiąc serio, jest realna szansa rozpoczęcia przeprowadzki w połowie przyszłego roku. Dotrzymanie tego terminu może być zagrożone przez wykonawcę, który cierpi na brak fachowców, spowodowany ich masowym wyjazdem do pracy za granicę.

Decyzją ministra zdrowia termin zakończenia pierwszego etapu inwestycji określono na rok 2009.

● Ilu studentów rozpocznie w tym roku naukę na studiach medycznych we Wrocławiu?

– Studia rozpocznie ogółem 4616 osób, z czego 1269 na pierwszym roku. **MFT**

ZDJĘCIA: ZDZIŚLAWA MICHAŁSKA, MAGDALENA FURMAN-TUROWSKA

OKIEM PACJENTA

Pani profesor

Włożyłam pidżamę, szatniarka powiesiła moje ubranie w lnianym pokrowcu i niskim chrapliwym głosem odczytała spis pozostawionych rzeczy, wkroczyłam w szpitalną rzeczywistość. Przypomniał mi się absurdalny serial komediowy z Polsatu, ale droga z piwnicy na trzecie piętro nie obiecywała nic wesołego. Czekala mnie operacja. Jeszcze raz rzuciłam okiem na ruchliwą, słoneczną ulicę. Przed chwilą śpieszyłam tam i ja zdenerwowana trudem przebijania się przez rozkopane ulice Wrocławia. A tu nagle cisza. Jedni chodzą w kitlach, ostro stukają drewniakami, drudzy – w szlafrokach i kapciach, pokuleni. Ci drudzy jakoś podobni do siebie mimo różnych uniformów.

Odwrociłam głowę do tyłu przed samym wejściem na oddział.

– Niech się panitrzyma! Niech się panitrzyma! – usłyszałam głos z tyłu.

Słowa nie były jednak adresowane do mnie. Sanitariusze nieśli na noszach półprzymiętą kobietę z obandażowaną głową. Do niej pielęgniarka głośno kierowała te słowa. Bezsilna dłoń kobiety usiłowała zaciskać się wokół drzewca. Sanitariusze z trudem utrzymywali nosze w poziomie na stromych schodach.

– Po operacji... To normalne – usłyszałam – przyzwyczaj się. Sala

operacyjna znajduje się piętro niżej, a oddział tu na trzecim.

Dopiero teraz zobaczyłam starszą kobietę siedzącą nieopodal pod oknem. Przysiadłam przy niej ustępując drogi konwojowi z noszami.

– A pani co dolega? – zapytała mnie tym samym szeptem i nie czekając na odpowiedź kontynuowała – bo mnie już kolejny raz operowali na to samo. Ja tak mam. Za pierwszym razem wycięli mi...

Przy dolegliwościach towarzyszących jej po drugim zabiegu poczułam wszystkie choroby świata, a kobieta dalej opowiadała spokojnie:

– Właściwie mogłabym już wyjść do domu, ale córka może mnie odebrać dopiero w sobotę – powiedziała na zakończenie z wyraźnym zadowoleniem.

Weszliśmy na oddział. Moja nowa znajoma podeszła do drzwi, które otworzyła sobie kluczem. Pomyślałam, że sporo zmieniło się w życiu pacjentów przez ostatnie lata. No, ale ostatecznie jest to przecież klinika akademicka w dużym europejskim mieście. Śmiało weszłam dalej.

Wszystko byłoby normalnie, gdybym przez swoje gapiostwo nie zostawiła skierowania w biurze na parterze. Pielęgniarkę przyjmującą mnie na oddział poirytowało to naj-

wyrażniej. Zaczęła wydzwaniać na dół, do tzw. ruchu chorych, ale telefon był zajęty. Posłała więc po dokument na dół.

– O co chodzi? – zapytała ją koleżanka.

– Nie wiem, gdzie panią położyć – odpowiedziała jej ściszym głosem.

– A od kogo pani ma skierowanie? Od pani profesor? Czy z prywatnego gabinetu? – wypytywała mnie druga próbując pomóc koleżance.

– Nie, nie z prywatnego... nagle, nie wiem, co mnie podkusiło, że postanowiłam nie ułatwiać im zadania. No, jestem pacjentką pani profesor właściwie także – dodałam.

Pomyślałam, że ostatecznie badała mnie kilku lekarzy i wśród nich była jakaś kobieta, usprawiedliwiłam się w duchu. Może tam była pani profesor na przykład?

Trafiłam do pokoju zajmowanego przez jedną osobę. Dwa łóżka były wolne. Moja towarzysząca, już po zabiegu, sama w pokoju nie czuła się najlepiej, dlatego szczerze się ucieślałam, że to dobry znak na początek.

Niestety, następnego dnia odwiedziła nas pielęgniarka od wyznaczenia sali.

– Musi pani natychmiast opuścić to miejsce i przejść do sali naprze-

ciwko. Takie jest polecenie pani profesor. Pokażę pani miejsce.

Jedyna sala po lewej stronie korytarza była też jedyną salą z sześcioma, gęsto upakowanymi łózkami. Było tam duszno i bardzo ciepło.

– Dlaczego muszę?

– Stanowi pani zagrożenie dla chorej z sąsiedniego pokoju. Po operacji różne rzeczy mogą się u pani okazać.

– Ale dopiero po operacji i może nie okaże się nic groźnego. Zaraz, zaraz, przecież pani w sąsiednim pokoju ma zamknięte drzwi – próbowałam się bronić.

– Nic nie szkodzi.

Ostatecznie wynegocjowałam pozostanie na noc. Następnego dnia zdarzenia potoczyły się bardzo szybko. Pod pretekstem poinformowania mnie o tym, że krew będzie miała pobraną ponownie, bo poprzednie próbki zaginęły, co zresztą później okazało się prawdziwe, znalazłam się przed obliczem pani profesor. Spojrzała na mnie spod okularów w rogowej oprawie badawczo i kręcąc przecząco głową dawała znak pielęgniarkę jakby mówiła: nie znam tej kobiety. Nie upłynęła minuta, gdy usłyszałam od zdenerwowanej pielęgniarki, że pani profesor potwierdziła właśnie, że muszę się przenieść do sali sześciuosobowej.

Wkrótce pojawił się lekarz, który oznajmił mi, że to on właśnie będzie mnie operował. Był młody, pogodny, w skupieniu przeglądał dokumentację choroby: wszystkie klisze, płyty CD itp.

Gdy wybudzono mnie po zabiegu, byłam już w sali, zobaczyłam nade mną pielęgniarkę, której nigdy wcześniej nie widziałam. Trokskliwie przykładała okład z lodu do mojej głowy. Zwilżała usta wodą. Obok stał lekarz, mój operator poznany tuż przed zbiegiem. Przychodził tej nocy jeszcze wielokrotnie. Pytał o samopoczucie, wspinał się na parapet, aby uchylić okno umieszczone bardzo wysoko w tym dusznym pokoju. Pilnował, aby na czas podano mi środek przeciwbólowy. Czułam się bezpiecznie.

Po kilku dniach wypisywano mnie ze szpitala. Przyjmowano nowe pacjentki. Czekając na wypis słyszałam głos oddziałowej:

– Pani do sali 119. A, pani jest od pani profesor? Bardzo proszę do pokoju 121.

Pomyślałam, jak dobrze, że nie operowała mnie pani profesor patrząca sponad okularów, nie chciałabym tego nawet jeśli byłaby geniuszem.

Pacjentka

Orzekanie o uszczerbku na zdrowiu

Biorąc pod uwagę fakty, że lekarze-orzecznicy ZUS bardzo różnie ustalają procent uszczerbku na zdrowiu przy schorzeniach zawodowych z powodu narządu głosu – należało uporządkować te kwestie i ułatwić posługiwanie się treścią obowiązujących przepisów. Dotyczy to spraw orzekania:

a) procent uszczerbku na zdrowiu (przepis determinuje orzekanie od 10 do 40 proc.),

b) o niezdolności do pracy (w kwestiach rentowych).

Po głębszych analizach przedstawiamy – zgodnie z przepisami – praktyczne wnioski.

Obok tabela ułatwiająca orzekanie w sprawie procentu uszczerbku na zdrowiu w chorobie zawodowej narządu głosu

Pełny tekst pracy jest w druku w „Otolaryngologii Polskiej”.

Prezentowana tabela ma charakter pomocniczy przy orzekaniu o procencie uszczerbku na zdrowiu.

**Andrzej Obrębowski, Krzysztof Tuszyński,
Waldemar Wojnowski,
Anna Wolmowska-Pietruszyńska,
Zofia Obrębowska-Karsznia**

Pierwszy autor, prof. dr hab. n. med. Andrzej Obrębowski, jest kierownikiem Kliniki Foniatrii i Audiologii AM w Poznaniu, konsultantem krajowym ds. foniatrii, drugi autor dr n. med. Krzysztof Tuszyński jest członkiem Rady Lekarskiej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej, wiceprzewodniczącym Naczelnej Komisji Rewizyjnej Naczelnej Izby Lekarskiej.

189 *	a **	Guzki głosowe twarde	10 - 30% uszczerbku
	a 1	guzki głosowe twarde bez konieczności zmiany zawodu	10 - 15 % uszczerbku
	a 2	guzki głosowe twarde z koniecznością odsunięcia od zawodu nauczyciela okresowo (np. 2 lata)	15 - 25% uszczerbku
	a 3	guzki głosowe twarde z koniecznością odsunięcia od zawodu nauczyciela na trwałe	25 - 30% uszczerbku
	a 4	wykonana nodulectomia	30% uszczerbku
189 *	b **	Wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych	10 - 40% uszczerbku
	b 1	j.w. bez konieczności zmiany zawodu	10 - 20% uszczerbku
	b 2	j.w. z koniecznością odsunięcia od zawodu okresowo(np. 2 lata)	20 - 30% uszczerbku
	b 3	j.w. z koniecznością odsunięcia od zawodu nauczyciela na trwałe	30 - 40% uszczerbku
	b 4	j.w. z koniecznością wykonania zabiegów na fałdach głosowych	40% uszczerbku
189*	c **	Niedowład mięśni przywodzących i napinających fałdy głosowe z niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią	10 - 30% uszczerbku
	c 1	j.w. bez konieczności zmiany zawodu	10-15% uszczerbku
	c 2	j.w. z koniecznością odsunięcia od zawodu nauczyciela okresowo (np. 2 lata)	15-25% uszczerbku
	c 3	j.w. z koniecznością odsunięcia od zawodu nauczyciela na trwałe	30% uszczerbku

* Nr pozycji w załączniku do rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z 18 XII 2002 r.

** Literami „a”, „b” lub „c” oznaczone w tabeli (j.w.) grupy rozpoznaw foniatrycznych z przypisanymi im „widelkami” proc. uszczerbku na zdrowiu

Litery od a 1 – a 4, od b 1 – do b 4, od c 1 – c 3 prezentują uściślone orzeczenie o procencie uszczerbku w powiązaniu ze stanem chorobowym oraz niezdolnością do pracy.

Zarząd Krajowy Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy
Bydgoszcz dnia 12 września 2006 r.

**Do wszystkich lekarzy w Polsce
za pośrednictwem prasy medycznej**

FOT. ZDZISŁAWA MICHALSKA

**Szanowne Koleżanki,
Szanowni Koledzy,**

Zarząd Krajowy OZZL, na swoim posiedzeniu w dniu 8 września 2006 r. przyjął program działań zmierzających do likwidacji dyskryminacji zawodu lekarza w Polsce – w odniesieniu do poziomu wynagrodzeń i czasu pracy – w stosunku do innych zawodów porównywalnych prestiżem społecznym, odpowiedzialnością, rangą, wykształceniem. Zasadniczym elementem tych działań ma być ogólnopolski strajk lekarzy, przeprowadzony w roku 2007. Będzie on miał następujące cechy:

– jednakowe postulaty przewidujące wysokość wynagrodzeń lekarskich zgodnie z uchwałą VIII Krajowego Zjazdu Lekarzy z roku 2006 oraz zaliczenie czasu dyżurów medycznych do czasu pracy, który nie powinien przekraczać 48 godzin tygodniowo,

– jednoczesne przeprowadzenie strajku w możliwie największej ilości zakładów (wstępnie ustalonym warunkiem minimalnym jest udział 500 szpitali),

– centralizacja rokowań na szczeblu województw i – ewentualnie – na szczeblu krajowym poprzez po-

wołanie Regionalnych i Krajowego Zespołów Negocjacyjnych.

Niewątpliwie kluczem do powodzenia planowanego strajku będzie powszechny w nim udział lekarzy. Dlatego apelujemy do wszystkich lekarzy w Polsce zatrudnionych na podstawie umowy o pracę o jak najszybsze tworzenie oddziałów OZZL w każdym szpitalu i o zgłaszanie tego faktu w Zarządzie Krajowym związku.

Jednocześnie z przygotowaniem do strajku będą prowadzone tzw. działania autoprywatyzacyjne, które przygotowują lekarzy do udzielania świadczeń zdrowotnych – odpłatnie, w razie niepowodzenia strajku i konieczności masowej rezygnacji z pracy.

Niezależnie od ww. działań, Zarząd Krajowy OZZL wzywa wszystkich lekarzy do przesyłania na adres Komisji Europejskiej indywidualnej skargi, że w RP nie są przestrzegane, w odniesieniu do lekarzy, przepisy odpowiednich dyrektyw Unii Europejskiej o czasie pracy. Treść skargi (którą należy odpowiednio uzupełnić o własne dane) znajduje się na stronie internetowej OZZL – www.ozzl.org.pl. Wcześniej, podobną skargę wysłał Zarząd Krajowy OZZL.

Zarząd Krajowy OZZL zadeklarował również rezygnację z działań strajkowych w przypadku wprowadzenia przez rządzących zmian w systemie ochrony zdrowia zgodnych z projektem ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym autorstwa OZZL, popieranym przez liczne organizacje ze służby zdrowia i spoza niej.

Szczegóły dotyczące opisanych wyżej działań znajdują się w odpowiednich uchwałach Zarządu Krajowego OZZL z dnia 9 września 2006 i są dostępne na stronie internetowej związku – www.ozzl.org.pl

**Zarząd Krajowy
Ogólnopolskiego Związku
Zawodowego Lekarzy
Krzysztof Bukiel
– przewodniczący Zarządu**

Obchody Światowego Dnia Serca we Wrocławiu

24 września wraz z mieszkańcami 100 krajów na całym świecie obchodziliśmy Światowy Dzień Serca.

We Wrocławiu odbył się Piknik Zdrowotny w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego pod hasłem „Oddaj serce do przeglądu”, organizowany przez Dolnośląskie Centrum Chorób Serca „Medinet”, Stowarzyszenie Rozwoju Kardiologii i Chirurgii Naczyniowej, Polskie Towarzystwo Kardiologiczne, a współfinansowane przez Wydział Zdrowia Urzędu Miejskiego.

Tegoroczna, czwarta już z kolei edycja we Wrocławiu, poświęcona była profilaktyce chorób układu krążenia. Obchody Światowego Dnia Serca w naszym mieście to przede wszystkim okazja do przeprowadzenia akcji edukacyjno-informacyjnej. Pomysłodawcą i głównym organizatorem World Heart Day jest Światowa Federacja Serca z siedzibą w Genewie. Federacja skupia liczne narodowe fundacje serca, organizacje i towarzystwa kardiologiczne, w tym Polskie Towarzystwo Kardiologiczne.

W programie obchodów każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Przygotowano atrakcje dostosowane do każdej grupy wiekowej – dzieci, młodzieży i dorosłych. Bezpłatne badania w punktach konsultacyjnych, zorganizowane przy wielkim udziale sponsora firmy „Polpharma”, cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców Wrocławia. Przygotowaliśmy 18 stanowisk pomiaru cholesterolu i glukozy, 6 stanowisk pomiaru ciśnienia tętniczego, 6 stanowisk konsultacyjnych dla lekarzy kardiologów oraz stanowisko dla psychologa, lekarza z poradni antynikotynowej i dwa stanowiska konsultacji rehabilitacyjnej. Zorganizowane też zostało stoisko „Targpiast”, gdzie częstowano zainteresowanych owocami i warzywami, stoisko z miodami, sokami, kosmetykami.

W tym roku wrocławski piknik odwiedziło ponad 1000 osób, w mi-

Odnaczeni z okazji Światowego Dnia Serca. Stoją od lewej: dr Piotr Kołtowski, dyr. „Medinetu”, dr Witold Gwóźdź, Teresa Zadka, minister zdrowia Jarosław Pinkas, Stanisława Wabnic, Anna Baszkiewicz i Małgorzata Sokołowska.

W Ogrodzie Botanicznym w kolejce do badań ustawił się tłum chętnych.

łej atmosferze festynu, aurze polskiej złotej jesieni oraz z okazji do zdobycia cennych informacji, jak dbać o swoje serce.

Uroczyste otwarcie Światowego Dnia Serca odbyło się we wrocławskim ratuszu, gdzie wiceminister zdrowia Jarosław Pinkas wręczył pracownikom Dolnośląskiego Centrum Chorób Serca odznaczenia państwowe. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski odznaczony został Romuald Cichoń. Srebrny Krzyż Za-

sługi otrzymali: Piotr Kołtowski, Izabela Witczak, Paweł Kwinecki, Witold Gwóźdź, Elżbieta Kukawczyńska, Teresa Zadka. Brązowym Krzyżem Zasługi uhonorowano Sylwię Agnieszka Brodzką, Zofię Jańczak, Stanisławę Wabnic, Ewę Barbarę Solecką, Małgorzatę Kwiatkowską, Małgorzatę Sokołowską, Annę Barbarę Baszkiewicz, Dorotę Małgorzatę Okupni, Teresę Małgorzatę Kawecką, Zdzisławę Annę Cioch.

K. W.

Oddział Dolnośląski Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego

50-425 Wrocław, ul. Krakowska 26,
sekretariat: tel. (071)784 02 91, 784 02 64, fax 784-02-92
zawiadamia, że

443. KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA ODDZIAŁU DOLNOŚLĄSKIEGO PTS

odbędzie się 28 października 2006 w godz. 10.00-14.00 w sali wykładowej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu, ul. Matejki 6
tematyka wykładów przygotowana przez zespół pracowników naukowo-dydaktycznych

Zakładu Zaburzeń Czynnościowych Układu Stomatognatycznego
Kierownik Zakładu: **dr hab. n. med. Włodzimierz Więckiewicz**
Katedry Protetyki Stomatologicznej AM we Wrocławiu
Kierownik Katedry: **dr hab. n. med. Halina Panek prof. nadzw.**

Przewodniczący konferencji: **dr n. med. Teresa Maślanka, dr n. med. Danuta Nowakowska**

Program konferencji:

1. Otwarcie konferencji
2. dr n. med. Teresa Maślanka – Stosowanie artykulatorów w codziennej praktyce stomatologicznej
3. Dariusz Stój – przedstawiciel firmy Optident – Radiowizjografia jako metoda diagnostyki i komunikacji lekarza z pacjentem
4. Dyskusja
5. Przerwa
6. Magdalena Skraba – przedstawiciel firmy farmaceutycznej MIP-Pharma – Clindamycin-MIP 600 mg w leczeniu zakażeń zębopochodnych
7. lek. stom. Michał Karolewski – Diagnostyka manualna czynności stawów skroniowo-żuchwowych wg Bumana
8. dr n. med. Teresa Maślanka, lek. stom. Artur Predel, lek. stom. Tomasz Szumowicz – Ustalanie relacji żuchwy do szczęki przy użyciu systemu IPR (Intraoral Pressuredependent Registration) dla wykonania szyny odciążającej
9. Dyskusja
10. Wolne wnioski
11. Zakończenie konferencji

Każdy z uczestników konferencji otrzyma 4 punkty edukacyjne.

Prezes OD PTS dr n. med. Danuta Nowakowska

Sekretarz OD PTS dr n. med. Honorata Krawczykowska

444. KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA ODDZIAŁU DOLNOŚLĄSKIEGO PTS

odbędzie się 16 grudnia 2006 o godz. 10.00-14.00 w sali wykładowej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu, ul. Matejki 6
Przewodniczący konferencji: **dr n. med. Danuta Nowakowska**

Program konferencji:

1. Otwarcie konferencji
2. mgr inż. Piotr Chmielowski – przedstawiciel firmy Kometdental – „Współczesne narzędzia rotacyjne w ujęciu technicznym”
3. Dyskusja
4. Przerwa
5. Przedstawiciel firmy Herbapol: Baikadent – żel – skuteczny lek stosowany w paradontozie i chorobach dziąseł
6. mgr inż. Piotr Chmielowski – przedstawiciel firmy Kometdental – Przyczyny powstawania szczeliny brzeżnej – nowe spojrzenie na problem
7. Dyskusja
8. Wolne wnioski
9. Zakończenie konferencji

Każdy z uczestników konferencji otrzyma 4 punkty edukacyjne.

Prezes OD PTS dr n. med. Danuta Nowakowska

Sekretarz OD PTS dr n. med. Honorata Krawczykowska

445. KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA ODDZIAŁU DOLNOŚLĄSKIEGO PTS

odbędzie się 13 stycznia 2007 roku w godz. 10.00-14.00 w sali wykładowej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu, ul. Matejki 6
tematyka wykładów przygotowana przez zespół pracowników naukowo-dydaktycznych

Katedry i Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej

Kierownik Katedry: **dr hab. n. med. Jan Wnukiewicz prof. nadzw.**

Przewodniczący konferencji: **dr hab. n. med. Jan Wnukiewicz prof. nadzw., dr n. med. Danuta Nowakowska**

Program konferencji:

1. Otwarcie konferencji
2. prof. dr hab. Jan Wnukiewicz – Prolifracje komórek nabłonka błony śluzowej jamy ustnej – mit czy rzeczywistość?
3. dr n. techn. Beata Zbromirska-Wnukiewicz, lek. med. Witold Wnukiewicz – Właściwości elektrokinetyczne tkanek człowieka
4. Magdalena Skraba – przedstawiciel firmy farmaceutycznej MIP-Pharma – Znaczenie glikokaliksu bakteryjnego dla antybiotykoterapii zakażeń zębopochodnych
5. Dyskusja
6. Przerwa
7. dr n. med. Klaudiusz Łuczak – Mięsaki zębopochodne
8. dr n. med. Wojciech Pawlak, dr n. med. Barbara Warych, dr n. med. Henryk Kaczkowski, lek. stom. Rafał Nowak – Wady asymetryczne żuchwy – klasyfikacja, etiologia i leczenie
9. dr n. med. Henryk Kaczkowski – prof. dr hab. Feliks Ćwioro – życie i twórczość
10. Wolne wnioski
11. Zakończenie konferencji

Każdy z uczestników konferencji otrzyma 4 punkty edukacyjne

Prezes OD PTS dr n. med. Danuta Nowakowska

Sekretarz OD PTS dr n. med. Honorata Krawczykowska

UCHWAŁY • UCHWAŁY • UCHWAŁY

UCHWAŁY DOLNOŚLĄSKIEJ RADY LEKARSKIEJ Z DNIA 14 WRZEŚNIA 2006 ROKU

w sprawie zwolnienia z obowiązku opłacania składki członkowskiej
NR 104, NR 105, NR 106, NR 107, NR 108

Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 17.05.1989 r. o izbach lekarskich (Dz.U. nr 30 poz. 158 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu na podstawie § 2 ust. 2 uchwały NRL nr 69/06/IV z dnia 12.12.2003 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej zwalnia lek. ... z obowiązku opłacania składki członkowskiej za okres od 1.01.2005 do 31.12.2006, zwalnia lek. ... z obowiązku opłacania składki członkowskiej za okres od 1.01.2004 do 31.12.2006, zwalnia lek. ... z obowiązku opłacania składki członkowskiej za okres od 1.01.2006 do 30.06.2006, zwalnia lek. ... z obowiązku opłacania składki członkowskiej za okres od 1.10.2005 do 31.12.2006, zwalnia lek. ... z obowiązku opłacania składki członkowskiej za okres od 1.10.2006, do 30.09.2007 z powodu niezyskiwania dochodu.

W przypadku podjęcia zatrudnienia przez lekarza zwolnienie traci moc.

NR 109

w sprawie zakupu flag z godłem DIL

§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu postanawia zakupić 100 sztuk flag z godłem DIL wraz z drzewcem i przeznacza na ten cel kwotę 7.000 PLN.

NR 110

w sprawie dofinansowania uczestników turnieju koszykówki męskiej

§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu dofinansowuje w kwocie 1.200 PLN uczestnictwo następujących lekarzy:

1. Jerzy Kacper
  2. Lesiak Paweł
  3. Leśnikowski Michał
  4. Patkowski Mateusz
  5. Reichert Paweł
  6. Skrzypczyński Marek
  7. Sokołowski Michał
  8. Wnukiewicz Witold
- w turnieju koszykówki męskiej rozgrywanym podczas Letnich Igrzysk Lekarskich Zakopane 2006.

§ 2

Uchwały wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Drogie Koleżanki i Koledzy motocykliści oraz sympatycy motocykli!

Koło DIL przy dawnym PSK 3 uprzejmie informuje o powstaniu grupy inicjatywnej zmierzającej do założenia klubu motocyklowego przy Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej.

Wszystkich chętnych prosimy o kontakt telefoniczny z Robertem Olewińskim

– tel. 0 501 25 93 89,

Arturem Pupką

– tel. 0 601 73 91 26

lub Wiktoorem Bednarzem

– tel. 0 607 47 87 47.

Przewodniczący

Koła Izby Lekarskiej przy PSK 3

dr n. med. Jerzy Woldan

Współobywatele

Zwykli ludzie tacy jak wszędzie

Współobywatele zdolni do wszystkiego
Nawet do zabijania współobywateli

Jeszcze dzisiaj po tylu latach
Nie potrafią w spokoju sumienia pojąć

Dlaczego podnieśli kamień

Wiesław Prastowski

Nobel z medycyny dla Amerykanów

Za „Gazetą Wyborczą”:

2 października Nagrodę Nobla w medycynie i fizjologii otrzymali Amerykanie: 47-letni Andrew Z. Fire i 46-letni Craig C. Mello za odkrycie „zjawiska interferencji RNA, które polega na wyłączeniu genów za pomocą dwuniciowych fragmentów RNA”. Nagroda wynosi około 1,3 mln euro

Komisja Noblowska podkreśla, że „dzięki badaniom i odkryciom tegorocznych laureatów poznano fundamentalny mechanizm kontroli przepływu informacji genetycznej”.

Ludzki genom zawiera około 30 tys. genów, z których każda komórka wykorzystuje niewiele z nich. Gdyby każdy gen próbował wytwarzać swoje białko, w komórce zapanałaby chaos – potrzeba mechani-

zmów kontrolnych. O tym, który gen dopuścić do głosu, decyduje proces transkrypcji – przekładania informacji z DNA na mRNA (zbadany przez francuskich noblistów Francois Jacoba i Jacque Monoda). Transkrypcja przebiega podobnie u ludzi i u bakterii. Wprowadzając do bakterii ludzkie DNA, można ją skłonić, by produkowała na przykład ludzkie białko potrzebne do leczenia chorób.

Interferencję RNA wykorzystuje się szeroko w badaniach podstawowych – dzięki niej można badać funkcjonowanie genów, by w przyszłości opracować skuteczne metody leczenia chorób genetycznych i nowotworów, a także nowe odmiany zwierząt i roślin hodowlanych. W przypadku zwierząt udało się już „wyciszyć” gen odpowiedzialny za podwyższony po-

zjom cholesterolu – być może w podobny sposób uda się zapobiegać np. chorobom serca u ludzi.

Dział Doskonalenia Wyższych Kadr Medycznych informuje, że ...

... dla lekarzy i lekarzy dentystów, którzy przystąpili do specjalizacji na podstawie zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 1 lutego 1983 r. w sprawie specjalizacji lekarzy, lekarzy dentystów, magistrów farmacji oraz innych osób z wyższym wykształceniem zatrudnionych w służbie zdrowia i opiece społecznej (Dz.Urz. MZiOS nr 3 z późn. zm.) – ostatni egzamin na I i II st. specjalizacji w danej specjalności zostanie zorganizowany w wiosennej sesji egzaminacyjnej 2007 r. (dotyczy „starego trybu” odbywania specjalizacji, czyli wszystkich specjalizacji otwartych przed 1999 rokiem). Terminy składania dokumentów do egzaminu:

SESJA WIOSENNA 2007

I stopnia - do 10 stycznia,

II stopnia - do 30 listopada.

Szczegółowe informacje

Dział Doskonalenia

Wyższych Kadr Medycznych,

Wrocław, ul. Koszarowa 5,

budynek J

lub (071) 325 03 43.

Kierownik Działu Doskonalenia

Wyższych Kadr Medycznych

mgr Anna Krzesińska

Wyrazy szczerego współczucia i głębokiego żalu
drogiej Koleżance

dr n. med. BARBARZE

BRUZIEWICZ-MIKŁASZEWSKIEJ

z powodu śmierci MAMY

JANINY BRUZIEWICZ

składają Koleżanki i Koledzy z Katedry Protetyki
Stomatologicznej AM we Wrocławiu

Koleżance

dr n. med. BARBARZE

BRUZIEWICZ-MIKŁASZEWSKIEJ

członkowi Zarządu Oddziału Dolnośląskiego PTS

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

MAMY

składa Zarząd Oddziału Dolnośląskiego PTS

Drogiej Koleżance

HANI GERBER

serdeczne wyrazy współczucia z powodu śmierci

TATY

składają absolwenci AM 1986

Zapisane w pamięci (7)

Szli na zachód osadnicy...

2 sierpnia 1945 roku przedstawiciele zwycięskich mocarstw – Stalin, Truman i Attlee – podpisali w Poczdamie porozumienie, w którym określono zachodnie granice Polski oraz, w 13 punkcie, przewidziano m.in. wysiedlenie ludności niemieckiej do stref okupacyjnych pokonanych Niemiec.

Tego samego dnia w Legnicy, w siedzibie Oddziału Okręgowego Państwowego Urzędu Repatriacyjnego przy ul. Moniuszki 9, odbyła się narada kierowników powiatowych oddziałów PUR, na której kpt. Jan Pawłowski, szef Okręgu PUR, w obecności pełnomocnika Rządu RP na Okręg Administracyjny Dolnego Śląska Stanisława Piaskowskiego, przedstawił harmonogram przyjazdów do Legnicy kolejowych transportów osadników z Polski centralnej oraz omówił stan organizacyjny placówek PUR na Dolnym Śląsku. Następnie naczelnik Wydziału Osadnictwa Urzędu Wojewódzkiego zapoznał zebranych z przygotowaniami do przejęcia spodziewanych transportów repatriantów (bo tak ich nazywano) z Kresów Wschodnich.

Powiatowe oddziały PUR powołano już w większości obwodów administracyjnych, na koniec miesiąca wyznaczono termin zorganizowania ostatnich – w Brzegu, Jaworze, Miliczu i w Wałbrzychu. W kilkunastu miastach, położonych przy głównych trasach przejazdów i w węzłach komunikacyjnych, już działały punkty etapowe ze stołówkami wydającymi bezpłatne posiłki oraz ambulatoriami lekarskimi, a nawet – w kilku przypadkach – schroniskami i izbami chorych.

Przygotowania do przekazania znacznej liczby osadników podjęto już w kwietniu 1945 roku organizując Komitety Osiedlcze dla Dolnego Śląska w Kielcach, Krakowie i Rzeszowie. Współdziałały z nimi organizacje społeczne, m.in. Polski Związek Zachodni i Polski Czerwony Krzyż. Komitety zajmowały się werbunkiem osób chętnych do wyjazdu na Zachód oraz organizowały środki transportu. Szeroką akcją propagandową rozwinięto zwłaszcza w regionach pozbawionych miejsc pracy lub znacznie zniszczonych, bez szans na szybką odbudowę.

Rola głównego koordynatora i organizatora masowych przesiedleń przypadła Państwowemu Urzędowi Repatriacyjnemu, którego centrala znajdowała się w Łodzi. Stąd, już 19 kwietnia, przyjechała do Głogowa pierwsza ekipa z zamiarem powołania Oddziału Okręgowego PUR. W związku ze zniszczeniem miasta, po krótkim pobycie we Wschowie, ekipa przeniosła się 12 maja do Legnicy, gdzie przystąpiono do organizowania placówek PUR. Siedzibą za-

rzędu drugiego Oddziału Okręgowego PUR został Wrocław. 15 listopada 1945 roku utworzono Wojewódzki Oddział PUR z siedzibą zarządu we Wrocławiu. Jego dyrektorem został kpt. Jan Pawłowski, a po nim Stanisław Jarmoliński.

Pierwszy transport osadników z Kielc dotarł do Trzebnicy 20 kwietnia. W grupie liczącej ponad 300 osób obok członków ekipy Stanisława Piaskowskiego, znaleźli się działacze polityczni, małorolni chłopcy oraz pozbawieni domów i rodzin mieszkańcy zniszczonych przez okupanta osiedli i wsi. Kolejne transporty odjechały w następnych dniach kierując się do różnych punktów przeznaczenia. Do Legnicy pierwszy z nich przybył 13 czerwca przywożąc około 2 tysięcy osadników, głównie chłopów z kieleckich wsi. Większość zajęła gospodarstwa rolne w pobliskich powiatach.

Wydarzenia pierwszych lat powojennych wyznaczyły Legnicy rolę szczególną. Miasto przez kilka miesięcy było nie tylko siedzibą wojewódzkich władz administracyjnych i politycznych oraz wyjątkowo aktywnym „tygłem” różnorodnych napięć pomiędzy zdomowiającymi się tu na długie lata i korzystającymi z pełnej autonomii żołnierzami spod znaku czerwonej gwiazdy, a jego polskimi obywatelami, a także było, obok Wrocławia, najważniejszym dolnośląskim ośrodkiem osadniczym.

Po osadnikach z województw centralnych, którzy przyjechali w większych grupach transportami zorganizowanymi przez PUR i inne organizacje, a także dojechali pojedynczo zachęceni namowami przyjaciół i krewnych, do Legnicy zaczęły przybywać zapowiadane pociągami transporty repatriantów z Kresów Wschodnich, głównie z województw stanisławowskiego, lwowskiego i tarnopolskiego. Na bocznych torach, w miejscach przystosowanych do rozładunku, po kilkutygodniowej podróży wagony towarowe opuszczali nie tylko ludzie, ale również towarzyszące im zwierzęta, zwłaszcza krowy i konie oraz psy. Z wagonów wynoszono również zabrane ze „starej ziemi” dobytek, a raczej jego resztki: stare obrazy, kuferki z bielizną i porcelaną, kosze z ubraniami i pamiątki rodzinne.

Jakże inna była zawartość wagonów, którymi przyjeżdżały polskie rodziny, które już zasnęły gorzkiego chleba na zesłaniu na Syberii lub w innych odległych rejonach Związku Sowieckiego. Dla nich podróż do Ojczyzny oznaczała tylko szansę na uratowanie życia swoich najbliższych. To, co mogli stracić, już stracili.

Powiatowy Oddział PUR w Legnicy zajmował budynek przy ul. Pocz-

towej 4. Na parterze budynku znajdowała się kuchnia i stołówka, w której każdy mógł liczyć na talerz ciepłej zupy i kromkę chleba, a niekiedy nawet na większy posiłek. W biurze Oddziału PUR rejestrowano przybyłych osadników, udzielano zapomóg, a przede wszystkim, w porozumieniu z Wydziałem Osadnictwa Starostwa, udzielano informacji o możliwości uzyskania gospodarstwa, mieszkania oraz pracy.

Nie wszystkie sprawy można było załatwić od ręki. Ważną rolę spełniało schronisko zajmujące baraki przy ul. Wrocławskiej. W nich również mieścił się punkt medyczny z gabinetem lekarskim, kilkulóżkową izolatką oraz pomieszczeniem, w którym wykonywano dezynsekcję osób zaszczepionych i ich odzieży. Każdy przekraczający prógi gabinetu lekarskiego był badany i szczegółowo wypytywany o przebyte choroby. Osoby, u których stwierdzano objawy choroby zakaźnej, były izolowane i kierowane do szpitala.

„Opiekę lekarską nad tymi ludźmi sprawował dr Józef Świerkowski. Dopiero we wrześniu otrzymał pomoc po przybyciu do naszego miasta dr Bronisława Pianko [...]. Obydwaj należeli do najofiarniejszych lekarzy, śpiesząc z pomocą chorym, bez względu na porę dnia i nocy” – wspominał dr Janusz Kertyński, ówczesny legnicki lekarz miejski. „Lekarze PUR mieli bardzo dużo pracy. Odciążono ich trochę po przyjeździe do PUR dr. Jana Malinowskiego. Dokonaliśmy wówczas następującej podziału funkcji: dr Pianko pełnił obowiązki lekarza „PUR wschodniego”, dr Malinowski „zachodniego”, a dr Świerkowski zajął się organizowaniem ambulatorium w sąsiednich miejscowościach, a później i w powiatach”. [„Trudne dni”, t. 3]

Drugi Punkt Etapowy zwany „zachodnim” uruchomiono 25 lipca w dwu kamienicach przy ul. Dworcowej. Zajmował się repatriantami powracającymi z zachodu i południa Europy. Najczęściej przyjeżdżali do Legnicy pociągami z Francji, Belgii i Włoch, a w późniejszych miesiącach również z Jugosławii i Rumunii. Byli wśród nich żołnierze formacji polskich, którzy jeszcze nie zdjęli mundurów, a także rodziny dawnych emigrantów zwabione obietnicą dostaniego życia i pracy w kopalniach

wałbrzyskich i na urodzajnych wsiach dolnośląskich.

W końcu sierpnia przybyła do Legnicy delegacja oficerów amerykańskich, aby omówić warunki repatriacji do Polski prawie pół miliona Polaków przebywających w angielskiej i amerykańskiej strefie okupacyjnej. Uzgodniono, że pierwszy transport zostanie wysłany w połowie września, a kolejne w dniach następnych. [Zygmunt Szkurłatowski, „Legnica” 1998].

Na szczęście prognozy te okazały się przesadzane, ale spowodowały wzmocnienie nadzoru przez Urząd Bezpieczeństwa nad repatriantami przybywającymi z Europy Zachodniej.

Opiekę lekarską nad repatriantami pełnił początkowo lek. Józef Świerkowski, a następnie lek. Jan Malinowski. Do pomocy mieli sprawnie działające pielęgniarki i dezyn-

fektorów. W schronisku Punktu Etapowego mieściło się również ambulatorium z izolatką oraz pomieszczenie do wykonywania dezynsekcji i dezynsekcji. Czynna była również stołówka. Kierownikiem Punktu Etapowego był początkowo Jerzy Sokoluk, a następnie Jerzy Radec-

ki. Opieka sanitarna nad grupami przybyszów ze Wschodu i z Zachodu miała ważne znaczenie przeciwepidemiczne. Masowe przemieszczanie się ludności było zagrożeniem, które mogło przynieść katastrofalne następstwa. W kronikach PUR odnotowano w 1946 roku 742 chorych na czerwonkę, 879 na dur brzuszny, 352 na błonicę i 125 na dur plamisty, a także aż 5 930 chorych na zimnicę (!). Wszystkich izolowano w punktach etapowych PUR. Jednak prawdziwą plagą transportów był świerz b i wszawica oraz gruźlica i choroby weneryczne.

Stan zatrudnienia w placówkach PUR w Legnicy wzrósł w końcu 1945 roku z początkowych 13 do 123 pracowników, a wśród nich 12 pracowników medycznych, i był najwyższy na Dolnym Śląsku. Najwyższe było również obciążenie tych placówek – przez Punkt Etapowy „wschodni” przeszło 174 508 osób, a przez „zachodni” 114 803 osoby. Tylko niewielka grupka zatrzymała się w Legnicy, w której większość kamienic i reprezentacyjnych siedzib już miała dzikich lokatorów w oficerskich mundurach. Można sobie wyobrazić, jakie znaczenia dla miasta miałyby osiedlenie się w nim Polaków repatriantów z krajów Europy Zachodniej.

Przez wszystkie punkty etapowe PUR na Dolnym Śląsku przeszło 1 532 578 ekspatriantów, repatriantów i przesiedleńców. Większość z nich zdomowiała się i wrosła rodzinnymi korzeniami w przybraną ojczyznę. Dla wielu miejscem, w którym stopami dotknęli ziemi obiecanej, była Legnica.

Jerzy Bogdan Kos

Kalendarium

Państwowy Urząd Repatriacyjny Służba zdrowia

1944

7 października – PKWN powołał Państwowy Urząd Repatriacyjny (PUR). Jego głównym zadaniem był zorganizowanie i prowadzenie przesiedleń dużych grup ludności w związku ze zmianami granicy wschodniej kraju oraz spodziewanym pozyskaniem terenów zwanych Ziemiami Odzyskanymi. Siedzibą Centralnego Zarządu PUR była Łódź.

1945

20 kwietnia – Z Kielc do Trzebnicy przybyła, licząca ponad 300 osób, pierwsza grupa organizatorów polskiej administracji oraz osadników.

3 maja – We Wschowie rozpoczęła działalność grupa PUR kpt. Jana Pawłowskiego – powołano zarząd Oddziału Okręgowego PUR dla północnych obszarów Dolnego Śląska. 12 czerwca siedzibą Okręgu stała się Legnica.

10 czerwca – W Legnicy zorganizowano Powiatowy Oddział PUR, którego kierownikiem został Jan Anastasiu. Pracę w nim podjęto 11 pracowników

13 czerwca – Do Punktu Etapowego „Wschód” w Legnicy przyjechał pierwszy transport kolejowy z osadnikami z Kieleckiego. Szefem służby sanitarnej Punktu był lek. Józef Świerkowski.

25 lipca – W Legnicy zorganizowano drugi Punkt Etapowy „Zachód” dla Polaków powracających z Europy Zachodniej.

10 sierpnia – Po ogłoszeniu demobilizacji przyspieszeniu uległa akcja osadnictwa wojskowego.

15 listopada – Zarząd Oddziału Okręgowego PUR przeniósł się z Legnicy do Wrocławia i przekształcił w Zarząd Oddziału Wojewódzkiego PUR. Jego naczelnikiem nadal był kpt. Jan Pawłowski. Oddziały powiatowe PUR zorganizowano we wszystkich obwodach Dolnego Śląska.

1946-1947

Stale, z różną częstotliwością, do Punktów Etapowych przyjeżdżały transporty kolejowe z ekspatriantami z Kresów Wschodnich. Przybyło ich około 1 200 tys. W placówkach PUR zatrudnionych było około 2 tys. pracowników, a wśród nich około 100 pracowników medycznych.

1948

31 marca – Zlikwidowano komórki osadnicze w oddziałach PUR. Stan pracowników PUR zmalał do 333.

1951

22 marca – PUR zaprzestał działalności, a wszystkie jego placówki uległy likwidacji.

Źródło: „PUR 1945-1948”, Wrocław 1949

ONI ORGANIZOWALI SŁUŻBĘ MEDYCZNĄ PUR

Legnica 1945-1948

Jan Anastasiu – kierownik Powiatowego Oddziału PUR w Legnicy.

Stanisław Jarmoliński – dyrektor Wojewódzkiego Oddziału PUR we Wrocławiu.

Janusz Kertyński – legnicki lekarz miejski, organizator zakładów ochrony zdrowia.

Jan Malinowski – lekarz internista, dyrektor Szpitala Miejskiego, szef służby medycznej Punktu Etapowego „Zachód”.

Adam Pajkert – kierownik bazy transportowej PUR.

kpt. Jan Pawłowski – naczelnik Zarządu Okręgu PUR w Legnicy, a następnie Wojewódzkiego Oddziału PUR we Wrocławiu.

Bronisław Pianko – lekarz, szef służby medycznej Punktu Etapowego „Wschód”.

Jerzy Radecki – naczelnik Powiatowego Oddziału PUR.

Jerzy Sokoluk – kierownik Punktu Etapowego „Zachód”.

Józef Świerkowski – lekarz internista, szef służby medycznej Punktu Etapowego „Zachód”.

SZKICE MOTOCYKLOWE III

MUR (I)

Od wiosny 2005 minęło kilka miesięcy i na moim motorze przejechałem ze trzy tysiące kilometrów. Tak więc po pierwszych jazdach, nauce techniki pokonywania zakrętów i przeszkod oraz zapoznaniu się z samą maszyną przyszedł czas na „ubranie” cobry.

Zacząłem więc jeździć po salonach we Wrocławiu, przyglądałem się innym „ubranym” maszynom i dokonywałem pierwszych przymiarek. Kumpie z Orlego Gniazda podrzucili mi niemieckie katalogi marek dla motocyklistów. „Kurtka na wacie”, jeszcze kilka tygodni wcześniej nie wiedziałem, że takowe istnieją. Po przemyśleniach chciałem, żeby mój motor miał niepowtarzalny styl, żeby wszystko było w odpowiedniej cenie i nie było ani krzykliwe, ani zbyt proste.

Po około dwóch tygodniach podjąłem decyzję. Z USA, za pośrednictwem wrocławskiego salonu Harley'a Appaloosy, zacząłem ściągać tubę firmy Kuryakyn nad przednią lampę – u nikogo na złotach i ulicach takiej torby nie zauważyłem. Pod lampą „widziałem” małą skórzaną torebkę narzędziową, a po przejrzaniu katalogów wybrałem też małą szybę. Miałem nadzieję, że zmieści się nad tubą Kuryakyna, a razem z nią da zadowalającą osłonę od wiatru. Na baku powinien się znaleźć tank-bag, taka torba o zmiennej pojemności przyczepiana za pomocą magnesów i pasków. Oczywiście na kierownicy musi być cup holder, bo na czerwonym świetle często sięga się po coś do picia. Nie zapomniałem też o wyborze tzw. gmoła – metalowej rury chroniącej nogi motocyklisty przy upadku. Poza torbą nad przednią lampą cały przód zaplanowałem w sposób typowy.

Z tyłem motocykla chciałem trochę pokombinować, biorąc pod uwagę też względy praktyczne, zde-

cydowałem się na tylny plastikowy czarny kufer z dodatkowym światłem stop. Decyzja jest prosta. Dodatkowe bezpieczeństwo, łatwe zamykanie i odłączanie z kluczem. W takim kufrze mogę bezpieczniej przewozić bardziej wartościowe rzeczy, czy takie, które nie mogą zamoknąć. Być może kiedyś uszyję na ten plastik skórzany pokrowiec.

Standardowe prostopadłością skórzanych bocznych toreb w „ubrani” cobry najmniej mi się podobały, ponieważ motor robi się z nimi przysadzisty, ociężały i bardzo szeroki, a według mnie nie pasuje to do power cruisera. Na podstawie obrazków z katalogów, w których podane były wymiary toreb, wykonałem atrapy z kartonów i karimaty. Zrobiłem kilku przymiarek na maszynie i ostatecznie postanowiłem adaptować torby w kształcie walca. Jedna taka normalnie montowana jest na tylnym bagażniku. Takie walce na bokach tylnego błot-

nika dają efekt smukłości i podkreślają moc i szybkość mojej cobry. Skóry te były o połowę tańsze niż standardowe. Nadto były w promocji. Tak więc poza zamówioną przednią torbą wszystko, i to niemal hurtem, chciałem kupić na podstawie katalogów w marketach w Niemczech. Poszukałem w Internecie i wyszło, że najkorzystniejsze oferty są w Berlinie.

W którąś sobotę czerwca wsiadłem więc z synem Mikołajem do auta i pojechaliśmy na „wielkie” zakupy. Był słoneczny, piękny dzień, wspaniała zieleń lasów i pól wokół nas. Sama droga uzmysławiała historyczne zmiany. Były odcinki sprzed '89 i takie, które dziś określiłbyśmy – normalne, europejskie. To samo dotyczyło zabudowań wokół drogi. Nie pojechaliśmy jednak autostradą, bo coś z nią jest nie tak. Nie dosyć, że jest w budowie, to nie ma pasa awaryjnego, poza tym jest wąsko i niebezpiecznie. Nie jestem pewien, czy to coś w ogóle speł-

nia wymogi współczesnej autostrady. Wybraliśmy więc trasę obok Głogowa i przez Zieloną Górę. W Głogowie spędziłem szkolne lata i tu mam większość rodziny. W Zielonej Górze mieszka mój bardzo dobry kolega ze studiów, z którym, oprócz przyjaźni, w latach 90. łączyły mnie interesy. Kupiłem wtedy laser chirurgiczny – trzeci prywatny w Polsce – i mój przyjaciel, specjalista dermatolog, wykonywał małą chirurgię, a na podstawie swoich prac obronił pracę doktorską. Ja byłem wtedy już po wypadku i w trakcie leczenia, ale stać mnie było na wprowadzanie w życie nowych pomysłów.

Droga nam się specjalnie nie dłużyła. Rozmawialiśmy o kończącym się jego pierwszym roku w liceum i o wakacyjnych planach. Słuchaliśmy na zmianę mojej i syna muzyki. Dość przypadkowo do odtwarzacza wrzuciliśmy „The Wall” Pink Floyd'ów.

Cdn.

Andy Cross

Medicus: citius, altius, fortius

IV Igrzyska Lekarskie, Zakopane, 6-10 września 2006

Olimpia na Peloponezie u stóp wzgórza Kronion i Zakopane u podnóża Tatr.

W Zakopanem, w dniach 6-10 września 2006 po raz czwarty odbyły się Igrzyska Lekarskie. Wzięło w nich udział około 700 uczestników, startujących w licznych dyscyplinach sportowych. Konkurencje obejmowały kolarstwo górskie i szosowe, pływanie, lekkoatletykę, tenis, triathlon, trójboj siłowy, sporty zespołowe – siatkówkę (halową i plażową), koszykówkę, piłkę nożną, oraz kajakarstwo, żeglarsstwo, strzelanie, golfa, brydż i szachy.

Impreza odbywała się we wspaniałej atmosferze, z pewnością dzięki magii Zakopanego i wysiłkowi organizatorów (brawa i podziękowania dla doktora Macieja Jachymia z Nowego Targu), ale także dzięki profesji łączącej uczestników. Szybciej, wyżej, mocniej, energia i dynamika, pełne słońce na błękitnym niebie, panorama Tatr, błysk radości w oczach.

W igrzyskach nie zabrakło Koleżanek i Kolegów z Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, zdobywających medale w rozmaitych konkurencjach.

I tak **dr Piotr Szulc** zdobył srebrny medal w kolarstwie górskim, brązowy medal w jeździe na czas (konkurencje otwierające igrzyska, sukces jeszcze większy wobec

trudów aklimatyzacji i młoteczków bijących w skronie pierwszego dnia), dr Ewa Krzywicka – złoty medal w rzucie oszczepem, złoty w skoku w dal, złoty w konkurencjach biegowych: 100, 1500 i 3000 m, **dr Ewa Potoczek** – złoty medal w rzucie oszczepem, brąz w debłu z **dr Anną Zapolską**, złoty w rzucie oszczepem, **dr Anna Zapolska** – złoty medal w biegu na 100 m kobiet, srebro w skoku w dal, srebro w tenisie kobiet, srebrne medale w pływaniu na dystansach 50 i 100 m stylem klasycznym kobiet, **dr Ewa Dobryszczycka** – złoty medal w biegu na dystansie 1500 m kobiet, srebrny w biegu 400 m kobiet, brąz w tenisie kobiet, kolejny medal – srebro dla sztafety lekkoatletycznej 4x100 m w składzie: **Ewa Potoczek, Anna Zapolska, Joanna Sender, Ewa Dobryszczycka**. Koledzy **Rafał Pustelnik** i **Michał Leśnikowski** zdobyli złoty, a **Mateusz Patkowski** i **Aleksander Solarek** – brąz w siatkówce plażowej mężczyzn, **Michał Leśnikowski** i **Elżbieta Buszkiewicz** złoty, **Rafał Pustelnik** i **Alicja Buszkiewicz** – srebro, **Mateusz Patkowski** i **Magdalena Samisz** – brąz w mikstach w siatkówce plażowej, następnie dynamiczny zespół siatkarzy w składzie: **Rafał Pustelnik, Aleksander Solarek, Mateusz Patkowski, Michał Leśnikowski, Krzysztof Zakrzewski** i

Vladimir Stefanov – brąz w siatkówce halowej, **Rafał Pustelnik** – złoty w trójboju siłowym, **Krzysztof Zakrzewski** – srebro w trójboju siłowym, **Aleksander Solarek** – brąz w biegu na 1500 m, oraz **Radosław Tarkowski** – brązowy medal w pływaniu 100 m stylem klasycznym i złoty w sztafecie 7x50 m stylem dowolnym (zmodyfikowana mieszana megasztafeta). Wyniki zostały zamieszczone na stronie www.podhale-sport.pl. Miło jest stanąć na podium (na którym wcześniej dekorowano Adama Małysza), jednak „najważniejszą rzeczą w Igrzyskach Olimpijskich jest nie zwyciężyć, ale wziąć w nich udział” (Pierre de Coubertin). Wyrazy uznania dla wszystkich startujących!

Nagrodę fair play otrzymał dr Jacek Śmigieński z Łodzi, który widząc ranę tłuczoną ręką zawodnika uderzającego o ścianę basenu, odstąpił od startu, pobiegł do samochodu po narzędzia chirurgiczne i zaopatrzył ją.

Poza zawodami, imprezami towarzyszącymi, nowymi znajomościami są jeszcze Tatry (i, jeśli ktoś woli, Krupówki). Udział w imprezie przebiegającej w podobnej atmosferze i w tak pięknych okolicznościach przyrody jest wielką nagrodą i wygraną.

Zachęcam do treningów i udziału w igrzyskach w przyszłym roku.

Radosław Tarkowski

Pierwszy z prawej na podium dr Radosław Tarkowski.

Siatkówka plażowa pod Tatrami.

Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej AM we Wrocławiu, Stowarzyszenie Przyjaciół Medycyny Rodzinnej i Lekarzy Rodzinnych, Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej

KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA

21 października 2006
w godz. 9.00-14.30

w sali wykładowej Katedry Medycyny Rodzinnej przy ul. Syrokomli 1
9.00-9.30 Rejestracja uczestników konferencji
9.30-11.00 Warsztaty z EKG – dr n. med. Wojciech Kucharski
(Katedra i Klinika Kardiologii AM we Wrocławiu)
11.00-12.30 NovoMix 30 w praktyce klinicznej. Glikemia poposiłkowa.

12.30-12.45 PRZERWA NA KAWĘ

12.45-13.30 Zaburzenia rytmu i przewodnictwa. Wskazania do wszczepiania stymulatorów – dr n. med. Jerzy Śpikowski
(Wojewódzki Szpital Specjalistyczny przy ul. Kamińskiego we Wrocławiu)

13.30-14.15 Leczenie stabilnej choroby wieńcowej. Co nowego w wytycznych Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego?
14.15 Dyskusja

Zamknięcie konferencji

Rozdanie certyfikatów uczestnictwa

Każdy z uczestników sympozjum otrzyma certyfikat przyznający 5 punktów edukacyjnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 października 2004 r. (Dz.U. 04.231.2326) w sprawie sposobów dopełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego lekarzy i lekarzy dentystów.

Serdecznie zapraszamy lekarzy rodzinnych, lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz wszystkich zainteresowanych.

PARTNERZY SYMPOZJUM: NOVO NORDISK, PLIVA, SANOFI AVENTIS, SERVIER

Adres Komitetu Organizacyjnego:

Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej AM

Ul. Syrokomli 1

51-141 Wrocław

tel. (071) 325 51 57

Terminy kolejnych konferencji: 18 listopada 2006, 16 grudnia 2006

KATEDRA I ZAKŁAD MEDYCYN Y SPOŁECZNEJ AKADEMII MEDYCZNEJ im. PIASTÓW ŚLĄSKICH

zaprasza na studia podyplomowe na kierunkach

Orzecznictwo i Ubezpieczenia

oraz

Menedżer Ochrony Zdrowia

w roku akademickim 2006/2007

Orzecznictwo i Ubezpieczenia – X edycja

Studia adresowane są do absolwentów wyższych uczelni medycznych (lekarzy POZ, orzeczników, biegłych sądowych) i niemiedycznych, związanych zawodowo z problematyką ubezpieczeń. Słuchacze zapoznają się z podstawami ustawodawstwa socjalnego i ubezpieczeniowego, zasadami funkcjonowania ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych oraz na życie, orzecznictwem lekarskim dla potrzeb realizacji świadczeń w tym zakresie oraz sądowno-medycznym, zarządzaniem ryzykiem w ubezpieczeniach, zasadami ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej lekarzy i zakładów opieki zdrowotnej. Ponadto studia przygotowują do pracy w instytucjach i firmach ubezpieczeniowych, zajmujących się realizacją celów z zakresu ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych, na życie i innych.

● **Czas trwania:** 2 semestry

● **Data rozpoczęcia:** październik 2006 (X edycja)

● **Opłata za studia:** 1500 PLN za semestr od osoby

● **Wymagane dokumenty:** podanie z prośbą o przyjęcie na studia, życiorys, dyplom ukończenia studiów wyższych (lub odpis), 3 fotografie w formacie legitymacyjnym, kserokopia dowodu osobistego, 3 zaadresowane na własny adres koperty (bez znaczków).

Menedżer Ochrony Zdrowia – IX edycja

Studia adresowane są do osób – absolwentów wyższych uczelni medycznych i niemiedycznych, o silnej motywacji osiągnięcia sukcesu w życiu zawodowym, stanowiących lub chcących stanowić kadrę menedżerską w publicznych i niepublicznych jednostkach ochrony zdrowia. Słuchacze zapoznają się z zasadami prawno-ekonomicznymi funkcjonowania zakładów opieki zdrowotnej, zarządzaniem finansami, zasobami rzeczowymi, ludzkimi oraz z systemami informatycznymi w sektorze medycznym i telemedycznymi technikami świadczeń zdrowotnych; nabywają umiejętności niezbędne do uczestniczenia w kreowaniu regionalnej polityki zdrowotnej.

● **Czas trwania:** 3 semestry

● **Data rozpoczęcia:** październik 2006 (IX edycja)

● **Opłata za studia:** 1500 PLN za semestr od osoby

● **Wymagane dokumenty:** podanie z prośbą o przyjęcie na studia, życiorys, dyplom ukończenia studiów wyższych (lub odpis), 3 fotografie w formacie legitymacyjnym, kserokopia dowodu osobistego, 3 zaadresowane na własny adres koperty (bez znaczków).

Informacji o studiach udziela: sekretariat Katedry i Zakładu Medycyny Społecznej

Kierownik: prof. dr hab. Ludmiła Waszkiewicz

50-345 Wrocław, ul. Bujwida 44,

tel./fax: (071) 328-21-45

e-mail: studium@msizp.am.wroc.pl

http://www.am.wroc.pl

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Lekarska oraz Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej AM zapraszają na cykl szkoleń obowiązkowy dla lekarzy specjalizujących się w nefrologii. Do udziału zachęcamy także lekarzy specjalizujących się z chorób wewnętrznych i medycyny rodzinnej oraz specjalistów z tych dziedzin, a także wszystkich zainteresowanych tematyką.

PODYPLOMOWA SZKOŁA NEFROLOGII

Zebrania mają charakter otwarty.

Miejsce szkoleń: Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej Akademii Medycznej we Wrocławiu, wtorki godz. 12.00-13.00, biblioteka, ul. Traugutta 57, II piętro.

Za ukończenie cyklu szkolenia Komisja ds. Kształcenia Specjalistycznego i Ustawicznego TIP przyznaje 30 punktów edukacyjnych.

Program:

1. 10.10.06 – Chorzy na cukrzycę w programach dializy otrzewnowej; korzyści, ograniczenia i zagrożenia – K. Madziarska

2. 17.10.06 – Pierwotna skrobiawica nerek, postępy w badaniach nad patogenezą diagnostyką i terapią – D. Smolska

3. 24.10.06 – Skrobiawica w przebiegu chorób reumatoidalnych, wczesna diagnostyka i możliwości terapii, z ujęciem wyników zastosowania preparatu eprisodate sodium (próba kliniczna z randomizacją) – E. Słowik-Czyż

4. 31.10.06 – Wirusowe zapalenie wątroby typu B i C u chorych na schyłkową niewydolność nerek, postępowanie terapeutyczne przed i po przeszczepie nerki, wpływ na odległe przeżycie biorców i narządu – I. Dziemianko

5. 07.11.06 – Postępy w badaniach nad podłożem genetycznym pierwotnego nadciśnienia, z uwzględnieniem roli genów adducyny (adducin) w rozwoju nadciśnienia i progresji niewydolności nerek – R. Krasnowski

6. 14.11.06 – Czynniki wpływające na rozwój nefropatii w przeszczepionej nerce, postępowanie terapeutyczne: modyfikacja immunosupresji oraz inne możliwości immunosupresji – O. Vakulenko

7. 21.11.06 – Postępy w leczeniu nerkowej osteodystrofii u chorych dializowanych i u biorców przeszczepu nerki, kontrowersje wokół leczenia hiperfosfatemii, nowe analogi witaminy D, calciummimetyki – M. Kuriata-Kordek

8. 28.11.06 – Tkanka tłuszczowa jako czynnik indukujący proces zapalny, nowe podejścia terapeutyczne z uwzględnieniem blokerów receptorów cannabinoïdowych (cannabinoid receptor blockers) – D. Jezior

9. 05.12.06 – Steroidoporne humoralne odrzucanie przeszczepionej nerki – mechanizmy, postępowanie terapeutyczne: wlewy immunoglobulin, rituksymab, plazmaferezy – M. Banasik

10. 12.12.06 – Komórki dendrytyczne, biologia, znaczenie w immunologii transplantacyjnej – M. Magott-Procelewska

11. 20.12.06 – Znaczenie receptorów aktywowanych przez peroksisomy (peroxisome proliferator activated receptors) w rozwoju powikłań sercowo-naczyniowych u chorych na przewlekłą niewydolność nerek – T. Gołębiowski

12. 09.01.07 – Mechanizmy włóknienia otrzewnej w programie dializoterapii otrzewnowej, udział czynników genetycznych i klinicznych – J. Penar

13. 16.01.07 – Znaczenie granulocytów obojętnochłonnych i monocytów w rozwoju uszkodzeń niedokrwienno-reperfuzyjnych i w procesach odrzucania przeszczepionej nerki – M. Zynek-Litwin

14. 23.01.07 – Rola receptorów Toll w aktywacji limfocytów T i jako mediatorów kłębuszkowych zapaleń nerek – K. Kazimierzczak

15. 30.01.07 – Ocena wycinków nerek; konferencja patomorfologiczno-kliniczna – zaproszeni goście z Katedry Anatomii Patologicznej – organizator O. Mazanowska

16. 06.02.07 – Toczniove zapalenie nerek i układowe zapalenia naczyń – nowe możliwości terapeutyczne poza steroidami i lekami cytostatycznymi – D. Kamińska

17. 13.02.07 – Proteomika (proteomics) i metabolomika (metabolomics) – nowe narzędzia w diagnostyce chorób nerek – D. Drulis

18. 20.02.07 – Nefronektyna (nephronectin) i podocytonia jako nowe wskaźniki uszkodzenia kłębuszkowej ściany naczyniowej w glomerulopatiach – O. Mazanowska

19. 27.02.07 – Nowe zasady zapobiegania i leczenia zakażeń gronkowcowych u chorych hemodializowanych – W. Letachowicz

20. 06.03.07 – Oporność niedokrwistości przewlekłej niewydolności nerek na erytropoetynę, rola hepcydyny (hepcidin) – G. Szymańska

21. 13.03.07 – Czynniki genetyczne w patogenezie kamicy nerkowej, przegląd współczesnych badań z implikacjami terapeutycznymi – S. Zmonarski

22. 20.03.07 – Przyczyny niedoborów potasu – kiedy i jak uzupełniać? – B. Penar

23. 27.03.07 – Diagnostyka różnicowa i leczenie ciężkiej kwasicy metabolicznej – M. Szymczak

24. 03.04.07 – Microarrays i multiplex PCR – nowe możliwości diagnostyczne, objaśnienia dla klinicystów – K. Kościelska-Kasprzak

25. 17.04.07 – Strategie poprawy drożności dostępu naczyniowego u chorych hemodializowanych, techniki obrazowania przetok tętniczo-żylnych z uwzględnieniem wielowarstwowej tomografii komputerowej (multislice computed tomography) – K. Letachowicz

26. 24.04.07 – Naturalne oraz indukowane (adaptive) regulatorowe limfocyty T i komórki pamięci T, mechanizmy generacji, wędrówki i wpływ na wyniki przeszczepienia nerki – M. Krajewska

27. 08.05.07 – Progenitorowe komórki śródbłonka – potencjał do naprawy uszkodzenia ściany naczyniowej w przewlekłych chorobach nerek, wstępne wyniki własnych badań – E. Wątopek

28. 15.05.07 – Nowe mechanizmy kalcyfikacji w schyłkowej niewydolności nerek, znaczenie białek morfogenicznych (BMP-2/BMP-7) – T. Porażko

29. 22.05.07 – Leki immunosupresyjne a zagrożenie powikłaniami sercowo-naczyniowymi po przeszczepie nerki – B. Dubiński

30. 29.05.07 – Immunoregulacyjne aktywności białek szoku cieplnego (HSP 60 peptides) w przeszczepach narządowych – O. Wędzina

31. 05.06.07 – Postępowanie w procesach nowotworowych u biorców przeszczepu nerki – M. Kusztal

32. 12.06.07 – Monitorowanie stężeń leków immunosupresyjnych u biorców przeszczepu nerki (tacrolimus, cyklosporyna, mykofenolan mofetilu, rapamycyna); metody, pożądane zakresy, znaczenie C2 w odniesieniu do cyklosporyny, częstość wykonywania oznaczeń – B. Tyran

33. 19.06.07 – Zwrodnienie wielotorbielowate nerek, podłoże genetyczne, patofizjologia i rysujące się możliwości terapii – H. Bartosik

34. 26.06.07 – Problem depresji i przewlekłego bólu u chorych na schyłkową niewydolność nerek w programach dializoterapii – E. Trafidło

KURSY

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Lekarska oraz Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Alergologii AM zapraszają lekarzy chorób wewnętrznych, pediatrii, pulmonologii, dermatologii i laryngologii oraz zainteresowanych lekarzy innych specjalności na kurs doskonalący z zakresu alergologii podstawowej i klinicznej:

PODSTAWY ALERGOLOGII KLINICZNEJ – PATOGENEZA, DIAGNOSTYKA I TERAPIA CHOROBY ALERGICZNYCH

Kierownik naukowy kursu: **prof. dr hab. Janusz Patkowski**
Miejsce kursu: Dolnośląska Izba Lekarska, sala wykładowa, ul. Matejki 6 we Wrocławiu
Termin kursu: **11-12.01.2006 r. od godz. 8.00 do 16.30 z przerwą obiadową**
Liczba miejsc: 40-50
Cena **70,00 zł**
16 punktów edukacyjnych.

Program kursu: I DZIEŃ

8.10 Otwarcie kursu – prof. dr hab. Janusz Patkowski
8.20-9.00 Podstawy immunologiczne i genetyczne chorób alergicznych – prof. dr hab. Marek Jutel
9.05-9.45 Epidemiologia i profilaktyka chorób alergicznych – prof. dr hab. Janusz Patkowski
9.50-10.30 Patogeneza, podział i obraz kliniczny astmy oskrzelowej – dr Rafał Dobek
10.50-11.30 Stan astmatyczny – patogeneza, postępowanie lecznicze – dr Wojciech Barg
11.35-12.15 Leczenie astmy oskrzelowej – prof. dr hab. Maria Kraus-Filarska
12.20-13.00 Astma zawodowa. Alergia na lateks – dr Andrzej Obojski
14.10-14.50 Diagnostyka spirometryczna chorób obturacyjnych płuc – dr Ewa Liebhart
14.55-15.35 Alergiczny nieżyt nosa i spojówek, patogeneza, współistnienie z astmą oskrzelową, leczenie – dr Ewa Bogacka
15.40-16.20 Pokrzywka i obrzęk naczyniowy, patogeneza, podział, leczenie – dr Anna Dor-Wojnarowska

II DZIEŃ

8.10-8.50 Przewlekła obturacyjna choroba płuc – patogeneza, podobieństwa i różnice z astmą oskrzelową, leczenie – prof. dr hab. Jerzy Liebhart
8.55-9.35 Astma i choroba obturacyjna płuc wieku podeszłego – dr Zbigniew Machaj
9.40-10.20 Alergia na leki i jodowe środki kontrastowe – prof. dr hab. Janusz Patkowski
10.40-11.20 Podstawy immunoterapii klinicznej, alergia na jad owadów błonkoskrzydłych – dr Marita Nittner-Marszałka
11.25-12.05 Atopowe i kontaktowe zapalenia skóry – dr Grażyna Szybejko-Machaj
12.10-12.50 Alergia na pokarmy – diagnostyka, postępowanie prewencyjne – prof. dr hab. Andrzej Boznański
14.15-14.55 Idiosynkrazja na aspirynę i NLPZ. Astma aspirynowa – prof. dr hab. Maryla Krasnowska
15.00-15.40 Anafilaksja, wstrząs anafilaktyczny – leczenie – dr Krzysztof Wytrychowski
15.45-16.25 Testy alergiczne. Diagnostyka laboratoryjna chorób alergicznych – prof. dr hab. Wojciech Mędrala
16.30 Zamknięcie kursu – prof. dr hab. Janusz Patkowski
Zgłoszenia na kurs do końca listopada 2006 r. przyjmowane będą w Dziekanacie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego AM. Adres: Dziekanat WLKP, ul. J. Mikulicza-Radeckiego 5, 50-368 Wrocław. Szczegółowe informacje pod numerem tel. (071) 784 11 57 oraz e-mail: ksztpod@dwl.am.wroc.pl

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Lekarska oraz Katedra i Zakład Mikrobiologii AM zapraszają lekarzy specjalizujących się w mikrobiologii lekarskiej, chorobach wewnętrznych, intensywnej terapii, neonatologii, pediatrii, chirurgii i innych dziedzinach klinicznych na kurs zalecany dla specjalizujących się w mikrobiologii – z listy CMKP:

SPECYFIKA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH ZWIĄZANA Z CHARAKTEREM ODDZIAŁU

Kierownik naukowy kursu: **dr Marzena Bartoszewicz**
Miejsce kursu: Sala Klubowa w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej, Wrocław, ul. Matejki 6
Termin kursu: **28.11.2006 r., godz. 9.00-16.30**
Liczba uczestników: powyżej 10 osób
Kurs bezpłatny. **8 punktów edukacyjnych.**

Program kursu (każdy wykład trwa 90 min):

1. Zakażenia szpitalne – definicja – dr Beata Mączyńska
2. Zakażenia na OIT – dr Małgorzata Stankiewicz
3. Zakażenia na oddziałach pediatrycznych – dr Marzena Bartoszewicz
4. Zakażenia na oddziałach onkologicznych – dr Beata Kowalska-Krochmal
5. Zakażenia szpitalne na oddziałach zabiegowych – dr Małgorzata Fleischer
Zgłoszenia na kurs do końca października 2006 r. przyjmowane będą w Dziekanacie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego AM, tel. (071) 784 11 57 oraz e-mail: ksztpod@dwl.am.wroc.pl

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Katedra i Klinika Otolaryngologii AM oraz Dolnośląska Izba Lekarska zapraszają lekarzy do wzięcia udziału w kursie zalecanym do specjalizacji w otorynolaryngologii – z listy CMKP:

PODSTAWY OTONEUROLOGII Z WYBRANYMI ZAGADNIENIAMI OTOLOGII

Kierownik naukowy kursu: **prof. dr hab. Lucyna Pośpiech**
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Otolaryngologii AM, Wrocław, ul. T. Chałubińskiego 2
Termin kursu: **26-27.10.2006 r.**
Liczba miejsc: 20
Kurs bezpłatny. Uczestnicy kursu otrzymują **11 punktów edukacyjnych.**

Program kursu: I DZIEŃ Wykłady

1. Wybrane zagadnienia z anatomii ucha wewnętrznego i części ośrodkowej narządu słuchu i przedsionkowego – prof. dr hab. Lucyna Pośpiech (45 min.)
2. Podstawy fizjologii narządu przedsionkowego. Mechanizmy oczopląsu przedsionkowego i optokinetycznego – prof. dr hab. Lucyna Pośpiech (45 min.)
3. Schemat wywiadu i ogólnego badania otoneurologicznego – dr Krystyna Orendorz-Frączkowska (45 min.)
4. Wybrane zespoły i jednostki w otoneurologii – prof. dr hab. Lucyna Pośpiech (45 min.)
5. Elektronystagmografia i videonystagmografia – podstawy. Możliwości diagnostyczne, ograniczenia – dr Krystyna Orendorz-Frączkowska (40 min.)
6. Badanie elektrofizjologiczne narządu przedsionkowego (wywołane potencjały przedsionkowe oraz miogenne) – dr Krystyna Orendorz-Frączkowska (20 min.)
7. Posturografia i kraniokorpografia (podstawy, znaczenie diagnostyczne, interpretacja wyników) – dr Wojciech Gawron (30 min.)
8. Zawroty głowy w schorzeniach ogólnoustrojowych – dr Krystyna Orendorz-Frączkowska (30 min.)

II DZIEŃ

Wykłady

1. Zawroty i zaburzenia równowagi w niektórych schorzeniach neurologicznych – prof. dr hab. Lucyna Pośpiech (60 min.)
2. Leczenie farmakologiczne zawrotów głowy i zaburzeń równowagi – dr Jarosław Iwankiewicz (30 min.)
3. Kinezyterapia zawrotów głowy i zaburzeń równowagi – prof. dr hab. Lucyna Pośpiech (45 min.)
4. Współczesne poglądy na niedosłuchy odbiorcze – etiopatogeneza, diagnostyka, leczenie – prof. dr hab. Lucyna Pośpiech (45 min.)
5. Nagła głuchota – przyczyny, diagnostyka i leczenie – dr hab. Marek Bochnia (45 min.)
6. Perlaki ucha – patomechanizm powstawania, leczenie – dr Marzena Jaworska (45 min.)
7. Zabiegi rekonstrukcyjne w chorobach ucha środkowego – prof. dr hab. Lucyna Pośpiech (45 min.)
8. Otoskleroz, tympanoskleroz, otitis media adhesiva: diagnostyka i leczenie – dr Marzena Jaworska (45 min.)
Zakończenie kursu – test.

Zgłoszenia na kurs do 13 października 2006 r. przyjmowane będą w Dziekanacie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego AM. Prosimy o przystanie wypełnionego formularza zgłoszeniowego kursanta (do pobrania na stronach www.am.wroc.pl/kurspod.html) na adres: Dziekanat WLKP – Anna Zawłódzka, ul. J. Mikulicza-Radeckiego 5, 50-368 Wrocław. Szczegółowe informacje pod numerem tel. (071) 784 11 60, fax. (071) 784 01 10 oraz e-mail: jankow@dwl.am.wroc.pl

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Katedra i Klinika Otolaryngologii AM oraz Dolnośląska Izba Lekarska zapraszają lekarzy specjalizujących się w dziedzinie otolaryngologii do wzięcia udziału w kursie specjalizacyjnym – z listy CMKP:

ONKOLOGIA W OTOLARYNGOLOGII

Kierownik naukowy kursu: **prof. dr hab. Tomasz Kręcicki**
Miejsce kursu: Pracownia Foniatrii Katedry i Kliniki Otolaryngologii AM Wrocław, ul. T. Chałubińskiego 2, tel.: (071) 784 24 76, (071) 784 24 77
Termin kursu: **20-24.11. 2006 r.**
Liczba miejsc: 15
Kurs bezpłatny. Uczestnicy kursu otrzymują **23 punkty edukacyjne.**

Program kursu: I DZIEŃ Wykłady

1. Epidemiologia nowotworów głowy i szyi – dr Tomasz Załowski (1 godz.)
2. Układ chłonny u chorych z nowotworami głowy i szyi – prof. dr hab. Dariusz Wołowicz (2 godz.)
3. Stany przedrakowe głowy i szyi – prof. dr hab. Tomasz Kręcicki (1 godz.)
4. Zastosowanie endoskopii w diagnostyce i leczeniu nowotworów zatok – dr Krzysztof Preś (2 godz.)
5. Nowotwory części nosowej gardła – diagnostyka i leczenie – prof. dr hab. Maria Zalesska-Kręcicka (1 godz.)

II DZIEŃ

Wykłady

1. Nowotwory ucha – diagnostyka i leczenie – prof. dr hab. Lucyna Pośpiech
2. Nowotwory ślinianek – dr Krzysztof Preś
3. Nowotwory gardła środkowego i dolnego – prof. dr hab. Tomasz Kręcicki
4. Zasady działania aparatury do diagnostyki endoskopowej i videostroboskopowej krtani – mgr inż. Robert Niewęłowski
Zajęcia praktyczne
1. Diagnostyka endoskopowa raka krtani – badanie pacjentów – prof. dr hab. Maria Zalesska-Kręcicka (2 godz.)

III DZIEŃ

Wykłady

1. Brachyterapia w nowotworach głowy i szyi – prof. dr hab. Roman Makarewicz (2 godz.)
2. Zastosowanie lasera CO2 w nowotworach głowy i szyi – prof. dr hab. Tomasz Kręcicki (1 godz.)
3. Diagnostyka histologiczna w nowotworach głowy i szyi – prof. dr hab. Michał Jeleń (1 godz.)
4. Zastosowanie markerów nowotworowych w diagnostyce i przewidywaniu wyników – prof. dr hab. Michał Jeleń (1 godz.)
5. Wykorzystanie bakteriofagów w terapii pacjentów z chorobą nowotworową – prof. dr hab. Andrzej Górski, dr Beata Weber-Dąbrowska (1 godz.)

Zajęcia praktyczne

1. Prezentacja filmów: Zabiegi onkologiczne z wykorzystaniem lasera CO2 (1 godz.)

IV DZIEŃ

Wykłady

1. Guzy masywu szczękowo-sitowego i jamy ustnej – dr Klaudiusz Łuczak (2 godz.)
2. Zabiegi odtwórcze w przebiegu nowotworów głowy i szyi – dr Klaudiusz Łuczak (2 godz.)
3. Genetyka nowotworów głowy i szyi – prof. dr hab. Małgorzata Sasiadek (1 godz.)
4. Chłoniaki nosogardła – diagnostyka i leczenie – prof. dr hab. Kazimierz Kulickowski (1 godz.)

Zajęcia praktyczne

1. Rehabilitacja po zabiegach całkowitej laryngektomii – lek. Monika Morawska-Kochman (1 godz.)

V DZIEŃ

Wykłady

1. Badania rentgenowskie, KT, MR w diagnostyce nowotworów głowy i szyi – dr Roman Badowski (1 godz.)
2. Ultrasonografia w nowotworach głowy i szyi – dr Barbara Nienartowicz (1 godz.)
3. Radioterapia w nowotworach głowy i szyi – dr Barbara Winkler (1 godz.)
4. Hormony sterydowe u chorych na raka krtani – prof. dr hab. Marek Mędraś (1 godz.)
Zakończenie kursu – test, wydanie certyfikatów.

Zgłoszenia na kurs do 20 października 2006 r. przyjmowane będą w Dziekanacie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego AM. Prosimy o przystanie wypełnionego formularza zgłoszeniowego kursanta (do pobrania na stronach www.am.wroc.pl/kurspod.html) na adres: Dziekanat WLKP – Anna Zawłódzka, ul. J. Mikulicza-Radeckiego 5, 50-368 Wrocław. Szczegółowe informacje pod numerem tel. (071) 784 11 60, fax. (071) 784 01 10 oraz e-mail: jankow@dwl.am.wroc.pl

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Lekarska oraz Katedra i Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej AM zapraszają chirurgów, pulmonologów, lekarzy medycyny rodzinnej na kurs doskonalący:

POSTĘPY W CHIRURGII KLATKI PIERSIOWEJ

Kierownik naukowy kursu: **prof. dr hab. Jerzy Kołodziej**
Miejsce kursu: Sala Konferencyjna Dolnośląskiego Centrum Chorób Płuc, ul. Grabiszyńska 105 we Wrocławiu
Termin kursu: **16.11.2006 r., w godz. 10.00-15.00**
Liczba uczestników: 10-50
Kurs bezpłatny. 5 punktów edukacyjnych.

Program kursu:

10.00-10.15 Otwarcie kursu: Chirurgia klatki piersiowej we współczesnej medycynie – *prof. dr hab. Jerzy Kołodziej*
10.15-11.00 Skojarzone leczenie chirurgiczne niedrobnokomórkowego raka płuca – *dr Marek Marciniak*
11.00-11.45 Urazy klatki piersiowej – *dr Krzysztof Gietkiewicz*
11.45-12.30 Zwężenia górnych dróg oddechowych – taktyka postępowania – *dr Małgorzata Kornniewska*
12.30-13.15 Zniekształcenia budowy klatki piersiowej – możliwości leczenia operacyjnego – *dr Adam Rzechonek*
13.15-14.00 Wyсіki opłucnowe – *dr Grzegorz Kacprzak*
14.00-14.45 Transplantacja płuca – *lek. Konrad Pawełczyk*
Zgłoszenia na kurs do końca października 2006 r. będą przyjmowane w Dziekanacie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego AM, tel. (071) 784 11 57 oraz e-mail: ksztpod@dwl.am.wroc.pl

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Lekarska oraz Klinika Zaburzeń Rozwojowych Płodu AM zapraszają lekarzy ginekologów położników oraz specjalizujących się w tej specjalności na kurs zalecany do specjalizacji w ginekologii i położnictwie – z listy CMKP:

PROFILAKTYKA, DIAGNOSTYKA I TERAPIA ZABURZEŃ ROZWOJOWYCH PŁODU

Kierownik naukowy kursu: **prof. dr hab. Jerzy Zalewski dr n. med. Jerzy Florjański**
Miejsce kursu: sala seminaryjna klinik, ul. Dyrekcyjna 5/7 we Wrocławiu

Termin kursu: **7.11.2006 r., godz. 9.00-15.00**

Liczba uczestników: 10-30 osób

Kurs bezpłatny. 7 punktów edukacyjnych.

Program kursu:

1. Wprowadzenie – *prof. dr hab. Jerzy Zalewski*
2. Kliniczne aspekty diagnostyki prenatalnej – *dr n. med. Marek Nowak* (20 min.)
3. Markery biofizyczne i biochemiczne wrodzonych wad rozwojowych – *lek. Ignacy Barwiński* (40 min.)
4. Profilaktyka wrodzonych wad rozwojowych – *dr n. med. Jerzy Florjański* (30 min.)
5. Terapia wybranych wad rozwojowych płodu – *lek. Sławomir Gosztyła* (30 min.)
6. Prezentacja wybranych wad rozwojowych płodu – *prof. dr hab. Jerzy Zalewski* (40 min.)
7. Dokumentacja badania ultrasonograficznego w diagnostyce prenatalnej – *dr n. med. Jerzy Florjański* (40 min.)
8. Zajęcia praktyczne – prezentacja zaburzeń rozwojowych płodu w badaniu USG – *dr n. med. Jerzy Florjański* (120 min.)
Zgłoszenia na kurs do 10 października 2006 r. przyjmowane będą w Dziekanacie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego AM. Prosimy o przysłanie wypełnionego formularza zgłoszeniowego kursanta (do pobrania na stronach www.am.wroc.pl/kurspod.html) na adres: Dziekanat WLKP – Elżbieta Adamczyk, ul. J. Mikulicza-Radeckiego 5, 50-368 Wrocław. Szczegółowe informacje pod numerem tel. (071) 784 11 57 oraz e-mail: ksztpod@dwl.am.wroc.pl

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Lekarska oraz Katedra Onkologii i Klinika Ginekologii Onkologicznej AM zapraszają lekarzy różnych specjalności na kurs doskonalący:

ONKOLOGIA DLA LEKARZY PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ

Kierownik naukowy kursu: **prof. dr hab. Jan Kornafel**
Miejsce kursu: Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej AM we Wrocławiu, ul. Syrokomli 1

Termin kursu: **8.12.2006 r., w godz. 9.00-14.00**

Liczba miejsc: 10-100

Kurs bezpłatny. 5 punktów edukacyjnych.

Program kursu:

9.00-9.30 Wprowadzenie – *prof. dr hab. Jan Kornafel*
9.30-10.30 Postępy w chirurgii onkologicznej – *dr Rafał Matkowski*
10.30-11.30 Postępy w radioterapii – *dr Iwona Gisterek*
11.30-12.30 Postępy w chemioterapii nowotworów – *dr Aleksandra Łacko*
12.30-13.30 Postępy w ginekologii onkologicznej – *dr Małgorzata Rusiecka*
Zgłoszenia na kurs do 15 listopada 2006 r. przyjmowane będą w Dziekanacie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego AM, tel. (071) 784 11 57 oraz e-mail: ksztpod@dwl.am.wroc.pl

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Lekarska oraz Klinika Ginekologii II Katedry Ginekologii i Położnictwa AM zapraszają lekarzy specjalizujących się w ginekologii i położnictwie (IV lub V rok) na kurs specjalizacyjny – z listy CMKP:

DIAGNOSTYKA I LECZENIE CHOROÓB NOWOTWOROWYCH NARZĄDÓW PŁCIOWYCH

Kierownik naukowy kursu: **dr hab. Marian Stanisław Gabryś prof. nadzw.**

Miejsce kursu: II Katedra Ginekologii i Położnictwa AM we Wrocławiu, ul. Dyrekcyjna 5/7

Termin kursu: **27.11- 01.12.2006 r.**

Liczba uczestników: 30

Kurs bezpłatny. 28 punktów edukacyjnych.

Program kursu:

Wykłady

1. Epidemiologia nowotworów narządu płciowego – *dr n. med. Marek Elias* (1 godz.)
2. Cytodiagnostyka onkologiczna – *dr n. med. Jerzy Florjański* (1 godz.)
3. Molekularne podstawy karcinogenezy – *dr n. med. Andrzej Popiela* (1 godz.)
4. Etiopatogeneza i profilaktyka raka szyjki macicy – *dr n. med. Lesław Sozański* (1 godz.)
5. Obraz kliniczny i diagnostyka raka szyjki macicy – *dr n. med. Marcin Jędryka* (1 godz.)
6. Zasady leczenia raka szyjki macicy – *dr n. med. Aleksander Pietkiewicz* (1 godz.)
7. Przerosty endometrium – diagnostyka i leczenie – *dr Izabela Gasińska-Drozdowska* (1 godz.)
8. Adenomioza – diagnostyka i leczenie – *prof. dr hab. Marian Goluda* (1 godz.)
9. Nowotwory złośliwe trzonu macicy – objawy kliniczne, diagnostyka – *dr hab. Marian Stanisław Gabryś prof. nadzw.* (2 godz.)
10. Zasady leczenia nowotworów trzonu macicy – *dr Izabela Gasińska-Drozdowska* (1 godz.)
11. Histopatologia nowotworów jajnika. Guzy o granicznej złośliwości – *prof. dr hab. Jerzy Rabczyński* (2 godz.)
12. Etiopatogeneza i profilaktyka raka jajnika – *dr n. med. Jacek Robaczyński* (1 godz.)
13. Nowotwory gondalne i germinalne jajnika – podział, objawy kliniczne i leczenie – *dr n. med. Jarosław Pajak* (1 godz.)
14. Leczenie chirurgiczne raka jajnika – *dr hab. Marian Stanisław Gabryś prof. nadzw.* (1 godz.)
15. Chemioterapia raka jajnika. Monitorowanie skuteczności leczenia – *dr n. med. Magdalena Płaczek* (1 godz.)
16. Rozrosty i nowotwory trofoblastu – etiologia, diagnostyka, objawy, leczenie – *dr hab. Jerzy Heimrath* (1 godz.)
17. Nowotwory sromu – diagnostyka, objawy kliniczne, zasady leczenia – *dr n. med. Marek Pochwałowski* (1 godz.)
18. Nowotwory pochwy – diagnostyka, obraz kliniczny, leczenie – *dr n. med. Cyprian Goluda* (1 godz.)

Zajęcia praktyczne

1. Vulvectomia – transmisja z sali operacyjnej, udział w zabiegu operacyjnym – *dr hab. Marian Stanisław Gabryś prof. nadzw.* (2 godz.)
2. Operacja sposobem Wertheima – transmisja z sali operacyjnej, udział w zabiegu operacyjnym – *dr n. med. Jacek Robaczyński* (2 godz.)
3. Leczenie operacyjne raka błony śluzowej macicy – transmisja z sali operacyjnej, udział w zabiegu operacyjnym – *dr n. med. Aleksander Pietkiewicz* (2 godz.)
4. Leczenie operacyjne raka jajnika – transmisja z sali operacyjnej, udział w zabiegu operacyjnym – *dr n. med. Marcin Jędryka* (2 godz.)

Zaliczenie kursu – kolokwium ustne.

Zgłoszenia na kurs do 15 października 2006 r. przyjmowane będą w Dziekanacie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego AM. Prosimy o przysłanie wypełnionego formularza zgłoszeniowego kursanta (do pobrania na stronach www.am.wroc.pl/kurspod.html) na adres: Dziekanat WLKP – Elżbieta Adamczyk, ul. J. Mikulicza-Radeckiego 5, 50-368 Wrocław. Szczegółowe informacje pod numerem tel. (071) 784 11 57 oraz e-mail: ksztpod@dwl.am.wroc.pl

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Lekarska oraz Katedra i Klinika Endokrynologii Wieku Rozwojowego AM zapraszają zainteresowanych lekarzy na kurs doskonalący, zalecany dla specjalizujących się w endokrynologii – z listy CMKP:

WYBRANE PROBLEMY ENDOKRYNOLOGICZNE WIEKU ROZWOJOWEGO

Kierownik naukowy kursu: **dr hab. Anna Noczyńska**
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Endokrynologii Wieku Rozwojowego AM, 50-376 Wrocław, ul. H. Wrońskiego 13 c – sala wykładowa (parter)

Termin kursu: **20-21.10.2006 r.**

Liczba uczestników: 20

Kurs bezpłatny. Uczestnicy kursu otrzymują 13 punktów edukacyjnych.

Program kursu:

I DZIEŃ – Wykłady

1. Prezentacja ciekawych przypadków klinicznych – *dr Jolanta Bieniasz* (60 min.)
2. Problem niedoboru jodu i choroba guzkowa tarczycy – *dr Teresa Żak* (45 min.)
3. Nadczynność i niedoczynność tarczycy u dzieci – diagnostyka i leczenie – *dr Teresa Żak* (45 min.)
4. Badania ultrasonograficzne i scyntygrafia w chorobach tarczycy – *dr Aleksander Basiak* (30 min.)
5. Wrodzony przerost kory nadnerczy – rozpoznanie, leczenie farmakologiczne i chirurgiczne wg obowiązującego konsensusu – *dr hab. Anna Noczyńska* (60 min.)
6. Zaburzenia dojrzewania płciowego – diagnostyka, leczenie farmakologiczne – *dr Ewa Barg* (45 min.)
7. Moczówka prosta – różnicowanie, obraz kliniczny, leczenie – *dr Aleksander Basiak* (45 min.)
8. Zaburzenia wzrostu – diagnostyka, leczenie – *dr hab. Anna Noczyńska* (45 min.)
9. Choroby przytarczyc – *dr Aleksander Basiak* (45 min.)
10. Zaburzenia endokrynologiczne w otyłości – diagnostyka, leczenie, profilaktyka. Cukrzyca typu 2 u dzieci młodzieży – *dr Ewa Głęb* (45 min.)

II DZIEŃ – Wykłady

1. Problemy ginekologiczne u dziewcząt w okresie dojrzewania – dyskusja panelowa z udziałem ginekologów (60 min.)
2. Zaburzenia różnicowania płci – *dr Ewa Barg* (45 min.)
3. Dysgeneza gonad. Zespół Turnera diagnostyka, leczenie – *dr Beata Wikiera* (45 min.)
4. Zaburzenia metaboliczne i hormonalne w zespole jajnika torbielkowego – *dr Beata Wikiera* (45 min.)
5. Zaburzenia funkcji przytarczyc – *dr Jolanta Bieniasz* (45 min.)
6. Jadłowstręt psychiczny w aspekcie zaburzeń endokrynologicznych – *dr hab. Anna Noczyńska* (45 min.)
7. Osteopenia, osteoporoza – objaw czy niezależna choroba – *dr Teresa Żak* (45 min.)
Zgłoszenia na kurs do 13 października 2006 r. przyjmowane będą w Dziekanacie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego AM. Szczegółowe informacje pod numerem tel. (071) 784 11 60, fax (071) 784 01 10 oraz e-mail: jankow@dwl.am.wroc.pl.

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Lekarska oraz Katedra i Klinika Transplantacji Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej AM zapraszają lekarzy pierwszego kontaktu i lekarzy rodzinnych oraz pediatrów specjalizujących się w onko-hematologii dziecięcej na kurs zalecany do specjalizacji – z listy CMKP:

POSTĘP W DIAGNOSTYCE I LECZENIU NOWOTWORÓW U DZIECI

Kierownik naukowy kursu: **prof. dr hab. Alicja Chybicka**
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Transplantacji Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej AM (biblioteka), ul. Bujwida 44, Wrocław
Termin kursu: **23.11.2006 r., godz. 9.00-14.00**
Liczba uczestników: 5-40
Kurs bezpłatny. Uczestnicy kursu otrzymują 4 punkty edukacyjne.

Program kursu:

1. Zasady nowoczesnej diagnostyki nowotworów z uwzględnieniem najczęściej popełnianych błędów – *dr hab. Bernarda Kazanowska* (45 min.)
2. Postęp w leczeniu nowotworów u dzieci – *prof. dr hab. Alicja Chybicka* (45 min.)
3. Rola przeszczepiania szpiku w leczeniu nowotworów u dzieci – *dr Ewa Górczyńska, dr Jacek Toporski, dr Krzysztof Kałwak, lek. Dominik Turkiewicz, lek. Małgorzata Słociak* (45 min.)
4. Opieka psychologiczna nad dzieckiem chorym na nowotwór – *mgr M. Klimaszewska-Pyka* (45 min.)
5. Zwalczanie bólu i opieka terminalna – *dr Waldemar Gołębowski* (45 min.)
Zgłoszenia na kurs do końca października 2006 r. przyjmowane będą w Dziekanacie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego AM. Prosimy o przysłanie wypełnionego formularza zgłoszeniowego kursanta (do pobrania na stronach www.am.wroc.pl/kurspod.html) na adres: Dziekanat WLKP – Anna Zawłódzka, ul. J. Mikulicza-Radeckiego 5, 50-368 Wrocław. Szczegółowe informacje pod numerem tel. (071) 784 11 60, fax (071) 784 01 10 oraz e-mail: jankow@dwl.am.wroc.pl

Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. Piastów Śl. we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Lekarska oraz Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii AM zapraszają lekarzy specjalizujących się w zakresie angiologii na kurs specjalizacyjny wprowadzający, – z listy CMKP:

WPROWADZENIE DO SPECJALIZACJI W ZAKRESIE ANGIOLOGII

Kierownik naukowy kursu: **prof. dr hab. Rajmund Adamiec**
Miejsce kursu: Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii AM, Wrocław, ul. J. Poniatowskiego 2
Termin kursu: **20-24.11.2006 r., godz. 8.00**
Liczba miejsc: 50

Dla specjalizujących się w angiologii kurs bezpłatny. Uczestnicy kursu otrzymują 26 punktów edukacyjnych.

Program kursu:

I DZIEŃ

Wykłady

1. Wprowadzenie. Epidemiologia, czynniki ryzyka, genetyka chorób naczyń – prof. dr hab. Rajmund Adamiec (1 godz.)
2. Wrodzone defekty naczyniowe – dr Wiesława Rychlik-Golema (1 godz.)
3. Diagnostyka chorób naczyń w oparciu o badanie przedmiotowe – dr Maciej Czarnacki (1,5 godz.)
4. Badania dodatkowe nieinwazyjne ze szczególnym omówieniem – dr Maciej Czarnacki (2 godz.)

- próby marszowej
- pomiaru ciśnienia segmentarnego

Zajęcia praktyczne

1. Demonstracja próby marszowej na bieżni – dr Maciej Czarnacki, dr Edyta Sutkowska, lek. Michał Wdowczyk (1,5 godz.)

II DZIEŃ

Wykłady

1. Ultrasonografia naczyń: – lek. Małgorzata Gacka (2 godz.)
  - ocena tętnic
  - ocena żył
2. Diagnostyka inwazyjna naczyń – wskazania, przeciwwskazania, powikłania: – dr Jerzy Garcarek (2 godz.)
  - angiografii
  - flebografii
  - limfografii

3. Wykorzystanie w diagnostyce chorób naczyń: – dr Jerzy Garcarek (1,5 godz.)
  - tomografii komputerowej
  - rezonansu magnetycznego

Zajęcia praktyczne

1. Pomiar ciśnień segmentarnych met. dopplera, reoangiografia – lek. Joanna Kluz, lek. Krzysztof Mastej, lek. Michał Wdowczyk (1,5 godz.)

III DZIEŃ

Wykłady

1. Miażdżycza zarostowa – typy niedrożności a obraz kliniczny, przebieg i rokowanie – dr Bożena Sapien-Raczkowska (2 godz.)
2. Choroba Buergera – różnicowanie z innymi chorobami naczyń obwodowych – dr Krystyna Zdrojowy (2 godz.)
3. Systemowe zapalenia naczyń – klasyfikacja, obraz kliniczny i przebieg choroby – dr Maria Knapik-Kordecka (1 godz.)
4. Badania immunologiczno-biochemiczne w diagnostyce chorób naczyń – dr Paweł Alexewicz (1 godz.)

Zajęcia praktyczne

1. Badanie ultrasonograficzne naczyń – dr Krystyna Zdrojowy, dr Izabela Gosk-Bierska, lek. Małgorzata Gacka (1,5 godz.)
2. Video-kapilaroskopia – dr Dorota Bednarska-Chabowska (1,5 godz.)

IV DZIEŃ

Wykłady

1. Tętniaki – prof. dr hab. Jan Skóra (1 godz.)
2. Zespoły uciskowe – dr Maciej Czarnacki (1 godz.)
3. Angiopatia cukrzycowa: – dr Izabela Gosk-Bierska (2 godz.)
  - Zasady prewencji
  - Optymalizacja wartości ciśnienia tętniczego krwi
  - Obraz kliniczny stopy cukrzycowej
4. Przewlekła niewydolność żylna – obraz kliniczny i prewencja – dr Dorota Bednarska-Chabowska (1 godz.)

5. Zaburzenia naczynioruchowe – dr Dorota Bednarska-Chabowska (1 godz.)

Zajęcia praktyczne

1. Izotopowe badanie naczyń (Pracownia Izotopowa) – dr Maria Knapik-Kordecka, mgr Mirosława Rynowiecka (1 godz.)

V DZIEŃ

Wykłady

1. Ostre niedokrwienie tętnicze obwodowe: – prof. dr hab. Andrzej Dorobisz (1 godz.)

- obraz kliniczny
  - różnicowanie ze stanem przewlekłego niedokrwienia
2. Zasady kwalifikacji chorych do leczenia operacyjnego – prof. dr hab. Andrzej Dorobisz (1 godz.)
  3. Leczenie farmakologiczne z uwzględnieniem stosowania leków fibrynolitycznych – dr Paweł Alexewicz (1 godz.)
  4. Leczenie rehabilitacyjne chorób naczyń. Kompresoterapia – mgr Teresa Nowak (2 godz.)

Zaliczenie kursu: 4 godz.

Przewodniczący – prof. dr hab. Rajmund Adamiec

Członkowie: dr Maria Knapik-Kordecka, dr Krystyna Zdrojowy, dr Dorota Bednarska-Chabowska, dr Paweł Alexewicz

Zgłoszenia na kurs do 20 października 2006 r. przyjmowane będą w Dziekanacie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego AM. Prosimy o przysłanie wypełnionego formularza zgłoszeniowego kursanta (do pobrania na stronach www.am.wroc.pl/kurspod.html) na adres: Dziekanat WLKP – Anna Zawłódzka, ul. J. Mikulicza-Radeckiego 5, 50-368 Wrocław. Szczegółowe informacje pod numerem tel. (071) 784 11 60, fax. (071) 784 01 10 oraz e-mail: jan-kow@dwl.am.wroc.pl

DZIEKAN WYDZIAŁU LEKARSKIEGO KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO DR HAB. GRAŻYNA BEDNAREK-TUPIKOWSKA ORAZ KOMISJA KSZTAŁCENIA DOLNOŚLĄSKIEJ IZBY LEKARSKIEJ

Ubezpieczyli Państwo odpowiedzialność cywilną z tytułu wykonywania zawodu?

Prowadźcie Państwo gabinet lekarski lub NZOZ?

Jeżeli tak, czas na ubezpieczenie INTER Partner.

INTER przejmie konsekwencje finansowe zdarzeń, które mogą odebrać Państwu dorobek całego życia. Aby skorzystać z ubezpieczenia INTER Partner wystarczy zawrzeć ubezpieczenie mienia (np.: budynku mieszczącego przychodnię czy gabinet, sprzętu medycznego) od ognia i innych zdarzeń losowych. Ochronę ubezpieczeniową można dowolnie rozszerzać, dodając jedno lub więcej spośród następujących ryzyk:

- ubezpieczenie zwiększonych kosztów prowadzenia działalności, powstałych wskutek wystąpienia szkody w mieniu (w tym koszty wynajmu pomieszczeń i urządzeń, dodatkowe koszty pracy),
- ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, obejmujące również koszty naprawy zabezpieczeń,
- ubezpieczenie mienia od dewastacji, obejmujące mienie ruchome i nieruchomości,
- ubezpieczenie szyb, szyldów od stłuczenia,
- ubezpieczenie sprzętu elektronicznego (komputerów, elektronicznego sprzętu medycznego) od wszystkich ryzyk, obejmujące także koszty odtworzenia utraconych danych,
- ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków właścicieli gabinetu lub NZOZ-u i pracowników,

Ubezpieczyliście Państwo swój gabinet lub ZOZ?

Świetnie, tym bardziej że ubezpieczając mieszkanie, dom oraz następstwa nieszczęśliwych wypadków członków swojej rodziny otrzymacie Państwo 10% zniżki w składce.

Czy nie warto pomyśleć o ubezpieczeniu swojego domu lub mieszkania zanim dorobek naszego życia spłonie lub padnie łupem złodziei, zanim zalejemy mieszkanie swoje lub sąsiadów?

Skorzystajcie Państwo z ubezpieczenia INTER Lokum.

Pomimo kompleksowego charakteru ubezpieczenia oraz bardzo szerokiego zakresu ochrony ubezpieczeniowej, pakiet INTER Partner i INTER Lokum wyróżnia minimum for-

malności związanych z zawarciem umowy i konkurencyjna składka.

Warto przystąpić do Grupowego Ubezpieczenia na Życie! Dlaczego?

Dla lekarzy Dolnośląskiej Izby Lekarskiej INTER przygotował specjalną ofertę zapewniającą:

- szeroki zakres ochrony zdrowia i życia ubezpieczonego oraz jego najbliższej rodziny (współmałżonka dzieci, rodziców i teściów),
- wypłatę świadczenia stanowiącego doraźne wsparcie finansowe, zabezpieczenie najbliższych,
- uproszczoną procedurę zawarcia ubezpieczenia – bez oceny stanu zdrowia ubezpieczonych, z uśrednioną dla wszystkich osób w grupie składką ubezpieczeniową,

– minimum formalności – wszystkie formalności związane z zawarciem ubezpieczenia oraz ze zgłoszeniem szkody można załatwić w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej.

Kto może przystąpić do ubezpieczenia?

– każdy lekarz - członek Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, który nie ukończył 65. roku życia.

Na jakie świadczenia można liczyć i ile kosztuje ubezpieczenie?

INTER proponuje do wyboru przez lekarza jeden z dwóch wariantów ubezpieczenia:

WARIANT I – składka miesięczna – 46.00 zł

Zakres ubezpieczenia	Suma ubezpieczenia (zł)
Śmierć ubezpieczonego	10.000,00
Śmierć ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku	20.000,00
Śmierć ubezpieczonego w wyniku zawału serca lub udaru mózgu	20.000,00
Trwały uszczerbek na zdrowiu ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku	400,00 (za każdy 1% uszczerbku na zdrowiu)
Osierocenie dziecka	4.000,00
Urodzenie dziecka	1.000,00
Urodzenie martwego dziecka	2.000,00
Śmierć dziecka	3.000,00
Śmierć współmałżonka	10.000,00
Śmierć rodzica lub teścia	2.000,00

WARIANT II – składka miesięczna – 23.00 zł

Zakres ubezpieczenia	Suma ubezpieczenia (zł)
Śmierć ubezpieczonego	5.000,00
Śmierć ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku	10.000,00
Śmierć ubezpieczonego w wyniku zawału serca lub udaru mózgu	10.000,00
Trwały uszczerbek na zdrowiu ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku	200,00 (za każdy 1% uszczerbku na zdrowiu)
Osierocenie dziecka	2.000,00
Urodzenie dziecka	500,00
Urodzenie martwego dziecka	1.000,00
Śmierć dziecka	1.500,00
Śmierć współmałżonka	5.000,00
Śmierć rodzica lub teścia	1.000,00

JAK SIĘ UBEZPIECZYĆ?

Wszystkie formalności załatwić Państwo w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej. Ofertę cenową można uzyskać także telefonicznie. Czekają na Państwa:

- Pani Renata Czajka, tel. (071) 798 80 66
- Pani Bożena Idźkowska, tel. (071) 798 80 50
- Pani Agata Gajewska, tel. (071) 798 80 65
- Pani Elżbieta Chmiel, tel. (071) 798 80 67

XO-4 - czwarta generacja unitu Flex

Budowa unitu XO-4 oparta na najnowszych technologiach zastosowaniem innowacyjnych rozwiązań.

Już od 50 lat dostarczamy sprzęt, który wraz z narzędziami umożliwia leczenie komfortowe, bezpieczne i higieniczne. Ergonomia jest zawsze jednym z najważniejszych celów firmy XO Care A/S. XO-4 poprzez maksymalną kontrolę infekcji zwiększa poziom bezpieczeństwa lekarza, asysty, a także pacjenta. XO-4 gwarantuje maksymalnie długi czas bezawaryjnej pracy.

Przygotujemy bezpłatne projekty miejsca pracy zespołów stomatologicznych z zastosowaniem zasad ergonomii oraz zapewniamy kompleksowe wyposażenie praktyki stomatologicznej.

e-mail: esdent@ede.pl
Wrocław, ul. Pomarańczowa 8 (Stabłowice),
tel. (0-71) 353 38 90, www.ede.pl

Wrocław, ul. Pomarańczowa 8 (Stabłowice) tel. (0-71) 353 38 90 www.stomatologiczny.com

Ostdeutschland
Brandenburg

Spremberger Krankenhaus GmbH

Fachärztin/Facharzt
Anästhesiologie und Intensivtherapie
Oder Arzt in Weiterbildung

In unbefristeter Vollzeitstellung.

Wir sind ein modern ausgestattetes Krankenhaus mit 198 Betten. Es gibt neben Chirurgie, Gynäkologie/Geburtshilfe die interdisziplinäre Intensivstation.
Das Kollegenteam besteht aus 4 Ärzten.

Wir bieten Ihnen einen sicheren, langfristigen Arbeitsvertrag Eine Vergütung nach Angestellentarif(BAT).

Wir erwarten Erfahrung in Allgemeinnarkose und Regionalnarkose, Erfahrung auf dem Gebiet der Intensivtherapie, Sprachkenntnisse in Deutsch.

Telefonische Auskunft erteilt die Chefärztin Dipl.-Med R. Ahland.
Tel.: 0049356352329.
E-Mail: ca.ahland@krankenhaus-spremberg.de

FeniKsall

CENTRUM ODCHUDZANIA KLUB PUSZYSTYCH
pod patronatem „SUPER LINII”

Rewelacyjne efekty - przyjdź, sprawdź!

- Pełna opieka medyczna i dietetyczna
- Opieka psychologa
- Masaże i zabiegi wyszczuplające oraz modelujące sylwetkę
- Ćwiczenia w basenie i na sali pod kierunkiem wykwalifikowanych instruktorów
- Sauna

Wrocław, ul. Drzewieckiego 59,
tel. (071) 784 69 21, 0 606 62 20 85

DO WYNAJĘCIA
(dogodne warunki)

pomieszczenia na przychodnię POZ oraz gabinety lekarskie,

w powstającym Centrum Usług Medycznych w Kamiennej Górze

Telefon: 0 609 19 15 95

Kursy dla lekarzy
ANGIELSKI NIEMIECKI WŁOSKI...

- język specjalistyczny w medycynie
- różne poziomy, małe grupy
- zajęcia 1 raz w tyg. po 4 lekcje (piątek)
- tylko 450zł za semestr 50 lekcji

Szkoła Języków Obcych
LEKTOR
rok zał. 1990

W-w, ul. Olawska 25, 372-52-92, www.lektor.com.pl

Sprzedam wyposażenie gabinetu stomatologicznego z RTG.

Tel. (071) 332 57 00

Nowy dobrze wyposażony gabinet lekarski w centrum do wynajęcia na godziny

Telefon: 0 607 28 24 88

SKOKi
Izba Lekarskich

POŻYCZKA PREMIUM

OPROCENTOWANIE 11,5%

5 000 - 80 000 PLN

.....POŻYCZKI:.....

- ✓ **Do 5 000 PLN bez zgody współmałżonka!!!**
- ✓ **Do 20 000 PLN wymagamy tylko... .. oświadczenia o zarobkach!!!**
- ✓ **Do 50 000 PLN bez poręczycieli!!!**
- ✓ **Pożyczki aż do 80 000 PLN!!!**

PEŁNA OFERTA DEPOZYTÓW I POŻYCZEK:
Przedstawiciel przy
DIL we Wrocławiu:

Małgorzata Rudnicka

071 798 80 69
lub
0 695 653 785

Infolinia 0-801 88 88 11
(opłata jak za połączenie lokalne)
www.skokil.pl

Kwota pożyczki w PLN	Okres spłaty 12 miesięcy	Okres spłaty 24 miesiące	Okres spłaty 36 miesięcy
10 000	885,76	468,20	329,65
20 000	1771,53	936,40	659,29
30 000	2657,29	1404,60	988,94
40 000	3543,06	1872,80	1318,59
50 000	4428,82	2341,00	1648,23
65 000	5757,47	3043,29	2142,70
80 000	7086,11	3745,59	2637,17

KONKURSY OFERT NA 2007 r.
ROZLICZENIA z NFZ
Kompleksowa obsługa NZOZ i Indywidualnych Praktyk Lekarskich w kontaktach z NFZ
(071) 364-25-68
0 697 617 111

Gabinet Stomatologiczny NASZ UŚMIECH
oraz Poradnia Leczenia Dysfunkcji Stawów Skroniowo-Żuchwowych zaprasza do współpracy

LEKARZY STOMATOLOGÓW, LEKARZY RODZINNYCH i LEKARZY NEUROLOGÓW

Badaniem i leczeniem dolegliwości ze strony SSZ zajmuje się dr n. med. Paweł Namysłowski, lekarz stomatolog.

OFERUJEMY:

- możliwość diagnostyki i leczenia schorzeń stawów skroniowo-żuchwowych
- leczenie bólów mięśniowo-powięziowych twarzy i mięśni żucia (ból głowy)
- konsultacje przed leczeniem protetycznym i ortodontycznym u pacjentów z samoistnymi i utajonymi objawami patologicznymi w obrębie układu ruchowego narządu żucia.

Adres gabinetu:
ul. Legnicka 46/6
Wrocław, tel. (071) 789 63 51

InviMed®
Europejskie Centrum Macierzyństwa
Wrocław

DIAGNOSTYKA NIEPŁODNOŚCI
LECZENIE NIEPŁODNOŚCI
ZABIEGI IN VITRO
MIKROMANIPULACJA ICSI
LASER DO ASSISTED HATCHING
BADANIA PRENATALNE

ZAPRASZAMY LEKARZY
DO WSPÓŁPRACY

RAZEM TWORZYMYS
RODZINĘ

Wrocław, Bulwar Ikarów 16
telefony: 071 79 50 600, 071 79 50 888 e-mail: wroclaw@invimed.pl www.invimed.pl

godziny otwarcia: poniedziałki i czwartki 7⁰⁰-15⁰⁰, wtorki 10⁰⁰-17⁰⁰, środy 9⁰⁰-15⁰⁰, piątki 11⁰⁰-20⁰⁰, soboty 10⁰⁰-13⁰⁰

SPOTKAJMY SIĘ

**ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁ LEKARSKI
AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU
ROCZNIK 1982**
**Droga Koleżanko!
Drogi Kolego!**

Serdecznie zapraszamy na spotkanie koleżeńskie z okazji XXV-lecia ukończenia Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, które odbędzie się 2 czerwca 2007 r. (sobota).

Program zjazdu:

Godz. 11.00 – Śniadanie studenckie – Aula Leopoldyńska Uniwersytetu Wrocławskiego

Godz. 12.00 – Wykład okolicznościowy – Aula Leopoldyńska Uniwersytetu Wrocławskiego

Godz. 13.00 – Zwiedzanie Wieży Matematycznej – Wspólne zdjęcia pamiątkowe – Wystawa „300 lat Uniwersytetu Wrocławskiego”

Godz. 20.00 – Bankiet – COLUMBUS – pl. Orłąt Lwowskich 20 (Dworzec Świebodzki), Wrocław

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta 250 PLN, od osoby towarzyszącej na bankiecie 150 PLN.

Wpłaty prosimy dokonywać na konto

Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu:

17-15401030-2001-7753-6075-0001

do 31.03.2007 r. z dopiskiem „Zjazd 1982”.

Panie prosimy o podanie nazwiska obecnego oraz z okresu studiów.

Kontakt z organizatorami:

Jolanta Zaleska

0 605 64 21 01, e-mail: jolzal@poczta.onet.pl

Piotr Kołtowski

MEDINET Dolnośląskie Centrum Chorób Serca, (071) 327 67 39

Patrycja Malec

Dolnośląska Izba Lekarska we Wrocławiu
(071) 798 80 68, e-mail: patrycja.malec@dilnet.wroc.pl

Wszelkie informacje o naszych Kolegach i Koleżankach oraz ciekawostki z lat studiów znajdziecie na stronie internetowej:

www.rocznik1982.prv.pl

Zajrzyjcie tam koniecznie!

Za Komitet Organizacyjny
Piotr Kołtowski, Jolanta Zaleska

Lekarzy nie pytamy o dochody

Citibank Handlowy specjalizuje się w tworzeniu propozycji kredytowej precyzyjnie dopasowanej do potrzeb wybranych grup zawodowych. Mamy duże doświadczenie w tym zakresie. Kredyt Citibank udzielany jest bez poręczycieli i zabezpieczeń, bez opłat za rozpatrzenie wniosku, na dowolny cel.

Skorzystaj ze specjalnej promocji kredytowej dla Lekarzy:

- nie wymagamy zaświadczeń o dochodach*
- oprocentowanie kredytu niższe niż w ofercie standardowej

Przyjdź do oddziału Citibank Handlowy we Wrocławiu lub zadzwoń:

pl. Solny 2/3, tel. (71) 343 70 25, kom. 693 891 045; ul. Grabiszyńska 9, tel. (71) 342 56 64, kom. 502 165 059;
ul. Piłsudskiego 98, tel. (71) 344 01 11, kom. 691 490 037; ul. Świdnicka 36, tel. (71) 343 92 89, kom. 503 397 578;
ul. Powstańców Śl. 143, tel. (71) 338 05 67, kom. 693 891 106.

www.online.citibank.pl

A member of citigroup

citibank handlowy

* Maksymalna kwota kredytu netto udostępniana bez dokumentów dochodowych wynosi 64 500 złotych.

Bank Handlowy w Warszawie S.A.

WSPOMNIENIA

Eliza Irena Bekier-Wall (1935-2006)

7 lipca 2006 roku zmarła nasza Koleżanka **śp. Eliza Irena Bekier-Wall, Człowiek wielkiej życzliwości dla pacjentów i współpracowników.**

Dr Eliza Bekier-Wall urodziła się 1 stycznia 1935 roku w Starachowicach. Tam ukończyła szkołę podstawową i liceum ogólnokształcące, którym w 1953 roku po zdaniu egzaminu maturalnego otrzymała świadectwo dojrzałości. W tym samym roku została przyjęta na Wydział Lekarski Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Studia ukończyła w roku 1959 otrzymując tytuł lekarza medycyny. Staż podyplomowy odbyła w latach 1960-1961 w Szpitalu Powiatowym w Środzie Śląskiej. Specjalizację I stopnia z okulistyki rozpoczęła w Klinice Ocznej Akademii Medycznej we Wrocławiu pod kierunkiem prof. dr. n. med. Witolda Kapskińskiego.

Pracując w Ośrodku Zdrowia w Sobótce pełniła równocześnie dyżury w Woj-

wódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego we Wrocławiu. Od 15 czerwca 1963 roku podjęła pracę w Okręgowej Przychodni Lekarskiej PKP Wrocław Nadodrze.

W roku 1964 uzyskała I stopień specjalizacji z zakresu okulistyki. Od 1969 roku pracowała w Poradni Okulistycznej Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej PKP przy ul. Joannitów 10/12 we Wrocławiu. W roku 1972 uzyskała II stopień specjalizacji z zakresu okulistyki.

Pracując nieprzerwanie w Specjalistycznej Przychodni Kolejowej we Wrocławiu przy ul. Joannitów 10/12, podjęła pracę w Strzelinie. Tam w latach 1973-1978 była kierownikiem Poradni Okulistycznej. Przez wiele lat pracowała jako konsultant w Okręgowym Szpitalu Kolejowym we Wrocławiu.

31 grudnia 1995 roku przeszła na emeryturę, ale już od 1 stycznia 1996 roku pracowała nadal, aż do roku 2003, w niepełnym wymiarze czasu pracy w Poradni Okulistycznej w Obwodzie Lecznictwa Kolejowego we Wrocławiu.

W roku 2003 postanowiła całkowicie odejść od zawodu, bowiem pomimo nieprzerwanej pracy, która dawała jej dużą satysfakcję, była spełniona jako wspaniała żona, matka i babcia. Wzorowa praca zawodowa nigdy nie przeszkadzała Jej w pełnieniu tych tak ważnych dla każdej kobiety obowiązków.

W naszej koleżance Eli Wallowej (bo tak ją najczęściej nazywaliśmy) straciliśmy Człowieka wielkiej dobroci serca, oddanego Rodzinie, przyjaciółom i pacjentom.

W naszych sercach zawsze zachowa miejsce jako miła, ciepła, oddana osoba.

Dziękujemy Jej za lata wspólnej pracy i przyjaźń.

Elu – my Cię nie żegnamy, mówimy Ci do zobaczenia.

Elżbieta

DOLNOŚLĄSKIE CENTRUM ONKOLOGII WE WROCŁAWIU, WROCŁAWSKIE TOWARZYSTWO OPIEKI PALIATYWNEJ ZAPRASZAJĄ LEKARZY I PIEŁĘGNIARKI NA KURS:

PODSTAWY OPIEKI PALIATYWNEJ

Kierownik naukowy kursu: dr n. med. Anna Orońska

Termin kursu: 4 dni wykładowe: 4.11, 18.11, 2.12, 16.12.2006 r., w godz. 9.00-16.00

Miejsce kursu: świetlica parafii pw. św. Karola Boromeusza przy ul. Kruczej 58 we Wrocławiu
Liczba uczestników: 50, decyduje kolejność zgłoszeń

Lekarze otrzymują 30 punktów edukacyjnych.

Koszt uczestnictwa: 100 zł

Zgłoszenia na kurs przyjmowane są pod nr. tel. (071) 368 92 91 lub na adres e-mail: zop@dco.com.pl do końca października.

Oddział Wrocławski Towarzystwa Internistów Polskich zaprasza na posiedzenie naukowo-szkoleniowe poświęcone

POSTĘPOM W KARDIOLOGII

które odbędzie się 19 października 2006 roku o godz. 12.30

w sali wykładowej im. E. Biernackiego Wybrzeże L. Pasteura 4 we Wrocławiu

12.30-13.00 – Od redukcji ciśnienia do redukcji powikłań CV – dlaczego sartany?

– dr hab. n. med. Artur Mamcarz z III Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii Drugiego Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie i Śródmiejskiego Szpitala Urazowego SP ZZOZ w Warszawie:

13.00-13.30 – Alkohol, kawa i seks – co najlepsze...? – dr hab. n. med. Artur Mamcarz

13.30-13.50 – Dyskusja

Uczestnikowi posiedzenia przysługują 3 punkty edukacyjne na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 6 października 2004 r., w sprawie sposobu dopełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego lekarzy i lekarzy dentyistów oraz akceptacji Komisji ds. Kształcenia Specjalistycznego i Ustawicznego TIP (nr sygn. KKSU 120/2006), a także zgodnie z Uchwałą Nr 0038/06/P-V Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 3 lutego 2006 r.

Przewodnicząca Oddziału Wrocławskiego TIP dr hab. Anna Skoczyńska, prof. nadzw. AM

Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej we współpracy z firmą AEROMEDIKA zaprasza lekarzy rodzinnych, pediatrów, internistów oraz wszystkich zainteresowanych do wzięcia udziału w cyklu szkoleń w ramach

OGÓLNOPOLSKIEJ SZKOŁY PNEUMONOLOGII DLA LEKARZY RODZINNYCH

Program szkolenia:

– 3 godziny wykładów (spirometria, nebulizacje, tlenoterapia, zespół bezdechu sennego)

– 3 godziny warsztatów (spirometria, nebulizacje, tlenoterapia)

Czas trwania szkoły: październik 2006 – czerwiec 2007

Miejsce: około 26 miast w Polsce
Przewodniczący Rady Naukowej prof. dr hab. Andrzej Steciwko (prezes Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej – Wrocław)

Członkowie Rady Naukowej: prof. dr hab. Jerzy Kozielski (prezes Polskiego Towarzystwa Ftyzjopneumonologicznego – Zabrze), **prof. dr hab. Bernard Panaszek** (kierownik Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Alergologii AM – Wrocław), **prof. dr hab. Jan Zieliński** (Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc – Warszawa)

Wrocław

27 października 2006, godz. 14.00

Karpacz

28 października 2006, godz. 9.00

Każdy uczestnik otrzyma 6 punktów edukacyjnych przyznanych przez PTMR oraz certyfikat świadczący o nabyciu umiejętności praktycznych z zakresu tematyki warsztatów.

Ilość miejsc ograniczona!

Zgłoszenia: Aero-Medika

– hasło: Szkoła Pneumonologii

pn.-pt. w godzinach 10.00-15.00

tel. (022) 828 40 67, biuro@aeromedi-ka.pl

NEKROLOGI

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy, że 27 września 2006 r. zmarła **śp.**

dr med.

BARBARA KUNIEWSKA

„Odeszłaś za wcześnie, pozostawiłaś po sobie smutek i żal, bliskich, którzy Cię oplakują i przyjaciół, którzy za Tobą tęsknią... Jeszcze tyle pięknych chwil mogłaś przeżyć, Tyle lat razem z nami I z tymi, których kochałaś... Los nam Ciebie zabrał, ale pamiętać o Tobie będziemy zawsze”.

Koleżanki i koledzy z Kliniki Dermatologicznej oraz członkowie Oddziału Dolnośląskiego Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego

6 sierpnia 2006 odeszła po ciężkiej chorobie moja ukochana Przyjaciółka

dr BARBARA

BUNIEWICZ-ŻERLAK

o czym zawiadamiam moje koleżanki i kolegów z rocznika 1971.

Eleonora Urban

Wstrząśnięci śmiercią naszej Koleżanki

dr BARBARY

BUNIEWICZ-ŻERLAK

uczestniczki Zjazdu Absolwentów AM 1971 r., który odbył się w maju 2006 r. w Polanicy Zdroju składamy wyrazy współczucia RODZINIE. Koleżanki i koledzy – absolwenci AM 1971

Wyrazy współczucia z powodu śmierci

OJCA

dla naszej Koleżanki

dr JANECZKI KURIATY

od zespołu lekarzy komisji lekarskich Zakładu Ubezpieczeń Społecznych O/Wrocław

Wyrazy serdecznego współczucia

RODZINIE

zmarłego lekarza dentyisty

MIECZYŚLAWA LISIKA

składa Teresa Bujko wiceprzewodnicząca Dolnośląskiej Rady Lekarskiej z Komisją Stomatologiczną

Wyrazy głębokiego współczucia
dr MAŁGORZACIE STASIEWICZ
z powodu śmierci

OJCA

składają koleżanki i koledzy z Koła DIL przy Dolnośląskim Centrum Chorób Płuc

Koleżance
BARBARZE

BRUZIEWICZ-MIKŁASZEWSKIEJ
serdeczne wyrazy współczucia z powodu śmierci

MAMY

składa Komisja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” Akademii Medycznej we Wrocławiu

Drogiej Koleżance
lek. KINDZE KOLMAS-MAŚLAK
wyrazy współczucia z powodu śmierci

OJCA

składają koleżanki i koledzy z Oddziału Płucnego 4 Wojskowego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu

OGŁOSZENIA DROBNE

„WANZBIG” – projekt i wykonanie. Meble do gabinetów lekarskich, zabiegowych, recepcji, pomieszczeń socjalnych, szafy kartotekowe, leżanki do EKG, asystory stomatologiczne. Tel. (071) 31 17 102, 0 605 06 12 86, www.wanzbig.pl

UNITY STOMATOLOGICZNE, AUTOKLAWY nowe i używane – gwarancja, serwis, certyfikaty. Wrocław, ul. Pomarańczowa 8, tel. (071) 353 38 90, 0 601 72 40 32.

DO WYNAJĘCIA gabinety lekarskie. Tel. (071) 357 77 31, 351 64 03.

GABINETY DO WYNAJĘCIA z możliwością zamieszkania, około 100 m, mogą być dla dwu właścicieli, po kapitalnym remoncie, parter, parking, wykończone wg norm UE. Tanio. Tel. 0 601 72 40 32.

TLENOTERAPIA, 0 608 64 27 83, www.elmarr.pl

DRUKI MEDYCZNE; www.pekamed.republika.pl

DO WYNAJĘCIA gabinety lekarskie umeblowane naprzeciw Składowej: 14 mkw. – 890 zł, 15,6 mkw. – 790 zł, tel. 0 502 98 71 27.

DO WYNAJĘCIA lokal na gabinet stomatologiczny lub inną działalność, ul. Bacciarellego, tel. 0 510 48 30 27.

DO WYNAJĘCIA gabinet w nowej przychodni w centrum Oławy (Rynek – parter). Bardzo wysoki

standard. NZOZ EASYDENT, ul. Brzeska 1, Oława, tel. (071) 301 66 66, 0 692 47 18 77, www.easydent.pl

Lokal o powierzchni 43 mkw. DO PODNAJĘCIA na pracownię protetyczną w działającej prywatnej przychodni stomatologicznej w Lubinie, tel. 0 600 39 54 62.

SPRZEDAM (WYNAJME) praktykę stomatologiczną (trzy gabinety) na Krzykach, holanta@tlen.pl, tel. 0 602 79 40 29.

SPRZEDAM autorefraktometr Humphrey 597, rzutnik optotypów Chart, stan idealny, tel. 0 607 85 18 15.

DO WYNAJĘCIA lokal o pow. 65 m na gabinety lekarskie (2 pomieszczenia + hol), przylegający do istniejącego od 12 lat gabinetu stomatologicznego w Siechnicach, ul. Osiedlowa 25, tel. 0 605 19 05 05.

DO WYNAJĘCIA oddział chirurgii jednodniowej - 2 sale zabiegowe, 4 sale chorych, sterylizacja. NZOZ Diagnosis, Dzierżoniów, tel. 0 602 10 46 31, lek. Adam Iwaszko, www.diagnosis.prv.pl

SPRZEDAM unit stomatologiczny Anatom w dobrym stanie, bezawaryjny. Cena 5000 zł, tel. 0 501 14 78 79.

DO WYNAJĘCIA gabinety lekarskie, przychodnia Ząbkowice Śl., tel. (074) 810 02 71 lub po 15.00 (074) 815 24 65.

SZUKAM PRACY

CHIRURG OGÓLNY, II st. specjalizacji, od 18 lat praca na oddziale chirurgicznym, certyfikat laparoskopii, certyfikat dermatochirurgii, 10-letnie doświadczenie w operowaniu laserem podejmie pracę dodatkową lub zasadniczą w okolicy Wrocławia, Oleśnicy, Namysłowa, Sycowa, Kluczborka, tel. 0 507 08 88 06, 0 507 08 88 08.

EMERYTOWANA OKULISTKA podejmie pracę w niepełnym wymiarze godzin. Emilia Baryłko-Stemplewska, Wrocław, ul. Kłodnicka 38/21, po godz. 18.00 lub korespondencyjnie.

SPECJALISTA CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH i DIABETOLOG podejmie dodatkową pracę na terenie Wrocławia, tel. 0 515 10 23 16.

LEKARZ DENTYSTA kończący staż podyplomowy szuka pracy od października we Wrocławiu i okolicach, tel. 0 693 47 53 74.

LEKARZ DENTYSTA kończący staż podyplomowy szuka pracy od października we Wrocławiu i okolicach, tel. 0 608 63 01 21.

LEKARZ DENTYSTA kończący staż podyplomowy szuka pracy od

października we Wrocławiu i okolicach, tel. 0 608 63 01 22.

DENTYSTKA szuka pracy w gabinecie stomatologicznym we Wrocławiu, trzy dni w tygodniu, tel. 0 507 85 29 27.

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem lub starszą osobą przez 4-5 godzin dziennie, tel. (071) 789 57 73.

ASYSTENTKA (HIGIENISTKA) STOMATOLOGICZNA szuka pracy. Doświadczenie w zawodzie i praktyka, tel. 0 691 56 44 98.

DENTYSTKA (2 lata praktyki) poszukuje pracy 3 razy w tygodniu na terenie Wrocławia, tel. 0 693 15 96 99.

PEDIATRA, 20-letni staż, poszukuje pracy na terenie Wrocławia w Poradni Dziecięcej (również na zastępstwa), tel. 0 509 82 70 95.

LEKARZ w trakcie specjalizacji z ORTOPEDII i TRAUMATOLOGII poszukuje pracy w poradni ortopedycznej na terenie Wrocławia lub w okolicy, tel. 0 606 91 62 07.

Dobrzyńska 21/23 PRZYCHODNIA ZAPRASZA

27.10.2006 r. – tj. w czwarty PIĄTEK miesiąca (zmiana z poniedziałków – na piątki – od czerwca 2006 r.), od godz. 9.00 na parterze w holu głównym już po raz XXXIX wszystkich chętnych na różne imprezy, działania mające na celu ułatwienie dbania o zdrowie Dolnoślązaków, a firmy do ich współorganizacji

TARGI EDUKACJI I PROZDROWOTNEJ

w ofercie:

BEZPŁATNE I BEZ SKIEROWAŃ BADANIA oraz ZABIEGI:

- **cholesterolu** – które objęte są ewidencją i można wykonać je co czwarty miesiąc
- **glukozy** + konsultacje lekarza
- **ciśnienia krwi**
- **słuchu** – (audiometryczne)
- **pomiaru tkanki tłuszczowej**
- **skóry** – (wilgotność cery)
- **diagnozowanie zaburzeń oddychania** w czasie snu oraz poradnictwo

● **lecnicze masaże kręgosłupa na fotelach masujących** + refleksjoterapia, tj. masaż stóp i rąk

BADANIA NA ZAPISY – w OKIENKU nr 7 lub tel. (071) 344 28 31(36) w. 267, poniżej:

1. BEZPŁATNE BADANIA I KONSULTACJE ORTOPEDY

Jeśli cierpisz i masz problemy ze schorzeniami narządów ruchu, kręgosłupa, stawów, skorzystaj podczas TARGÓW z badań profilaktycznych.

2. BEZPŁATNE BADANIA I KONSULTACJE UROLOGÓW:

bardzo ważne w leczeniu zaburzeń: erekcji, oddawania moczu, przy wykrywaniu łagodnego przerostu prostaty i raka prostaty.

3. PROMOCYJNE BADANIA I KONSULTACJE:

- **DOPPLEROWSKIE** – badanie przepływu krwi w tętnicach szyjnych oraz kończyn dolnych + konsultacje angiochirurgiczne
- **DENSYTOMETRYCZNE** – gęstości kości (ważne przy osteoporozie) – zapisy jak wyżej.

ponadto:

STOISKA EDUKACYJNO-REKLAMOWE – będą prowadziły firmy leków bezreceptowych

SPOTKANIE OTWARTE z RZECZNIKAMI NFZ, tj. praw pacjenta i prasowym, którzy będą odpowiadać na pytania wszystkich zainteresowanych dotyczące aktualnego systemu ochrony zdrowia i ubezpieczeń społecznych, godz. 11.00 – parter.

APITERAPIA – leczenie na bazie produktów pszczelich – bogaty asortyment!

● **oraz inne atrakcje jak:**

pokazy, prezentacje sprzętu, artykułów dla zdrowia, konkursy, kolportaż broszur, ulotek itd.

dyrektor **Maciej Sokołowski**
koordynator programu st. spec. ds. public relations
mgr **Danuta Bagińska**
(071) 344 28 30 do 36 w. 281, 0 605 61 65 03

Wojewódzki Zespół Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej
we Wrocławiu przy ul. Dobrzyńskiej 21/23
zaprasza na

JUBILEUSZ

4-lecia realizacji programu

TARGÓW EDUKACJI PROZDROWOTNEJ

który odbędzie się 27.10.2006 r. od godz 9.00

PROGRAM JUBILEUSZU:

Godz. 9.00 **START tradycyjnych działań:**

MEDYCZNE: dotychczasowe

- badania, zabiegi medyczne,
- konsultacje lekarskie,
- oraz inne działania prozdrowotne

Przewidujemy też niespodzianki.

OŚWIATOWE: problematyka nikotynowa – konsultacje, poradnictwo,

Smokolizer – aparat do pomiaru zawartości tlenu w powietrzu wydychanym z płuc,

Stoiska edukacyjne – ze środkami nikotynowej terapii zastępczej (gumy, plastry),
Pokazy udzielania pierwszej pomocy

Godz. 11.00 **UROCZYSTA INAUGURACJA JUBILEUSZU**

Dyrektor – krótki wstęp

Ksiądz Proboszcz – błogosławieństwo na dalszą realizację

Pan A. Wojnar – ocena programu dla społeczeństwa z perspektywy uczestnictwa w nim „Medium”

Godz. 11.20 **POWITANIE PRZEDSTAWICIELI WŁADZY I INSTYTUCJI**

Godz. 11.50 **WRĘCZENIE PUCHARÓW I DYPLOMÓW**

– w ramach podziękowania osobom nominowanym za wyjątkowe zaangażowanie i pomoc w realizacji i rozwoju programu Targi Edukacji Prozdrowotnej

Godz. 12.20 **PRZYWITANIE ZORGANIZOWANYCH GRUP**

– przybyłych autokarami na targi m.in. z Obornik Śląskich i Milicza

Godz. 12.30 **CZĘŚĆ ARTYSTYCZNA:**

- występ chóru Uniwersytetu III Wieku,
- prezentacja zespołu wokalnoinstrumentalnego Szkoły Podstawowej nr 85

Godz. 13.00 **POCZĘSTUNEK** sponsorowany przez współorganizatorów targów

DYREKTOR
Maciej Sokołowski

Harmonogramy szkoleń dla stomatologów i średniego personelu medycznego proponowane przez firmę

Esdent

Październik

Termin 27.10.2006 (piątek)

Temat szkolenia: „**Stomatologia estetyczna w praktyce**”

Wykładowcy: lek. stom. Maxim Stošek

Miejsce szkolenia: sala fantomowa, Wrocław, ul. Pomarańczowa 8. Koszt uczestnictwa: 250 PLN

Termin 28.10.2006 (sobota)

Temat szkolenia: „**Estetyczna stomatologia praktyczna od podstaw. Kurs praktyczny I stopnia. Zajęcia warsztatowe**”

Wykładowca: lek. stom. Maxim Stošek

Miejsce szkolenia: sala fantomowa, Wrocław, ul. Pomarańczowa 8. Koszt uczestnictwa: 750 PLN

Listopad

Termin 4.11.2006 (sobota)

Temat szkolenia: „**Walka z bólem i lękiem pacjenta – nowoczesne metody znieczulania. Reakcje alergiczne i problemy wynikające przy znieczuleniu pacjentów dorosłych i dzieci. Premedykacja przed zabiegiem. Sedacja wziewna – zasady wykonywania zabiegu. Aspekty prawne**”

Wykładowca: lek. stom. Jacek Kowalski

Miejsce szkolenia: sala wykładowa, Wrocław, ul. Pomarańczowa 8. Koszt uczestnictwa: 200 PLN

Termin 25. 11. 2006 (sobota)

Temat szkolenia: „**Perioprotetyka i korony teleskopowe**”

Wykładowca: dr med. dent Gregor Chmiel

Miejsce szkolenia: sala wykładowa, Wrocław, ul. Pomarańczowa 8. Koszt: 300 PLN

Termin 25. 11. 2006 (sobota)

Temat szkolenia: „**Perio dla higienistek stomatologicznych Część II**”

Wykładowca: lek. stom. Kinga Grzech

Miejsce szkolenia: sala fantomowa, Wrocław, ul. Pomarańczowa 8

Termin 26. 11. 2006 (niedziela)

Temat szkolenia: „**Perioprotetyka i korony teleskopowe. Warsztaty praktyczne**”

(Szkolenie dla lekarzy stomatologów i techników dentystycznych)

Wykładowca: dr med. dent Gregor Chmiel

Miejsce szkolenia: sala wykładowa, Wrocław, ul. Pomarańczowa 8. Koszt 450 zł

DAM PRACĘ

Zatrudnię STOMATOLOGA w nowoczesnym prywatnym NZOZ w Świdnicy, tel. 0 601 55 77 72, (074) 857 77 33.

Zapraszamy do współpracy w ramach wyłącznie praktyki wyjazdowej LEKARZY: PEDIATRÓW, UROLOGÓW, LARYNGOLOGÓW, CHIRURGÓW i INTERNISTÓW z przenośnym EKG. Jesteśmy wyjazdową pomocą lekarską działającą na terenie miasta Wrocławia i w okolicach. Konieczne jest posiadanie zarejestrowanej praktyki lekarskiej, umowy z NFZ na refundację recept, możliwość wystawiania zwolnień lekarskich oraz telefonu komórkowego. Chętnych prosimy o kontakt: dr Przemysław Koniński - 0 607 04 47 84, dr Sławomir Zmonarski - 0 501 17 45 53.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej zatrudni LEKARZA STOMATOLOGA. Tel. kontaktowy (071) 316 40 28.

Zatrudnimy STOMATOLOGA. Oława, tel. 0 695 44 83 61.

Zatrudnię LEKARZA INTERNISTĘ w POZ w godzinach przedpołudniowych dwa razy w tygodniu. NZOZ Wrocław, tel. 0 603 95 71 34.

Zatrudnimy STOMATOLOGÓW w nowoczesnym Centrum Stomatologicznym w Jeleniej Górze. Nowoczesne wyposażenie - mikroskop Zeiss. Refundujemy mieszkanie, tel. (075) 761 05 08 po 21.00.

Praca dla LEKARZA DENTYSTY na umowę o pracę lub umowę zlecenie w nowej przychodni w centrum Oławy (Rynek - parter), bardzo wysoki standard. Usługi w 100 proc. odpłatne. Praca z asystentką na „cztery ręce”. Wynagrodzenie do uzgodnienia. Kontakt NZOZ EASYDENT, ul. Brzeska 1, Oława, tel. (071) 301 66 66, 0 692 47 18 77, www.easydent.pl

NZOZ w Lubinie zatrudni LEKARZA STOMATOLOGA i nawiąże współpracę z ORTODONTĄ, tel. 0 600 39 54 62.

NZOZ w centrum Wrocławia i w Bolesławcu zatrudni LEKARZY STOMATOLOGÓW (prywatnie, NFZ), tel. 0 501 60 74 37.

Gminny Ośrodek Zdrowia w Pielgrzymce przyjmie LEKARZA PEDIATRĘ lub LEKARZA MEDYCYNY RODZINNEJ. Ośrodek dysponuje mieszkaniem dla lekarza. Warunki zatrudnienia do uzgodnienia. Telefon kontaktowy (076) 877 50 18 do godz. 13 lub (076) 721 85 70 po godz. 18.00.

NZOZ Główny Ośrodek Badań Lotniczo-Lekarskich Aeroklubu Polskie-

go - Wojewódzka Przychodnia Sportowo-Lekarska we Wrocławiu, ul. H. Sienkiewicza 110 zatrudni LEKARZY: OKULISTĘ z II lub I stopniem specjalizacji w niepełnym wymiarze czasu pracy we wtorki i środy w godz. 8-15 oraz codziennie w godzinach popołudniowych (16-18); SPECJALISTĘ CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH z II st. specjalizacji w pełnym wymiarze czasu pracy; SPECJALISTĘ MEDYCYNY PRACY w niepełnym wymiarze czasu pracy w poniedziałek i piątek w godz. 9-15; NEUROLOGA z II lub I st. specjalizacji w niepełnym wymiarze czasu pracy od poniedziałku do czwartku w godz. 8-10.30. Warunki zatrudnienia do uzgodnienia. Tel. kontaktowy (071) 792 40 92, (071) 792 40 94.

Specjalistyczny Szpital Zespolony im. Stefana Batorego w Wałbrzychu zatrudni LEKARZA ze specjalizacją w zakresie ORTOPEDII lub REHABILITACJI MEDYCZNEJ do pracy na Oddziale Rehabilitacyjnym. Oferty prosimy kierować pod adresem: Specjalistyczny Szpital Zespolony im. Stefana Batorego w Wałbrzychu, 58-300 Wałbrzych, ul. Stefana Batorego 4. Informacja tel. (074) 648 98 89.

Zatrudnię STOMATOLOGA we Wrocławiu, tel. 0 604 07 81 79.

Areszt Śledczy we Wrocławiu, ul. Świebodska 1, zatrudni na etatach funkcjonariuszy LEKARZY: LEKARZA PSYCHIATRĘ w Szpitalu Psychiatrycznym Aresztu Śledczego we Wrocławiu, LEKARZA w ambulatorium Aresztu Śledczego we Wrocławiu, tel. (071) 327 24 05.

Filkar Job Consulting poszukuje do pracy w Wielkiej Brytanii LEKARZY ANESTEZJOLOGÓW, GINEKOLOGÓW, ORTOPEDÓW, RADIOLOGÓW, DENTYSTÓW oraz LEKARZY innych specjalizacji ze znajomością języka angielskiego. Prosimy o przysłanie CV na adres: filkar.jobconsulting@op.pl, Informacja tel. (058) 661 22 28, Filkar Job Consulting, ul. Władysława IV 53/2, 81-384 Gdynia.

Prywatna Klinika Stomatologiczna we Wrocławiu zatrudni LEKARZA DENTYSTĘ. Bardzo dobre warunki pracy i płacy, nowoczesny sprzęt, wszystkie dziedziny stomatologii, własne laboratorium protetyczne, duża ilość pacjentów. Kontakt (071) 352 43 41, 0 600 27 51 06 po 20.30, 0 600 27 48 38, 0 606 32 42 44.

NZOZ - Centrum Stomatologiczne we Wrocławiu zatrudni LEKARZY STOMATOLOGÓW (współpraca, umowa o pracę) oraz ASYSTENTKI STOMATOLOGICZNE. Mile widziana znajomość j. niemieckiego lub j. angielskiego. Tel. kontaktowy 0 501 78 50 90, 0 500 06 40 83.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy zatrudni LEKARZA ze specjalizacją w zakresie LARYNGOLOGII oraz LEKARZA ze specjalizacją w zakresie DERMATOLOGII. Osoby zainteresowane prosimy o przesyłanie oferty wraz z CV do 30 listopada 2006 r. na adres: Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy, ul. J. Iwaszkiewicza 5, 59-220 Legnica z dopiskiem „PRACA - Laryngologia”, „PRACA - Dermatologia”. W ofercie prosimy zamieścić informacje dotyczące specjalizacji oraz proponowanych godzin pracy. Szczegółowych informacji udziela zastępca dyrektora ds. lecznictwa Jerzy Uzar, tel. (076) 721 11 00.

Specjalistyczny Szpital Zespolony im. Stefana Batorego w Wałbrzychu zatrudni LEKARZY: specjalistę w zakresie CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH, CHOROÓB ZAKAŹNYCH lub chcących specjalizować się w tych dziedzinach. Oferujemy bardzo dobre warunki płacowe. Kontakt: Specjalistyczny Szpital Zespolony im. Stefana Batorego w Wałbrzychu, 58-300 Wałbrzych, ul. Stefana Batorego 4, tel. (074) 648 98 89.

Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA we Wrocławiu pilnie zatrudni w Podstawowej Opiece Zdrowotnej w Przychodni ZOZ MSWiA przy ul. Grabiszyńskiej 37/39 we Wrocławiu DWU LEKARZY ze specjalizacją z CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH lub MEDYCYNY RODZINNEJ. Zainteresowanych prosimy o kontakt z kierownikiem przychodni, lek. med. Cezarym Czekalskim, tel. (071) 798 47 38 lub 798 47 08.

ZOZ w Złotoryi zatrudni na dyżury w Oddziale Ginekologiczno-Położniczym lekarza z II lub I st. specjalizacji z ginekologii i położnictwa. Oferty prosimy kierować na adres: Zespół Opieki Zdrowotnej Szpital im. Andrzeja Wolańczyka, ul. Hoża 11, 59-500 Złotoryja, tel. (076) 877 95 10.

Praca dla LEKARZA DENTYSTY na umowę o pracę lub umowę zlecenie, etat NFZ oraz prywatni pacjenci. Nowoczesna przychodnia 4-fotelowa - praca z asystentką „na cztery ręce”. Miły i młody zespół. Wynagrodzenie do uzgodnienia. Kontakt: Strzegom, przychodnia lekarska "Nova-Dent", tel. (074) 855 57 97, (074) 855 57 98, 0 600 46 99 51.

Dyrekcja SP ZOZ Szpitala Wojewódzkiego w Jeleniej Górze przy ul. Ogińskiego 6 zatrudni JEDNEGO LEKARZA w Oddziale Kardiologicznym ze specjalizacją w zakresie CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH lub KARDIOLOGII oraz DWU LEKARZY z zakresu KARDIOLOGII INTERWENCYJNEJ mogących samodzielnie pełnić

dyżury zawałowe. Bliższych informacji dotyczących zatrudnienia udziela ordynator Oddziału Kardiologicznego, tel. (075) 753 76 34. Oferty prosimy kierować na adres SP ZOZ Szpital Wojewódzki, ul. Ogińskiego 6, 58-506 Jelenia Góra.

Prywatna Przychodnia Stomatologiczna na Nowym Dworze zatrudni LEKARZA STOMATOLOGA z minimum 5-letnim stażem pracy w pełnym wymiarze godzin w ramach współpracy z NFZ, tel. 0 606 96 80 05.

Zatrudnię LEKARZA STOMATOLOGA, po stażu, w gabinecie w Legnicy, tel. (076) 866 31 86.

Dyrekcja Zespołu Opieki Zdrowotnej w Bystrzycy Kłodzkiej, ul. Okrzei 49 pilnie zatrudni DWÓCH LEKARZY INTERNISTÓW na stanowisku ordynatora Oddziału Wewnętrzny i asystenta (starszego asystenta) Oddziału Wewnętrznego. Warunki zatrudnienia i wynagrodzenia do uzgodnienia. Kontakt: Zespół Opieki Zdrowotnej, ul. Okrzei 49, 57-500 Bystrzyca Kłodzka, tel. (074) 811 04 73, (074) 811 15 77.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Namysłowie, ul. Oleśnicka 10, 46-100 Namysłów, zatrudni LEKARZA na Oddział Chirurgiczny z II st. specjalizacji z chirurgii. Bliższe informacje tel. (077) 410 30 12, kom. 0 602 24 77 16.

Zatrudnię LEKARZA RODZINNEGO, najchętniej PEDIATRĘ, w praktyce Lekarza Rodzinnego. Lidia Żelazna-Wojtuń, ul. Hermanowska 89 (Wrocław-Kuźniki). Osoby zainteresowane proszone są o kontakt: tel. 0 887 08 04 49, (071) 353 42 41, 0 501 37 57 08, 0 693 46 34 11, e-mail: lwojtun@wp.pl

Dyrektor Zespołu Opieki Zdrowotnej w Głogowie, ul. Kościuszki 15, 67-200 Głogów, zatrudni od zaraz LEKARZA PEDIATRĘ w Oddziale Pediatrycznym. Zainteresowane osoby prosimy o kontakt osobisty lub telefoniczny (076) 837 32 73.

Zatrudnię LEKARZA STOMATOLOGA po stażu na pół etatu do pracy w ramach kontraktu z NFZ we Wrocławiu. Kontakt tel. (071) 361 09 87, 0 501 33 94 95.

Dyrekcja Powiatowego Zespołu Szpitali w Oleśnicy, ul. Armii Krajowej 1, zatrudni w pełnym wymiarze czasu pracy LEKARZA do pracy w Pogotowiu Ratunkowym: praca w zespole wyjazdowym, odporność na stres, pełna dyspozycyjność, możliwość robienia specjalizacji. Informacje tel. (071) 314 30 81 - dyrektor PZS w Oleśnicy.

Biuro DIL

pon. śr. pt. 8.00-15.30, wt. 8.00-16.30
czwartki w godz. 8.00-17.00
50-333 Wrocław, ul. Matejki 6
Sekretariat

mgr Ewa Gaździk - specjalista
Bożena Idzkowska - referent
Elwira Nowak - referent
tel. 798 80 50, fax 798 80 51

Ewidencja

Krystyna Popiel - starszy specjalista
Irena Skrabka - specjalista
Ewa Galińska - specjalista
tel. 798 80 55, 56, 57

Dyrektor

mgr Danuta Jarosz
Specjalista ds. pracowniczych
mgr Agnieszka Jamroziak
Pośrednictwo pracy, konkursy
Patrycja Malec - 798 80 68

Główna księgowa

mgr Halina Rybacka

Księgowość

mgr Joanna Mańturzyk

- starsza księgowa

Maria Knichnicka - księgowa

Lekarska Kasa

Pomocy Koleżeńskie

Barbara Nuckowska

- starsza księgowa

Konto Kasy Pomocy Koleżeńskie

BGŻ O/Wrocław

64 2030 0045 1110 0000 0035 5040

Starszy kasjer

Elżbieta Chmiel

poniedziałek-piątek - 8.00-15.00

Rejestracja prywatnych

praktyk lekarskich

Beata Kołodziejczyk

- specjalista, tel. 798 80 60

inż. Magdalena Czaharyn - starszy referent

Zespół Radców Prawnych

koordynator zespołu:

mec. Beata Kozyra-Lukasiak

poniedziałek-wtorek - 13.00-15.00

mec. Monika Huber

środa - 12.30-15.30, czwartek

11.00-17.00, piątek - 10.00-13.00

Biuro Rzecznika

Odpowiedzialności Zawodowej

mgr Aleksandra Dziuba

- główny specjalista

Ewa Bielońska - starszy referent

tel. 798 80 75

Biuro Okręgowego

Sądu Lekarskiego

mgr Aleksandra Białobrzeska

- specjalista

tel. 798 80 76

Referat ubezpieczeń

Renata Czajka - specjalista

tel. 798 80 66

Składki na rzecz Izby

Agata Gajewska - starszy referent

konto BGŻ S.A. O/Wrocław

26 2030 0045 1110 0000 0035 6500

Pracownia Internetowa

mgr inż. Dariusz Kopeć

inż. Sebastian Mączka

Klub Lekarza

„REMEDIIUM”

Andrzej Najborowski

Filie biura w delegaturach

Wrocław

pełnomocnik DIL Krystyna Kochman

czwartek 14.00-16.00

tel. kom. 0 608 076 953

Jelenia Góra

ul. Mickiewicza 30, III p.

58-500 Jelenia Góra

tel./fax (075) 753 55 54

Eugenia Serba

poniedziałek, wtorek, piątek 10.00-13.00

środa, czwartek 11.00-15.00

pełnomocnik DIL Marek Rawski

wtorek 10-11.30

Wałbrzych

ul. Browarna 3

58-300 Wałbrzych

tel. (074) 842 61 20

Ilona Mazur-Homeniuk

Beata Czołowska

czwartek 8.00-12.00

poniedziałek-piątek 8.30-15.30

Pełnomocnik DIL Dorota Radziszewska

środa, piątek 15.00-16.00

Legnica

pl. Słowiański 1

59-220 Legnica, tel. (076) 862 85 76

Krystyna Krupa

poniedziałek, piątek 8-15 wtorek 8-16

Violetta Duży

pierwszy wtorek miesiąca 13.30-14.30

Pełnomocnik DIL Ryszard Kępa

wtorek 15.00-16.00

Filia w Głogowie

co druga środa 9.00-15.00

tel. (076) 837 33 03

W czwartki pełnomocnicy i pracownicy delegatur przebywają w siedzibie DIL we Wrocławiu.

UWAGA!!!

Dolnośląska Izba Lekarska z siedzibą we Wrocławiu uprzejmie informuje o możliwości zamieszczenia w naszym „Medium” informacji dotyczących: leków, przetworów galenowych, preparatów ziołowych, aparatury medycznej, sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, środków opatrunkowych, komputerów i wszelkich innych związanych z lecznictwem. „Medium” ukazuje się co miesiąc i wysyłane jest na adres domowy do około 12 500 lekarzy z województwa dolnośląskiego.

Ogłoszenia o poszukiwaniu pracy oraz informacje o konferencjach, sympozjach, spotkaniach naukowych tylko dla towarzystw i instytucji naukowych zamieszczamy bezpłatnie. W pozostałych istnieje możliwość indywidualnego negocjowania cen.

Prosimy, aby ogłoszenia informujące o terminach spotkań, posiedzeń itp. dostarczać redakcji 2 miesiące przed ich terminem. Gwarantujemy wówczas, że ogłoszenie dotrze odpowiednio wcześniej do wszystkich zainteresowanych lekarzy.

AKTUALNY CENNIK

- Ogłoszenia drobne - 1, 25 zł za słowo (płatne z góry)
- Ogłoszenia duże:

format (strona)	kolor podstawowy	pełny kolor 3, 6, 7, 9, 12, 13, 16, 18, 19, 22
1 = 40 modułów	2400	3575
1/2 = 20 modułów	1200	1787,5
1/4 = 10 modułów	600	894
1/8 = 6 modułów	360	536
1 moduł = (5x4) cm	60	89,5

Wszystkie ogłoszenia do kwoty 100 zł są płatne gotówką.
Do każdej ceny doliczany jest 22% podatek VAT.
Zewnętrzna strona oraz okładka do negocjacji.

Wydawca: Dolnośląska Izba Lekarska

50-333 Wrocław, ul. Matejki 6,

tel. 798 80 50, fax 798 80 51

redakcja: 798 80 80

Konto BGŻ S.A. O/Wrocław

26-2030-0045-1110-0000-0035-6500

Magdalena Furman-Turowska

- redaktor naczelny

Zdzisława Michalska

- sekretarz redakcji

Krzysztof Chmielowski

- opracowanie graficzne, skład i łamanie

Kolegium redakcyjne:

Józef Lula (przewodniczący),

Wiesława Dec, Andrzej Kierzek,

Andrzej Wojnar, Jacek Chodorski

Redakcja nie odpowiada za treść

ogłoszeń, reklam. Nie zwraca

materiałów nie zamówionych,

zastępuje sobie prawo do skracania

i adiustacji tekstów, opracowania

redakcyjnego oraz zmian w tytułach,

po uzyskaniu zgody autora.

Numer zamknięto 4 października 2006 r.

Druk: POLSKAPRESSE sp. z o.o.,

55-075 Wrocław, ul. Kolejowa 7,

tel./fax 311 20 58

SŁOWO O KSIĄŻCE

W RAJU

Ukazała się nowa książka dr. Michała Sobkowa, znanego wrocławskiego lekarza i coraz bardziej popularnego autora książek poświęconych Kresom Wschodnim i dziejom dolnośląskiego środowiska lekarskiego. Jeszcze pachnie farbą drukarską i szeleści przylegającymi do siebie stronami. A także wabi okładką i... tytułem.

Poprzedziły ją napisane i wydane w ostatnich latach jego pamiętniki, zapisy dokumentalne i osadzone w powszechnie znanych realiach historycznych opowieści o ludziach i zdarzeniach. Większość z nich zyskała nie tylko uznanie czytelników, ale również pochlebne opinie profesjonalnych recenzentów. Wystarczy przywołać ich tytuły: „Koropiec nad Dniestrem”, „Saniami do nieba” i „Podróż w nieznane”, a także „Ze wspomnień wrocławskiego lekarza”, „Ospa we Wrocławiu” i „Samo życie”.

Do dwu pierwszych z nich nawiązuje kolejna książka autora, która ukazała się nakładem Oficyny Wydawniczej ATUT i nosi tytuł „Dwa lata w raj. Lekarz w więzieniach i łagrach NKWD”. Główną sceną wydarzeń opisanych w pierwszych rozdziałach tej książki jest niewielkie miasteczko Koropiec na Podolu, a pierwszoplanowymi postaciami są jego mieszkańcy poznani w epizodach opisanych w poprzednich książkach. Polacy, Rusini i Żydzi – od pokoleń zgodnie żyjący w miejscowości, która była dla wszystkich przyjaznym gniazdem rodzinnym dopóki ich ze sobą nie poróżnili agitatorzy komunistyczni i przeciwstawiła sobie wojna i okupacja.

„Dwa lata w raj” są szczególnego rodzaju dokumentalnym zapisem minionego czasu. Jego bazą faktograficzną są bowiem wspomnienia dr. Józefa Czynieńskiego i jego żony Wandy, którzy za namową hrabiego Badeniego zamieszkali w 1936 roku w Koropcu, gdzie dr Czynieński otworzył dostępny dla wszystkich gabinet lekarski. Tutaj ich zastał początek wojny, a następnie wydarzenia, które zadecydowały o ich losach: objęcie władzy przez Sowietów,

szykany ze strony urzędników, milicjantów i szpicli, aresztowania polskich inteligentów, wreszcie – wywózka na Sybir, w odległe miejsca zesłania.

„Opracowanie i wydanie tych wspomnień doktor Czynieński powierzył mnie, młodszemu koleździe po fachu pochodzącemu z Koropca” – napisał we wstępie książki dr Michał Sobków. „W swej pracy ograniczyłem się do ich uporządkowania i próby fabularyzacji. Wszelkie inne zabiegi uznałem za niepotrzebne tak z powodów literackich, jak i niewskazane ze względu na szacunek dla prawdy historycznej”.

Koleje losów Wandy i Józefa Czynieńskich ułożyły się już w pierwszych tygodniach wojny według odmiennych scenariuszy. Józef został aresztowany i osadzony w więzieniu w Koropcu i w Czortkowie, a następnie przekazany do obozu w Starobielsku z sześciolatnim wyrokiem. Tutaj nowi więźniowie zastali jeszcze świeże ślady po dwu tysiącach polskich oficerów, których „wywieziono” w nie wiadomo jakim kierunku. A następnie było więzienie etapowe w Artemowsku i obóz w Jarcewie. Każde z tych miejsc było kolejną stacją krzyżową polskich zesłańców, których największym przewinieniem była miłość Ojczyzny.

Po aresztowaniu męża Wanda Czynieńska została sama – w obcym miejscu, bez środków do życia. W grudniu 1939 roku urodził się ich syn – Andrzej. Wielkiej radości towarzyszyło przerażenie i troska o przyszły jego los. Andrzejek był jednym z najmłodszych pasażerów towarowego pociągu, który wyruszył ze stacji w Niżniowie, aby zatrzymać się za kilka tygodni kilka tysięcy kilometrów dalej, na wschód, na stepach Syberii. Ich miejscem zesłania był posesiołek Nowo – Ukrainka, z domkami i ziemiankami wzniesionymi przez Ukraińców zesłanych tutaj w latach wielkiego głodu.

Dla obojga małżonków rozpoczął się okres życia, którego piętno nosili w sobie przez długie lata.

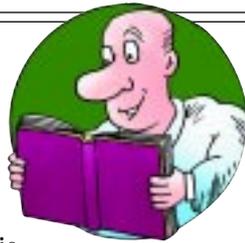
Ochroną zdrowia 3 tysięcy więźniów politycznych w obozie w Jarcewie zajmowało się pięciu lekarzy z wyrokami oraz kilkunastu lepkomów (czyli „pomocników lekarzy”). Oddział sanitarny zajmował kilka baraków, kierował nim

również wzięty dr Kołodziej, którego zastępcą był znany kryminalista. Zaopatrzenie lecznicy w leki było krytyczne, w leczeniu wielu chorób stosowano zioła i metody znane w medycynie ludowej. Dr Czynieńskiemu i dr. Lenkiewiczowi przypadła rola lekarzy zabiegowych. Praca przy wyrębie drzew w odległych partiach dziewiczego lasu często doprowadzała do wypadków i okaleczeń. Głównym zajęciem „chirurgów” było szycie ran, nastawianie złamań, nacinanie ropni i leczenie odmrożeń, a także – kiedy było trzeba – dokarmianie ludzi krańcowo wyczerpanych i chronienie ich w lecznicy.

26 czerwca 1941 roku dr Czynieński został oskarżony o „antysowiecką agitację kontrrewolucyjną” i skazany na kolejnych 10 lat pobytu w gułagu. W roli świadków wystąpili niektórzy ze współwięźniów – lekarze i lepkomi, licząc, że złagodzą nałożone na nich wyroki. Na całe szczęście miesiąc później – 30 lipca – doszło do podpisania paktu Sikorski – Stalin. Wiadomość o tym, że Polacy – więźniowie i zesłańcy – mają być wolni, przysłała po kilku tygodniach. Dopiero 22 stycznia 1942 roku zezwolono dr. Czynieńskiemu na opuszczenie obozu i wyjazd do Kujbyszewa, gdzie mieściła się polska placówka, a następnie do Czelabińska, gdzie został lekarzem polskiej delegatury kierującej mężczyznami do formującej się armii gen. Andersa. Wielotygodniowa podróż i pobyt w kraju ogarniętym epidemiami i głodem oraz wojennym chaosem to kolejny wątek opowieści polskiego lekarza.

W końcu lutego 1942 roku, w posesiołku Nowo – Ukrainka, doszło do spotkania Wandy i Józefa Czynieńskich. Po raz pierwszy ojciec zobaczył trzyletniego synka. Rodzina znalazła się w Aschabadzie w grupie, która miała wyjechać do Persji. Również i tutaj życie nie szczędziło im niespodzianek – opiekowali się dziećmi w polskim sierocińcu, do Persji wyjechali dopiero w styczniu 1943 roku. Obecnie, po śmierci żony, dr Józef Czynieński mieszka w Australii. Jego pamiętnik jest ważnym dokumentem, który w imię prawdy historycznej utrwala pamięć o losach lekarzy polskich i ich rodzin w latach ostatniej wojny światowej.

Jerzy Bogdan Kos

Zapiski emeryta

Wizja emeryta

Gazety i telewizja od kilkunastu miesięcy podają alarmujące dane o narastającej fali emigracji młodych lekarzy – do Irlandii, Anglii, Szwecji, Norwegii. Część polityków już myśli o wprowadzeniu obowiązku „odpracowania” nauki. Niektórzy przedstawiciele Izby także wyrażają swoje zaniepokojenie tym zjawiskiem. Niepotrzebnie!

Jako korporacja zawodowa mamy obowiązek dbania o jak najlepsze warunki pracy i płacy lekarzy – powinniśmy się więc cieszyć z tego, że ktoś z koleżanek lub kolegów znalazł dobrą posadę – taką, w której docenia jego umiejętności, będzie pracował normalną ilość godzin na dobę i dostanie za to płacę godną wykształcenia i prestiżu zawodu.

Naturalne jest, że wyjeżdżają ludzie młodzi, dobrze wykształceni – a kto zostaje? Młodzi, niedoświadczeni, na dorobku zawodowym i my, emeryci.

I to właśnie jest nasza szansa...

Nie możemy liczyć na dobrą emeryturę, bo w tym dziwnym, okrągłym (zamkniętym) systemie na emeryturę starszych osób pracują ludzie młodzi, a tych nie ma zbyt wielu, poza tym właśnie wyjeżdżają...

Zatem dziarscy emeryci do roboty! Zawsze pracowaliśmy na kilku etatach i bezczynna emerytura kojarzy się nam jak najgorzej. Tak oto lekarz stanie się znowu szanowaną profesją – będzie siwobrody, stacyczny, budzący szacunek, w oczywisty sposób nie będzie mógł brać dyżurów w pogotowiu i w szpitalu (wiek), zaś w przychodni także z racji wieku nasza wydolność będzie mocno ograniczona.

Będzie mało lekarzy – dyrektorzy będą musieli podnieść nam kontrakty, lekařscy emeryci będą przebierać w ofertach pracy, a pacjenci będą musieli się przyzwyczaić do czekania na wizytę.

Wizja emeryta – duże pieniądze za spokojną pracę i wakacje w basenie (śródziemnomorskim).

Przesyłam iskierkę nadziei.

Dr Józef emeryt

Pomruk salonów

Na początku września w Galerii Miejskiej we Wrocławiu odbył się wernisaż prac Elżbiety Terlikowskiej. Artystka, znana przede wszystkim ze swoich teatralnych scenografii, tym razem zaskoczyła nas nietypowymi portretami pięknych kobiet. Wystawa nosiła tytuł „Nushu”, co oznacza starochiński język kobiet, którym posługiwały się Chinki, kiedy chciały, aby mężczyźni nie poznali ich tajemnic. Otwarcie wystawy było nie tylko wydarzeniem artystycznym, ale także towarzyskim happeningiem na chodniku ulicy Kiełbaśniczej. Autorka zbierała zasłużone gratulacje i wyrazy uznania od przybyłych gości.

W podobne klimaty przeniosła nas wystawa Małgorzaty Dajewskiej pt. „Szkło” w starym ratuszu. W następnym dniu po otwarciu ekspozycji swoich prac autorka otrzymała prestiżową nagrodę kulturalną Śląska. W tym roku wręczenie nagrody odbyło się w salach Kolegium Karkonoskiego w Jeleniej Górze. Artystka jest dziekanem Wydziału Ceramiki i Szkła wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych i kontynuatorką szkoły szkła profesora Horbowego. Jej prace są niepowtarzalnymi, przestrzennymi obiektami i małymi formami rzeźbiarskimi. Urzekają nie tylko wyglądem, ale także uniwersalnym przesłaniem. Formy rzeźbiarskie są odbiciem temperamentu artystki, a w świetlistym atrium ratuszowym szklane prace wyglądają znakomicie.

Oprócz wręczenia nagrody kulturalnej Śląska Małgorzacie Dajewskiej, Kotlina Jeleniogórska była także miejscem wystawy fotograficznej pt. „Patagonia”, naszego kolegi po fachu – Kazimierza Pichlaka. W Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu można było podziwiać przepiękne zdjęcia z podróży po Argentynie i Chile, które autor odwiedził w ubiegłym roku. Przedstawione fotografie są nie tylko zapisem rzeczywistości, ale niosą w sobie niezwykły klimat i nastrój Patagonii. Artysta fotografią zajmuje się od kilku lat, poprzednio służył ze swoich tomików satyrycznych wierszy, a od ponad 30 lat pracuje w zawodzie chirurga. Doświadczenie chirurgiczne zaowocowało ostrością spoglądania na świat obiektywem aparatu fotograficznego.

Prawie wszystkich uczestników wspólnej wyprawy do Patagonii z naszym fotografem spotkaliśmy ponownie na uroczystych obchodach 50-lecia Almatu w zamku w Wojnowicach. Wszystkim z nas Almatu kojarzy się z czasami aktywnej, studenckiej turystycznej młodości. Okazało się jednak, że w chwili obecnej studenci nie korzystają z usług tego biura i wybierają dużo bardziej komercyjne formy wypoczynku. Hasłem uroczystości było „Półki możemy bawmy się, stulecia chyba nie doczekamy!”. Gwoździem oszałamiającego programu artystycznego był występ Wielkiej Orkiestry Podhalańskiej Akademii Wiedzy, która podobnie jak wino dojrzewa z wiekiem. Średnia wieku członków orkiestry znacznie przewyższa sześćdziesiątkę, a mimo to występ zaskoczył wszystkich młodzieńczą dojrzałością wykonywanych utworów.

W akademickim klimacie ponownie przeniosły nas uroczystości sześćdziesięciolecia „słonecznej uczelni” – Akademii Wychowania Fizycznego. Z tej okazji znany antropolog profesor Robert Malina z Uniwersytetu Teksas w Austin otrzymał doktorat honoris causa. Jubileuszowe obchody cieszyły się szerokim odzewem wśród absolwentów tej uczelni, a ponad dwa tysiące byłych żaków bawiło się w Hali Ludowej do białego rana. Organizatorom należą się słowa uznania za doskonałą organizację tak dużego przedsięwzięcia.

Pod koniec września Franciszek Maśluszczak, wizjoner wielkiego formatu, zagościł w murach wrocławskiego ratusza. Jego obrazy czarują widza kolorem i zmyslną anegdotą. Świat malarza, trochę nie z tej ziemi, jest jednocześnie mocno w niej osadzony. Autor pokazuje naszą codzienną rzeczywistość, dlatego pomimo pełnej gamy kolorów z jego obrazów wyciera smutek. Prace Maśluszczaka to publicystyka wysokiego malarskiego lotu.

Wrocławska synagoga Pod Białym Bocianem rozbrzmiewała muzyką klezmerską w wykonaniu znanego krakowskiego zespołu Quartet Klezmer Trio. Treje artystów wykorzystujących cztery instrumenty muzyczne (stać ich nazwa) zagrało najciekawsze utwory żydowskie. Ten hawdalowy koncert odbył się wyjątkowo nie po zakończeniu szabatu, czyli w sobotę, ale tuż przed jego rozpoczęciem, tj. w środę. Jest to związane z obchodami żydowskiego Nowego Roku – Rosz Haszana, które akurat wypada w wrześniową sobotę. Muzyka klezmerska i pieśni w wykonaniu solistki Magdy Brudzińskiej wypiełniały serca radością. I tej radości charakterystycznej dla narodu wybranego życzy Wam

Bywałec

Nie ma głupich pytań

Stara mądrość ludowa głosi, że nie ma głupich pytań, są tylko głupie odpowiedzi. Wraz z moim małżonkiem staramy się tej prawdziwej hołdować i nawet na najdziwniejsze pytania unikamy niemądrych odpowiedzi. A kto najwięcej pyta? Oczywiście dzieci w wieku przedszkolnym. Zrozumieliśmy to na przykładzie naszego syna.

Widam, że dla każdego chłopca największym autorytetem jest jego tato, a do tego tato lekarz! W związku z tym wszelkie pytania natury okołomedycznej nasza pociecha i dzieci naszych przyjaciół kierują do mojego męża. Wbrew pozorom najtrudniej

szka wcale nie jest odpowiedź na pytanie „skąd się biorą dzieci?”. Poniżej cytuję tylko niewielką namiastkę pomysłowości 3-latków:

- Czy bakterie mają zęby?
- Dlaczego krew jest czerwona, a nie niebieska?
- Po co mężczyznom są piersi?
- Jak powstaje katar?
- Dlaczego kupa śmierdzi?
- Dlaczego ludzie mają 10 palców u rąk?
- Czy można złamać oko?
- Jaki lekarz leczy język, a jaki wąsy?
- Czy dziecko w brzuchu mamy ma małe łóżeczko do spania?

- Czy w żołądku są różne przegródki na różne pokarmy?
- Dlaczego kichanie tak gilgo-cze?
- Dlaczego dziewczynki nie mają siusiaka?

Wątpię, czy 6 lat studiów medycznych oraz bogata praktyka lekarska wystarczą, żeby się z tym zmierzyć...

Młoda Żona

